

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HİSAR YAYINEVİ
HUCCE TÛL İSLÂM (EYYÜHEL VELED)
Yazan İMAM-I GAZALÎ
Mütercim Süleyman B. Cerağ
Sadeleştiren Hüseyin S. Erdoğan
HİSAR YAYINEVİ
Beyaz Saray No: 15 Beyazıt – İstanbul
Hisar Neşriyatı Gazâlî Serisi 26
7

TAKDİM

Aziz okuyucu;

Büyük âlim İmam-ı Gazâlî Hazretlerinin, hepinizin tanıdığı «Huccetü! İslâm Eyyühel Veled» isimli eserini sizlere arzetmenin sevincini duymaktayız. Bu kıymetli .kitap, «Gazâlî serisi» adı ile neşrettiğimiz eserler zincirinin yedinci halkasını teşkil etmektedir. Bu seriyi tamamlamak isteyen Gazâlî okurlarına kazandırdığımız bu kitap, Süleyman bin Cerağ adında bir âlim tarafından tercüme ve şerh edilmiştir. Sadeleştirmesini ise «Kalblerin Keşfi» mütercimi Hüseyin S. Erdoğan yapmıştır. Kıymetli okuyucularımıza daima en iyiyi arzetmek gayretinde olan yayınevimize bu türlü hizmetleri bahşeden Allah'a hamededer, daha nicelerini vermesini niyaz ederiz.

Tevfik Allah'tandır.

Baskı : TÜRDAV Ofset Tesisleri Negriyat yeri ve târihi : İstanbul 198

Hisar Yayınevi

İÇİNDEKİLER

Takdim		5
İçindekiler		7
Giriş.....	11	
Sabah yataktan kalkınca gereken hususlar	 15	
Abdest		16
NAMAZ		
Namazın Şartları		23
Namazın Rükünleri		24
Namazın Vacibleri		24
Namazın Sünnetleri		25
Namazın Müstehabları		26
Namazın Mekruhları.....	28	
Namazı Bozan Şeyler		29
ABDEST		
Abdestin Müstehabları		31
Abdestin Adabı		31
Abdestin nafileleri	 32	
Abdestin Kerahati		32
Abdesti Bozan Şeyler		32
GUSÛL		
Gusûl	 33	
Sünnet olan gusûl		33
Guslün Sünnetleri		33
Guslû icap ettiren -şey.....	34	
Mesh.....	34	
TEYEMMÛM		
Teyemmüm		35
— 7 —		
Teyemmüm'ün Farzı		35
Mescidin Adabı		40
Âyetel Kürsinin Fazileti		44
Mescidde Musafaha		45
Ziyaret ve Musafaha		46
Cemaatle Namaz kılmanın fazileti	...*. «9	
Teşbih Namazının tarifi		17
Namaz dinin direğidir.....	fil	

Ezan Duası		89
Receb-i şerifin fazileti		73
Şaban-i şerifin fazileti	;.....	75
Ramazanı şerifin fazileti		76
Teravihin fazileti		77
Allah teâla'nın rızası		93
Duanın Fazileti	.;.....	95
İman Duası.....	97	
Yemek Duası		99
Elbise giyme Duası "		99
Büyük İstiğfar		39
İhlas Suresinin Havassı	101	
Salavatı Şerif		103
Alış Satışta yalan söylemek		108
Ölçek. Terazî ve Metre		110
Nimete Şükretmek.....	111	
Bayramın Fazileti.....	111	
Zühd ve Takva		115
Ana Babaya hürmet etmek Âdabı		119
Kardeş edebî şudur		124
Uzakta olan herkesi görme âdabı.....	124	
Akrabayı ziyaret etmenin Fazileti		125
Komşu Âdabı		127
Mahalle Âdabı		128
Ulema ile sohbet etmek	'	129
Cumanın Âdabı		123
Sofuları ziyaret etmenin Âdabı		131
Dervişlerin Âdabı		131
Pirlerle sohbet etmenin Âdabı		132
Hekimler Âdabı		132
Beylerle münasebet Âdabı		133
Velîlerle temas etmenin Âdabı	, ...	133
- 8 -		
Sipahilerle konuşmak Âdabı		134
Orta kişilerle konuşmak Âdabı		134
Yiğitlerle konuşmak Âdabı		134
Avam ile sohbet etmenin Âdabı		135
Dostu ziyaret etme Âdabı		136
Misafir ağırlamanın Âdabı		137
Makam Âdabı		137
Yemek yemenin Âdabı		137
Ayakkabıyı çevirmek Âdabı		138
Misafir davet etmenin Âdabı.....	138	
Düğüne ve gezintiye gitmenin Âdabı		139
Su içmenin Âdabı		139
Mecliste su istemenin Âdabı	;..	139
Yol arkadaşlığı Âdabı		140
Hasta ziyareti Âdabı.....	141	
Cenazeye gitme Adabı		141
Kadınla yaşama Âdabı.....	143	
Eve girmenin Âdabı.....	144	
Yatağa girme Âdabı		145
Havas		147
Cinsi münasebetin Âdabı		150
Hamama gitmenin Âdabı ve zararı		153
Nikâhın sünnetleri ve Âdabı.....	153	
Talak		155
Şakavet.....	163	
Sabır		168
Kabir ziyareti		
- 9 -		

GİRİŞ

Ey bize yüce dinin ahkâmını vaz' eden ve bizi sonsuz lutf-ü keremiyle doğru yola sevk eden yüce Allah, sana hamdederiz.

Nebilerin sonu, Peygamberlerin ulu'su dîni hanif ile gönderdiğin Peygamberin Muhammed Mustafaya salât-ü selâm ederiz.

Mahlûkatın eşrefi, günahların şefaathçisi olan âline ve ashabına da salât-ü selâm ederiz. Senin selâmın, onun ve âl-i, ashabının üzerine olsun.

Bundan sonra bil ki ey oğul, sana üçyüzaltmışdokuz hadis, kırkdört haber, namazın sekiz şartı, altı rûknü, yedi vacibi, ondört sünnetini, yirmibeş müstehabını, on mekruhunu, ondört müfsidini beyan ederim.

– 11 –

Abdestin farzları dört, sünnetleri ondört. müstehab ve adabı altıdır. Abdestin nafileleri ve mekruh olanları da altıdır. Guslün farzı üç, sünneti altı, vacibi ikidir. İmam-ı Ebû Hanife (R.A.) nezdin-de cum'a, bayram günleri, ihram giymek ve ara-fatu vakfe için gusül sünnettir.

Ey oğul, bil ki. bu kitapta senin için bin doksan adabı topladım. Bunlarla amel edersen sana yeter. Tembellik etmeyip bunlar ile amel edersen sana çok faydası olur. Bana da hayır duada bulun. Çünkü kul, din kardeşinin duasıyla Allah'ın afvına mazhar olur.

Ey oğul, sana her işin adabını beyan edeyim :

1 – Yataktan kalkma, elbise giyme, kuşak sarma ve ayakkabı giyme adabı.

2 – Kapıyı açmak, eline su kabı almak, tuvalete gitmek ve temizlenmenin adabı.

3 – Mescide girmenin, imama uymanın, insanlara görüşmenin ve mescidden çıkmanın adabı.

4 – Receb, Şa'ban ve Ramazan ayılarının adabı.

5 – El, ayak, kulak, dil, cinsi organların adabı.

6 – Ana - babaya iyilik etmenin, teyze, amca büyük ve küçük kardeşlere, hocaya, aile efradına ve komşulara karşı iyi davranmanın adabı.

7 – Hacet bitirme, mahalle (de gezinme), ilim meclisinde bulunma, alimleri ziyaret etme, yeni elbise giyme, şeyhleri, dervişleri, beyleri ve diğer insanları ziyaret etmenin adabı.

8 – Delikanlıya, namahreme bakmanın, dostların ve misafirlerin konuk alınmasının adabı.

– 12 –

9 – Yemek yemenin, su içmenin, geziye çıkmanın ve düğüne gitmenin adabı.

10 – Alış - verişin, dost ile yola gitmenin, akrabayı ziyaret etmenin, sefere çıkmanın, hastayı ziyaret etmenin, hatırlarını sormanın ve savaşa gitmenin adabı.

11 – Eşine (karısına) sır söylemenin, yatağa girmenin, cinsi münasebette bulunmanın ve gusül etmenin adabı.

Bunların hepsini bu kitapta topladım ki, öğütlerimi kabul edip bunlarla amel edesiniz. Allah'ın selâmı üzerinize olsun.

13 –

SABAH YATAKTAN KALKINCA YAPILMASI GEREKEN HUSUSLAR

Yataktan kalkacağın vakit sağ rek şu duayı oku :
tarafına döne-

Manası: Allah'ın ismiyle (kalkmağa) başlarım. Allah'a dayandım. Kuvvet ve kudret ancak yüce olan Allah'ın ihsanı itedir.

Gömleğini giyecek olduğun zaman, (Bismillah)) diyerek önce sağ kolundan başla.

Elbiseni de aynı şekilde giyersin. Sonra kuşağını sararsın (kayışını takarsın) ve şöyle dua edersin : «Allah'ım, belimi sana itaat etmekle sağlam kıl.»

Pabucunu giyecek olduğun zaman da «Bismillah» deyip ilk önce sağ ayağını giy, sonra sol ayağını giy, sonra sağ elinle kapıyı aç ve sağ ayağınla ç\k. Resûl-i Ekrem sallellehu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuşlardır:

– Her mü'minin kapısının sağ tarafında eiin-de bayrak olan bir melek, sol tarafında da elinde facyrak olan bir şeytan bulunur. Eğer evin sahibi Allah adını yâd ederek, sağ ayağı ile dışarı çıkarsa melek bayrağı ona verir, bu kimse akşama kadar Allah'a muti olur, şeytan ona bir zarar veremez. Eğer Allah'ın

adını anmayıp sol ayağı ile çıkarsa şeytan bu kişinin sol eline bayrağı verir, akşama

15 -

kadar kimle karşılaşırsa onunla çatışır, şeytana itaat ederek kötülük içinde vaktini geçirir. Çok çalışarak meleklerle yakın ol, şeytana uyma. Tuvalete gideceğin vakit, su kabını eline alıp (su bulunmayan ayak yollarında) helaya yaklaşımadan önce «Bismillah» de, tuvalete girerken evvela sol ayağını bas, kibleye karşı oturma, arkayı da kibleye çevirme. İdrarına, dışkına bakma, ayakyo-lunda konuşma. Orada oturma ki, koruyucu melekler incinirler. Dışkı yerini, taş, tezek, toprak ve buna benzeyen şeylerle sil, eğer su ile taharet alırsan, sol elinle yıka. Sol elinin serçe parmak üstündeki parmakla cinsi organını dibinden sıkarak sıvazla ki, içinde idrar kalmasın. Taharet aldıktan sonra su eser, nin kalmaması için bir bezle oturak yerini kurula. Sonra tuvaletten çıkarken sağ ayağınla çık ve şu duayı oku :

M

Anlamı : Benden, bana zarar vereni gideren ve bana yararlı olanı bende tutan Allah'a mahsustur hamd-ü sena.

ABDEST

- Abdest alacak olduğunuz zaman, idrar ettiğiniz yerde almayınız. Temiz bir yerde alınız. Çünkü obdest suyunun her damlasına bir yıllık namaz sevabı verilir.

Gene Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sel-lem buyurdular:

İdrar ettiğiniz yerde abdest alırsanız, ekseri vesvese bundan meydana gelir.

- 16 -

Başka bir hadisi şerifinde Resûlullah (S A.V.) şöyle buyurmuştur:

- Abdestin evvelinde «Bismillahi» diyen kimseye melekler, abdestini bitirmesine kadar sevap yazarlar.

Sahabelerden biri Resûlullah ıS \\\.)'a sordu :

- Ya Resûlellah (S.A.V.) bana abdestin fazî letinden bilgi verir misiniz? dedi

Resûlullah sailelahü aleyrv ve seliarn buyurdular .

- Ümmetimden biri abdest almış başlağında «Bismillahi» diyerek ellerini yıkarsa, elleriyle işlediği günahları afv olur. Ağzına, burnuna su verdiğinde ağız ve b'irnu ile işlediği günahları yarlı-gamr. Diğer azalarını yıkadığı zaman bütün günahları afv olunur.

Abdest almağa başlarken şu duayı oku : Manası : Allah'ın ismiyle (başlarım). Hamd-u sefiâ Allah'a mahsustur Yüce olan Allah'ın adıyle. İslârr, dininde bulunduğum için Allah'a hamd ede-ederim. Bütün hamd-ü sena İslâmı nur kılan, suyu temiz olarak yaratan Allah'a mahsusudur

Sağ elinle ağzına üç kere su verirken şu duayı oku :

Tercümesi : Allah'ım, bana Resûlullah (S.A.VV- İlavz-ı Kevserinden kana kana; doya doya su

- 17 -

F:2

İçir ki; ondan sonra asla susuzluk görmeyiz. Şüphesi? sen her şeye kadirsin. Ey Allah'ım, Kura'n okumak, seni zikretmek, sana şükretmek, sana güzel ibadet etmek ve sana itaatta bulunmak için bana yardım et.

Bundan sonra burnuna sağ elinle üç kere su verirken şu duayı oku :

Manası: Ya Rabbi, bana Cennet kokularından koklat, onun nimetlerinden beni nızıklandır. Cehennem kokularından bana koklatma.

Bundan sonra üç kere yüzünü yıkarsın ve bu duayı okursun :

Manası Allah'ım, sevdiklerinin yüzlerini beyaz olduğu gün benim yüzümü nurun ile beyaz kıl. Düşmanlarımin yüzlerinin kara olduğu gün benim yüzümü kara kılma.

Sağ elini dirsekle beraber yıkarken şu duayı oku :

Manası: Allah'ım, kitabımı sağ tarafımdan vs", kolay olarak beni muhasebe et.

- 18 -

Sol kolunu üç kere yıkarken de şu duayı okur-
sun :

Manası: Allah'ım, benim kitabımı sol tarafımdan ve arkamdan verme, beni zor ve şiddetli olarak hesaba çekme.

Başının dörtte birini mesh ederken okunacak dua :

Manası: Allah'ım beni rahmetinle ört, bereketlerini üzerime indir, beni azabından kurtar.

Sonra sağ ve sol elinin şehadet parmakları ile iki kulağının deliklerine su verirsin. Bu esnada da şu duayı okursun :

Manası: Allah'ım, beni söz işitenlerden ve sözün en iyisine uyanlardan kıl.

İki kulağından sonra serçe parmaklarıyla boyuna mesh edersin ve şunu okursun :

Manası: Allah'ım, boynumu Cehennemden azad et, beni Cehennem zincir ve prangalarından koru.

Bundan sonra sağ ayağının parmak aralarım serçe parmağın ile oğmak suretiyle ayağı topuklarla beraber yıkarsın, şu duayı okursun : *

Manası : Allah'ım, sıratı ayaklar kaydığı gün benim ayağımı kaydırma.

Sağ ayağını yıkadıktan sonra aynı şekilde üç kere sol ayağını yıkarsın. Sol ayağını yıkarken şu duayı oku :

Monn?! : Allah'ım, bütün düşmanlarının ayakio-r.nı kaydırduğun gün benim ayağımı sıratı kayunma. Allah'ım, beni ameli kabul olan, günahı yarlıganan sa'yı meşkûr olan kıl Tükenmez ticaret ihsan et. Ey çok yarlıgayıcı olan Alah bana afınla muamele et. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi olan Al lah bana rahmetini lutfeyle.

Resûl-i Ekrem yurmuştur ki :

sallallahü aleyhi ve sellem bu-

Kim ki, abdest aldıktan sonra .şehadet parmağı ile göğse bakarak şu duayı okursa Allah o kimsenin

- 20 -

bütün günahlarını afveder? Kabul mühürü ile mühürlenerek arşın altına asılır.

Kıyamet günü o kişiye geür ve Cenete girmeğe vesile olur.

Munası Allah'ım, seni teşbih ederim. Sana ıınmcl eder, senden başka ilah olmadığına ve an-cc'< Allah yalnız sen olduğuna, şerikin olmadığıma şehadet ederim. Sana tevbe eder afvını dilerim. Al-lah'tun başka Allah olmadığına şehadet ederim. Ve gene şehadet ederim ki, Muhammed (S.A.V.) Senin kulun ve Peygamberindir.

Resûlüilah sallelahü aleyhi ve seliem buyurmuştur ki :

- Kim ki, abdest aldıktan sonra (İnna enzel-nâhü) sûresini bir kere okursa

Allah Teotâ o kimsenin defterine elli bin sevap yazar. Eğer iki ktre okursa

Allah ona, İbrahim, Musa, İsa aleyhissvâm'a verdiği sevabı verir. Eğer üç kere okursa Allah /e-âlâ o kimseye Cennet kapılarını açar, azabstz **

hesapsız Cennet kapılarından dilediğinden Cennete girer.

Gene Resûl-i Ekrem Sallelahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

- İbdest aldıktan sonra (İnnâ enzelnâhu)

- 21 -

sûresini bir kere okuyanı Allah sıddıklarından yazar. Kim ki iki kere okursa

Allah onu şehitler zümresinde kılar. Üç kere okuyan ise Peygamberlerle haşrolur.

Bir hadisi şerifte de Resûlüllah (S.A.V.) şöyle buyurmuştur:

- Abdest aldıktan sonra kim benim üzerime on kere salât-ü selâm getirir se Allah onun üzüntü-giderir, mesrur kılar ve duasını kabul buyurur.

I

NAMAZIN ŞARTLARI

Namazın dışındaki şartlar yedidir:

1 - Abdest almak. Eğer su bulunmazsa (veya bulunupta suyu kullanmak mümkün olmazsa) teyemmüm etmek.

2 - Elbisenin ve bedeninin necasetten temizlenmesi. Necaset az olsun, çok olsun, (şarap, kan, ölü eti ve insanın dışkı ve idrarı ve saire gibi) galize olsun, (at ve eti yenen hayvanların idrarları gibi) hafife olsun temizlenmesi gerekir.

İmam-ı Şafiî (R.A.), «İnsanın dışkısı ve idari necasettir abdesti bozar. Kan ve irin abdesti bozmaz demiştir. İmam-ı A'zam indinde ise insanın dışkısı ve idararı, bedenden akan kan ve cerahat abdesti bozar. Bir kimsenin teninden kan ve cerahat akarsa abdesti bozar. Zira Resûlüllah sallelahü aleyhi ve sellem «Kan ve irin necistir.» buyurmuştur. İnsanın namaz kılacağı yeri ve bedenini bütün necasetten temizlemesi lâzımdır.

3 - Üçüncü şart avret yerini örtmektir. Erkeklerin avret yeri göbeğinden dizine kadardır. Kadınla-

22

- 23 -

rın ise yüzü, elleri ve gözlerinden başka yerleri avrettir. Bir rivayette kadınların yüzü de avrettir.

Kibleye yönelmek.

5 - Namazı vaktinde kılmak.

6 - Kıldığı namaz için niyet etmek.

7 - Namazın başlangıcında «Allah-ü Ekber» demek.

Bu yedi şarttan biri namazdan önce gerek unutarak ve gerekse kasden terk edilirse namaz sahih olmaz.

NAMAZIN RÜKÛNLARI

1 - Ayakta durmak. (Kıyam)

2 - Ayakta iken Kur'an okumak.

3 - Rükû,

4 - Sücûd,

5 - Namazın sonunda oturmak.

Bu beş rükünden birini terkedenin namazı fasit olur.

NAMAZIN VÂCİBLERİ

Namazın vâcibleri şunlardır:

1 - Namazda, ayakta iken fatiha ile beraber ilk iki rekatta Kur'an'dan bir sûre veya bir uzun âyet veyahut üç kısa âyet okumak,

2 - Dört rekattı namazlarda ilk iki rekatta oturmak,

3 - Son oturuşta «Et - Tehiyatü»yü sonj na kadar okumak,

4 - Namazda Kura'n-ı aşikâre okunacak yerde aşikâre okumak,

- 24 -

5 - Gizli okunacak namazlarda Kur'an-ı gizi okumak,

6 - Namazın kıyamını, rükûunu, sücûdunu tamam etmektir.

Bu altı vâcibden biri terk edilirse secde-i sehiv lâzım gelir. Eğer kasden terk edilirse sehiv secdesi lâzım'gelmez, fakat namazı eksik olur.

Vitir namazını kılmak vâcibdir.

NAMAZIN SÛNNETLERİ

Namazın sünnetleri ondörttür:

1 - Namazın başlangıcında eleri yukarıyı kaldırıp, baş parmağını kulak yumuşağına değdire-vek tekbir almak.

2 - Tekbirden sonra sağ elini sol elinin üzerine koymak; E-kek ellerini göbeği altına koyar, kadın ise ellerini göğsüne koyar.

3 - «Sübhanek»yı okumak,

4 - Sübhanakeden sonra «Ezü, besmele» okuyup fatihayı okumak,

5 - Fatihayı okuduktan sonra amin demek,

6 - Rükûdan kalktığı zaman «Semiallahü liman hamiden» demek,

7 - «Rabbena lekel hamd» demek,

8 - Rükûda, üç beş veya yedi kere cSübhcra^ Rabbiyel azîm» demek,

9 - Secdede üç, beş ve yahud yedi kee «Sübâne Rabbiyel-Â'lâ» demek,

10 - İlk iki rekattan sonra oturmak,

11 - Son iki rekatta yalnız fatiha okumak,

12 - ilk tekbirden sonra getirilen tekbirler.

13 - Namazın bitiminde selâm vermek,

- 25 -

14 - Selâm verirken ilk önce sağ tarafına vermek.

Bu ondört sünnetten birini, unutsa veya terk etse bir şey lâzım gelmez. Eğer bunlardan birini Kasden terk ederse namazı caiz olur, fakat namazı eksik olup şefâattan mahrum olur.

NAMAZIN M ÜST AH ABLARI

Namazın müstahabları yirmibeştir .*.

1 - Namaz kılan kimsenin secde ettiği yere bakması,

2 - Rükû'a vardığında ayaklarına bakması,

3 - Secdede burnunu koyduğu yere bakması,

- 4 - Tahiyyata oturduğunda uyluğuna bakması,
- 5 - Fatihadan başka üç ayet miktarı Kur'an okuması,
- 6 - İmama uyan kimsenin tekbiri gizli olarak alması,
- 7 - Rükûda ellerinin parmaklarını açıp dizleri üzerine koyması.
- 8 - Başını rükûda iken boynu ile düz tutması,
- 9 - Başını rükûdan kaldırdığı zaman «Semi-allahü limen hamiden» demesi,
- 10 - Secdede iken dizlerini yere koyması,
- 11 - Secdeyi iki ellerinin arasında yapması,
- 12 - Secdeyi burnu ve alnı ile yapması, özürsüz olarak alnını secde ettiği yere koyup burnunu koymamak mekruhtur. İmam-ı Azam indinde, yalnız alnı veya burnu üzerine secde etmek özürlü ol-

- 26 -

sun, olmasın caizdir. İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Muhammed, indinde ise özürsüz olarak yalnız alnı veya burnu üzerine secde etmek caiz değildir.

- 13 - Namaz kılarken eğer esnerse, elinin arkası ile ağzını kapaması,
- 14 - Secde ederken dirseklerini kaydırıp yüksek tutması,
- 15 - Secde ederken karnını uyluklarından ayrı tutması,
- 16 - Kıyamda iken, ayaklarının parmaklarını kibleye çevirmesi,
- 17 - Rükû ve secdede üç kere «Sübhane'llah» deyinceye kadar durması,
- 18 - Rükûdan ve sucudan başını «Allah-ü ek-ben» diyerek kaldırması,
- 19 - Secdeden başını kaldırdığı zaman elini yukarı kaldırması.
- 20 - Elini kaldırdıktan sonra dizlerini kaldırması,
- 21 - Birinci secdeden başını kaldırıp oturduğu va<it sağ ayağını dikip sol ayağı üzerine oturması,
- 22 - Sağ ayağını dikip parmaklarının kibleye yönelmesi,
- 23 - Tahiyyata oturduğunda ellerini, parmakları düz olarak uylukları üzerine koyması,
- 24 - Sağına, soluna selâm vermek için başını çevirmesi. Bunlardan başkası namazın adabından-dır. Selâm verdikten sonra elini yüzüne sürmek namazdan sonra duaları okumak. Peygamber sallelle-hü aleyhi vesellem'e salat-ü selâm getirmek gibi. Eunlardan birini terk eden kimsenin namazı nok-sa i o!maz, fakat bunlara riayet eden kimse Allah'ın emrine ta'zim etmiş olur ve çok sevaba nail olur.

- 27 -

^.x

NAMAZIN MEKRUHLARI

Namazın içinde bulunan mekruhlar dokuzdur:

- 1 - Özürsüz olarak bağdaş kurup oturmak,
- 2 - Eiiyle bir yerini düzeltmek,
- 3 - Secdede elerini yere döşemek,
- 4 - Etrafına bakınmak,
- 5 - Secde edeceği yerden taş veya başka bir şeyi gidermek,
- 6 - Gerinmek,
- 7 - Esnemek,
- 8 - Herhangi bir şeyi eliyle oynatmak,
- 9 - Mescid içinde cemaatten ayrı, saf dışı, yalnız durmak.

Namaz kılanın bu mekruhlardan kaçınması gî-rekir.

NAMAZI BOZANLAR

Namaz içinde iken işlendiği zaman nama» bozanlar ondörttür:

- 1 - Özürsüz olarak öksürmek veya boğazını temizlemek,
- 2 - Aksırana «Yerhamükellahü» demek,
- 3 - Yalnız olarak namaz kılan kimsenin, cemaata namaz kıldırان imamın yanlıışını düzeltmesi, imamın yanlıışını düzelten (cemaat dışındaki) kişinin namazı bozulduğu gibi, eğer imam bunun söylediğini kabul ederse onun da namazı fasid olur.

4 - Namaz içinde iken «La ilahe illellahü»- demek: Eğer maksadı bir şeye cevap ise namazı fa-

- 28 -

sid olur. Eğer maksadı cevap oımayıp ilâm ise namazı fai.sd olmaz.

- 5 - Avret yerini açmak,

- 6 - Ağrı veya musibetten dolayı yüksek sesle cğlamak. Cennet veya Cehennemi hatırladığım- 'dan ağırsa namazı fasid olmaz.
- 7 - Verilen sc'âmı diliyle veya eliyle almak,
- 8 - Namaz kılarken geçmiş namazı hatırlamak. Bu husus, tertip sahibi olan içindir. Yani üzerinden beş vakit namaz kaza'ya .kalmaynn kimse içine'.r. Sahibi tertip olmıyan kimsenin namazı fasıd o'nıaz.
- 9 - Ameli kesir. Yani namaz içinde iken b;' şe/ işler ve namaz kılmayan birisi onu gördüğünde namaz kılınadığını sanarsa, namazı fasid olur.
- 10 - Namaz içinde söz söylemek,
- 11 - Namazda iken bir rey yemek,
- 12 - Namaz kılarken su içmek,
- 13 - Namazda iken gülmek,
- 14 - Namaz kılarken inlemek,.

Bunların hepsi, sehven veya kasden işlensin namazı ifsad eder. Böyle kılınan namazın iade edilmesi lâzımdır.

- 29 -

ABDEST

Abdest'in farzları dörttür:

- 1 - Yüzü yıkamak,
- 2 - Eileri dirsekleriyle yıkamak,
- 3 - Başın dörtte bir kısmını meshetmek,
- 4 - Ayakları topuklarıyla yıkamak.

Sehven olsun kasden olsun, bunlardan biri terk edilirse abdest caiz olmaz.

1 2

mak, 3 4 5 6 7 8

ABDESTİN SÜNNETLERİ ONDUR:

- 1 «Bismillâhirrahmânirrahîm» demek,
- 2 Abdest almak için ayrı bir kaba su koy-

Misvak kullanmak, Ağızına su vermek. Burnuna su vermek, Başının hepsini meshetmek, Parmaklarla sakalı ovalamak. Tekrar sakalı yıkamak,

- 30 -

9 - Taharet almak (İstinca), 10 - Tahareti su ile yapmak veya taş, tezekle silmek.

1 2

3 4 5 6 rpîk.

ABDESTİN MUSTAHABLARI ALTIDIR:

- Niyyet,

Azaları birbiri ardınca yıkamak.

Azalan yıkarken sağından başlamak.

Boynuna meshetmek,

Başının tümünü meshetmek,

Abdestin evvelinde ve sonunda dua oku-

ABDESTİN ADABI ALTIDIR :

dularından başka söz

- 1 - Azaları yıkarken söylememek,
- 2 - Suyu ağızına ve burnuna sağ eliyle vermek,
- 3 - Sol el ile sümkürmek,
- 4 - İstincadan sonra avret yerini örtmek,
- 5 - Kibleye karşı dönüp veya arka çevirip oturmamak,
- 6 - Aya ve güneşe dönerek veya arka çevirerek oturmamak.

ABDESTİN NAFİLELERİ ALTIDIR:

- 1 - Burnuna mesh vermek,
- 2 - El ve ayak parmaklarını ovalamak,
- 3 - Her o?ayı yıkarken duasını okumak, .
- 4 - ist'rîcadan sonra donuna az su saçmak,

- 31 -

5 - İstincadan sonra eli taşa veya toprağa sürerek idrarı gidermek,

6 - İstincadan sonra eli yıkamak.

ABDESTİN KERAHETLERİ ALTIDIR:

- 1 - Suyu sert olarak yüzüne vurmak,

- 2 - Suya sümkmek,
- 3 - Burnuna sol eliyle özürsüz olarak sı, vermek,
- 4 - Abdest alırken avret yerini açmak,
- 5 - Özürsüz sağ eliyle taharet almak,
- 6 - Büyük veya küçük Gbdestini suya yapmak.

ABDESTİ BOZANLAR ALTIDIR :

- 1 - Mck'addan çıkan dışkı ve gaz (büyük ve küçük helaya çıkmak) abdesti bozar. Tükürmek, sümkmek, göz yaşı ve kulaktan çıkan su (eğer irin değilse) abdesti bozmaz.
- 2 - Ağız dolusu kusmak ,
- 3 - Arkosını bir yere dayayarak uyumak,
- 4 - Namaz içinde kahkaha ile gülmek,
- 5 - Oğunmuk,
- 6 - Küfrü icap ettiren bir söz söylemek (Allah korusun).

Bunların hepsi abdesti bozar.

-- 32 --

GUSÜL

SÜNNET OLAN GUSÜL DÖRTTÜR :

- Cum'a namazı için yıkanmak,
- Bayram namazı için yıkanmak,
- Arafatta vakfeye durmak için yıkanmak,
- İhrama girmek için yıkanmak.

GUSLÜN FARZI ÜÇTÜR -.

- Ağıza su vermek,
- Buruna su vermek.
- Bütün bedeni yıkamak.

GUSLÜN SÜNNETLERİ ALTIDIR :

- 1 - Elleri yıkamak,
- 2 - Cinsi organı yıkamak,
- 3 - Teninde bulunan pisliği (men» gibi şeyie-ii) yıkamak,
- 4 - Gusülden önce abdest almak,
- 5 - Bütün azaları üçer kere su dökerek yıkamak,
- 6 - Bütün azaları yıkadıktan sonra ayakları yıkamak.

I

2 3 4

î 2

- 33 -

F:3

GUSÜLÜ İCAP ETTİREN ŞEY İKİDİR:

- 1 - Hakikî sebep: Erkekten ve kadından, cima ile. uykuda veya uyanık halde olsun herhangi bir sebeble meni gelirse.
- 2 - Hükmisebeb: Bu da, bir kimse uykudan uyandığında kilotunda ıslaklık görüp, meni olup olmadığını bilmezseMhtiyöten gusül etmesinin gerektiği hükmolunur.

MESH

Abdest alan kimse eğer mestine mesh etme* isterse, iki eline su döker, ellerinin parmaklarını açarak topuğa varıncaya kadar mesh eder.

- 34

TEYEMMÜM

Abdest a'mak isteyen kimse su bulamazsa (veya su bulunduğu halde onu her han gi bir se-bebden kullanamazsa) teyemmüm ecfer. Teyemmüm şöyle yapılır: Teyemmüme niyet ederek, bis-millahi der, iki ellerini tozlu bir yer veya ince toprağa vurup, ellerini birbirine vurur ve yüzünü mesh ecier. Ellerini ikinci defa yere vurup sağ elinin baş parmağı hariç diğer parmakları birbirine bitiştirip sol elin orta parmağı ile sağ elinin tırnağından baş-lıyarak elinin üstüne sürer, sol ayanın yarısı ile de dirsek arkasından ve koul altından bileğe kadar sürer ve sol baş parmağın iç kısmı ile sağ baş parmağın üstünü mesh etmek suretoiyle sonuçlandırır. Sağ eliyle de sol elini aynı şekilde mesh eder. İşte böylece teyemmüm yapmış olur.

TEYEMMÜM'ÜN FARZI ÜÇTÜR:

- 1 - Niyet etmek,
- 2 - İki ellerini temiz toprağa vurup yüzünü meshetmek,

3 - Ellerini başka temiz toprağa vurup iki kolu dirsekleriyle beraber meshetmek.

- 35 -

Ey oğul, namazın rükünlerini, vaciblerini, sünnetlerini, müstahablarını, mekruhlarını, müfsir terini ve abdestin farzlarını, vaciblerini, sünnetlerini, müstahablarını, adabını, mekruhlarını, nafilelerini; gusûlun/ farzlarını, vaciblerini, sünnetleriyle ie-yemmümür/farzlarını sana bir beyan ettim. Bundan sonra; bil ki, sabah namazının vakti İmanın Eb. j Kanife iradinde tan yeri ağardıkcan sonra güneş doğuncaya\ kadar dır. Resûl-i \krer. i saüo'ahü aleyhi ve sei:-m buyrr-muştur ki : ^~-----
- Ekinizi kilise yapmayınız. On^ pütıgız !:e cüsifyiniz.
D'_,?-r bir harıls-i şerifinde ise Peygomberinr;: (S.A V.) şöyle buyurmuştur:

- Cnim mescidimde iki rekat r,nmcz kiîrnk, !:c.-!'.r:: mejjidHe bin rekat nama» ksfmaktnn hoyır-

Genel Resulü ;oh sallaüahü ve sillem buyuruyor .

- Sr'rah namazının sünnetini evince kılmck bsrtJm mucidimde kılmaktan efo'oldır.

L; onul, sabah namazının sünnetini kılmak sîerson, örr.e sana onu tarif edeyim . Farz olarak kibleye karşı durursun. Durc'uctun yen icmi/lersin veya tt;miz bir şey (izrrirde kıalarsın. Namaza durduğun zaman, Allah Teâlayı geru', gibi durursun. Bu. şekilde namaz kıalarsan, nmaz'n namaz olur; eğer vücûdun namazda olup kaib1'; başka yerlerde olursa o namazın namaz değildir kibleye karşı durduğunda «Lâ havle ve la kuvvete illa billâhii aliiyyilazîm» der, şöyle niyyet edersin :

Niyyet ettim sabah namazının sünnetini kılmağa, uydum Kur'an'a der, ellerini kulaklarının yu-muşoğına dek kaldırırsın ve tekbir alırsın.

Eğer imama uyarsan şöyle niyyet edersin : Niy-yel eyledim sabah namazının farzını kılmağa, uydum imorr.n dersin, ellerini kulaklarının yumuşaklarına kadar kaldırır «Allahü ekber» deyip ellerini bac;.u;:m. Erkekler ellerini göbeklerinin allında bağ-Icriar. Kac!;tvar ise göğüslerinin üstüne koyarlar. Elini bağladıktan senra <'Sübhaneke»yi okumağa hci;cı~;r. Cc/.ls.ır'i secde yerinden ayırmazsın. Ayakta dururken iki ayağının aralarına bir ayak sığacak kadardan lazla ayırma. Sübhanekeden sonra Eü-zü-bssmele ile fatihayı okuyup, besmelesiz bir sûre veya üç âyet kadar Kur'an okursun. Sonra tekbir alc-rak rûkûa inersin, iki elinle iki d;zini avuçlarsın \3 sırtın ile başını düz tutarsın.

Hozifu; Aitic Rndiyaüahü anh'a buyurmuştur ki :

- Resûlüllah (SAV.) rûkû'a vardığında öyle cıı;:ii:o'u i i, nieseia, arkasında içi su dolu tas bulunsa döküimezcü.

Namazı Rcsûlüliah (S.A.V.)'ın kıldığı gibi kılmak ve rûkü, sücûd, kıraatta ta'dili erkâna riayet r mek aerekir.

Rûkûa vardığında iki ayağının arasına bak, üç ; .-,•« , S:':b'-!or,e Robbiyel azîm» de. Bundan sonra rûkûdcn ka!kc;ri-.en, «Semiallâiü limen hamideh» de.

Ayaktf demdik durduktan sonra tekbir getirerek secdeye in. Secdeye inerken, önee iki dizini, sonra iki ellerini yere koyup, alnını ve burnunu yere ^oyuo sp-cie et. Eğer alnını veya burnunu yere koymayıp bunlardan biri ile secde edersen İmam Ebu Yusuf ve İmcm-ı Muhammed'e göre namazın tamam ol-

37

maz. İkisinin birlikte yere değmesi lâzımdır. Dirseklerini yere serme. Karnını uyluklarından ayır. Secdede üç kere «Sübhane Rabbiyel âlâ» de. Sonra tekbir getirerek kalk. iki uyluğun üstüne otur. Sağ ayağını dik, sonra «Allahü ekber» deyip secdeye var. Birinci secdede olduğu gibi üç kere «Sübhane Rabbiyelâlâ» de. Secdeden «Allahü ekber» diyerek kalk. Secdeden kalkarken önce ellerini kaldır, sonra da dizlerini. Gençjyrjnöi rekatta olduğu gibi ellerini göbeğinin altına bağla ve birinci rekat gibi kıl. Secdeden doğrulduğunda ellerini dizlerinin üstüne koy, parmakları sıkımyarak kendi haline bırak. Ellerinin üzerine bakarak Tahiyat ve Salâvatı oku. Duaları okuduktan sonra sağ tarafına başını çevirerek omu-zuna bak, selâm ver, bundan sonra sol tarafına başını çevir, gene selâm ver. Selâmdan sonra bu duayı oku :

Manası: Ey Allah'ım, sen selâm sıfatıyla mut-tasıfsın. Selâmet sendedir. Ey celal ve ikram sahibi olan, sen her noksanlıktan münezzehsin.

Bu duayı okuduktan sonra da şöyle dua et:

Türkçesi. Ey Allah, ey Allah, ey Allah; ey, diri olan, kayyum olan, celâl ve ikram sahibi olan Allah! Marifetinin nuru ile kalbimi daima diri kılmanı dilerim. Ey Allah, ey Allah, ey Allah.

— 38 —

Muhammed bin Tirmizi Hazretleri der ki: — Bu duayı sabah namazının sünneti ile farzı arasında okuyan kimsenin son nefesinde iman ile gitmesine bu dua sebep olur.

Sen de bu duayı ihmal etme. Bütün farz, nafile, sünnet, vacib olan namazları sana açıkladığım bu iki rekât namaz gibi kıl. Sana açıkladığım şartları, adabı, kıyâmı, kıraatı, rükû, sâcud ve kuud'u terk etmeyip, bunları harfjyyen yerine getirirsen son nefesinde iman ile ahirete geç etmen sana inşaallah müyesser olur .

— 38 —

MESCİD ADABI

Mescide gitmeyi kasdettiğinde, bilki, her adımında bir sevap yazılır ve bir günahın afv olur. Mescidin kapısına vardığında, «Allah'ım bize rah>met kapısını aç» diyerek sağ ayağınla mescide gir.

Eğer mescide insan varsa selâm ver. Mescid-de insan yoksa, «selam bize ve Allah'ın salih kullarına olsun» de. Ve üç kere «Sübnanellâh; velham-dülillâhi ve lâilâhe illeilâhü veliâhü ekber. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illa biliahil aiiyyil azîm» deyip otur. Müezzin kaa'met eaerken şu duayı oku :

Manası: Ey, şu da'vetin ve kılınacak olan namazın Rabbi olan Allah'ım!

Peygamberimiz (S.A.V.)'e Cennette yüksek makam, ona en üstün derece ver. Orvj va'd ettiğin (şefaât makamı olan) Makam-ı mahmud'a ulaştır. Şüphesiz sen va'dini yerine geti-

— 40 —

rirsin. Kuvvet ve kudret ancak yüce olan Allah'ın ihsanıyladır.

Resûlüllah (S.A.V.), «bu duayı ezanı işittiği zaman okuyana kıyamet günü benim şefaâtım helal olur» buyurmuştur.

Bundan sonra niyyet ederek imama uyarak arkasında durursun.

Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

— Cenab-i Hak rahmetini imcma indirir. Ondan sonra imomın arkasına, sağ ve sol taraf'na indirir.

imamın arkasında veya sağında, solunda durmaya çalış. Ve her namazda imamın tekbirine yetişmeye gayret et. Çünkü Peygamberimiz aleyhis-se!am bir gün ansızın mescide geldi, mescidte bulunan ashaba buyurdu ki:

— Ey oshobım, namazın lîk tini naşı! görürsünüz?

tekbirinin fozüe-

Kczre'J Ali kerremeüahü vecchü şöyle cevao verdi:

— Beni iyi nezdimde namazın ilk tekbirinin fa-":>ti şöyiedir: Bütün dünya kâfirlerle doisa, onların Hepsini Ailah için öldürsem, bunun fazîleti cemaatla kılınan namazın ilk tekbirinin fazileti kadar oici-maz.

Hazreti Ebu Bekir (R.A.) ise şöyle dedi :

— Bütün dünya altın ve gümüş ile dolmuş olsa, rnlonn hepsini tasccdduk etsem, cemaatla kılınan namcızın ilk tekbirinin faziletini bulamam.

Bütün ashabe akıllarının erdiği kadar bu h₁-susta söz söylediler. Bunun üzerine Resûlüllah b-j-yurdu :

— 41 —

— Cebrail aleyhisselam bana gelerek dedi ki:

— Ya Muhammed (S.A.V.) Allah Teala cana selam ederek buyurdu ki:

Habibime söyle, eğer denizler mürekkep olsa, bütün ağaçlarda kalem olsa, yer gök ehli yazıcı olub kıyamete kadar yazsalar, cemaatle kılınan namazın ilk tekbirinin sevabının on kısmından bir kısmını yazmağa kadir olamazlar.

Ey oğlu, çalış, gayret et .cemaatle kılınan namazın ilk tekbirini kaçırma ki, bu fazîlettten mahrum kaimıyasın. Cemaatle namaz kılarken safdan ayrı durma .Safdan ayrı durmak mekruhtur. Eğer safta yer var ise durursun, yoksa bir veya iki kişi ile saf olup imama uyarısın. İmam tekbir aldığı anda sen de tekbir al. Tekbirden önce şöyle niyyet edersin :

Niyyet eyledim sabah namazının farzını kılmağa, durdum kibleye, uydum imama.

Niyyetten sonra ellerini kulaklarının hizasına kaldır, baş parmağını kulağın yumuşağına değdinp tekbir al. Sağ elini sol elin üzerine koyarak ellerini göbeğinin altına bağla. Gözlerini secde yerinden ayırma. Edep ve erkana riayet ederek huşu ile Allah'ın huzurunda durur gibi dur, imamın okuduğu Kur'an'ı dinle. Kendin mescidte olup kalbin dışar-da olmasın. Gayret et, gölünü dağıtma. İmam rükûa gidince imamla beraber tekbir getirerek rükûa in, sakın imamdı önce rükûa. sücûda varıp, kalkma. Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– İmamdı evvel rükûa, secdeye varıp kalkın kimsenin başı kıyamet günü merkep başı gibi olur.

İmam rükû edince sen de tekbir alıp rükûa

– 42 –

var, rükûda «Sübhane Rabbiyelazîm» de.-İmam «Se-miallahü limen hamideh» deyip doğrulunca sen de, «Rabbena lekelhamd» diyerek doğrul. Sonra imam secdeye inince sen de tekbir alıp imamın peşinden secdeye in. Secdede «Sübhane Rabbiyel a'lâ» de. İmam secdeden kalkınca sen de «Allahü ekber» diyerek secdeden kalk, iki elini dizlerinin üstüne koy. Sonra İmam ikinci secdeye gidince sen de tekbir alarak secdeye git. Secdede «Sübhane Rabbiyel a'lâ» de. İmam gene secdeden kalkınca sen de imamın ardından kalk, ikinci rekâtı birinci rekât gibi kıl. İmam tehiyyata oturduğu zaman sen de otur. Tehiyyatı ve salevât dualarını oku. İmam sağına selam verince sen de selam ver. İmam sol tarafına selam verince de selam ver. Ellerini yüzüne sür. Namazı bitirdiğinde Ayete-I Kürsî'yi oku.

– 43 –

AYETEL KÜRSİ'NİN FAZİLETİ

Resûlüh Sülellahü aleyhi ve Seüem şöyle buyurmuştur:

– Bir kimse namazdan sonra Ayete-I Kürsî'yi okusa, okuduğu o âyet gömerek doğru, ta arşa kader çıkar. Daima hareket ederek der ki :

– Ey Rabbim, ben» okuyan kulu afvetmeyince ben durmam.

Allah Teâlâ mekandan münezze olarak meleklerle şöyle buyurur.-

– Ey meleklerim, siz şahic! olun ki, namazdan sonra âyete-l Kürsî'yi okuyan kulumun günahlar» ben afveyledim.

Gene Resûl-i Ekrem, sollallohü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

– Nomazdan senra Ayete-I Kürsi'yi okuyana Cenab-ı Hck her harfi için kırk sevap verir

Far? namazlardan sonra –şofüier gibi– yerinden kalkmadan Ayete-! Kürsi'yi okuyanlara Alton şükredenler, sıddıklar ve Peygamberler sevsb<nı /erir .

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve seller::; buyur 'u ;

– 44 –

– Kim ki, namazdan sonra yerinden kalkmadan bir defa Ayete-I Kürsî'yi okursa ve sonra otuzü kere «Süphanellah», otuzü kere «Elhamdülillah» otuzü kere «Ailahti ekber» derse, ki, hepsi dok-sandokuz eder. Ve bundan sonra bir kere Lâilâhe illeliahü vahdehü lâ şerike leh, lehü-l mülkü ve lehül-hamdü ve nüve alâ külli şey'in kadir» derse, Allah Teâlâ o kimsenin günahlarını denizlerin köpükleri kadar olsa büe afv-ü mağfiret eder.

Gene Resûlullah saiiallahü eleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Allah Teâlâ'nın, zâtına mahsus olarak üç-bin adı vardır. Mizanda hepsinden ağır gelen, «Şüp-haneilahi ve bihamdiht, Sübhonellahil azîm ve bihamdihi» dir. Bunu her namazdan sonra on kere okursan günde yüz elli kere okumuş olursun ve bin beşyüz sevap alırsın. Çünkü her birine Allah on sevap verir. Bundan sonra imam ve cemaatle beraber elini kaldırıp dua edersin ve amin edrsin.

Peygamber saiiallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Her kim, namazdan sonra imamla beraber dua edip amin derse, Ailah dört harf olan bu kelimenin her harfi için melekler yaratır ki, bunlar kıyamete kadar o kul için istiğfar ederler.

Duadan sonra elini yüzüne sürüp «Velhamdü-Iillahi Rabbiâlemin» deyip Fatiha oku, böylece namazını bitir.

MESCİDDE MUSAFAHA

Mescidde cemaatle musafaha et. Resûlullah (SAV.) buyurmuştur ki:

– Ebu Süfyanın evinden çıktım. İkinci vakti mescide girdim. Boyu ve boynu uzun, kaşı çatık biri gelip dört rekat namaz kıldı. Mihraba yaklaştım ve ona baktım. Namazı bitirince iki elini kaldırıp dua etmeğe başladı. Ben de elimi kaldırıp onunla beraber âmin dedim. Duayı bitirince sağ elini bana uzattı, elimi hafifçe tuttu, bana selâm verdi. Sonra elimi üç kere salladı ve mescidden çıktı, gitti. Bu kişinin işine taaccüb ettim. Sonra | Hazreti Ali'nin evine gittim ve Hazreti Ali'ye :

– Ya Ali ben mescidde birini gördüm. Namaz kıldı ve namazdan sonra elimi tuttu, (musafaha etti) sonra mescidden çıkıp gitti, dedim. Hemen Cebrail aleyhisselâm gelerek dedi ki:

– Ey Muhammed (S.A.V.) Cenab-ı Hak sana selam ediyor, buyuruyor ki; Mescid-i Saodette elini tutan yiğidin kim olduğunu bildin mi?

– Hayır bilemedim, dedim. Cebrail aleyhisselâm:

– O gördüğün yiğit, Hızır aleyhisselâm idi, seni ziyaret etmeye geldi dedi.

Bu.un üzerine Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve seüem. Ali'ye :

– Ey Ali Hızır aleyhisselâm'ın sünnetini sana vasiyyet ederim, kim bu minval üzere musafaha ederse Allah ona, Hızır (A.S.) sevabını verir ve herbir parmağına bir yıllık ibadet sevabını verir. Birbirlerinden ayrılmadan Allah her ikisinin günahlarını af-veder, her günahı yerine bir sevap yazar.

ZİYARET VE MUSAFAHA

Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Kim ki, bir mü'min kardeşini | Allah rızası için ziyaret ederse her birine Cennette bin derece verilir.

Gene Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

– Kim ki, bir mü'min kardeşini ziyaret eder, üç kere musafaha edip elini sallasa; elini birbirinden ayırmadan ağaçtan yaprak döküldüğü gibi günahları dökülür.

Diğer bir hadis-i şerifinde Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurmuştur:

– Kim ki, mü'min kardeşini ziyaretini terk ederse o kimse mel'undur.

Ziyareti ve cemaatı terk eden mel'undur.

Resûlüllah (S.A.V.) başka bir hadiste de şöyle buyurmuşlardır.

– Ziyaret etmeği terk eden kimse benden bıkmış, usanmıştır. Ben de ondan bıkmışımdır.

Hazreti Ömer (R.A.)'den rivayet edilmiştir, demiştir ki :

Ben Resûlüllah (S.A.V.)'a ziyaret sordum. Buyurdular ki; hususunu

– Yo Ömer, ikinci ve sobah vakitlerinde zh/a-ret etmevi Mekke'de bana Cebrail alevhisselom öğretti. İmamlığı da öğretti. Kim bir mü'min kardeşini zivaret ederse o, Hızır alevhisselomı zivaret etmiş gibi sevap alır. Ziyaret etmenin fazileti gayet çoktur. Sakın kibirlenerek ziyareti terk etme. Çünkü üç kı.e«m kimseler dîdardan (Allah'ın cemali) mahrumdurlar :

1 – Kâhin,

2 – Kibirli,

3 – Mâlâyânf ile meşgul olanlar.

Ey oğul, musafahayı terk etme. Çünkü Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuştur :

Musatahayı terk eden kimse benden değil-dir .

Musafailıcı ettikten sonra, ölümlere, üstadiara ve diğer geçmiş ehli imanın hepsinin ruhlarına dua etmek gerektir.

Peygamber aleyhisselcm'a da salat-ü selam getir. Mescidden çıkarken «Allah'ım, bana fazlınla rahmet, kapısı aç» diyerek sol ayağınla çık. Ve öğle namazını da cemaatle kılanm inşallah, diye ni-yei. et, Eğer bir mani zuhur edip oglo ncımazıııı cemaatle fcılamazsan, cemaatle kıtmış çjtbi defterine sevap yazılır.

Eğer öğio nainazın, cemaatle kılıp ikinci uçmazını da cemaatle kılma/' niyet edersen, ikindiye kadar namaz kı/mış gibi defterine sevap yozıhr, İkindiye kılıp, akşama, akşamı kılıp yatsıya, yatsıyı kılıp sabah namazına niyet edersen gece-oünoüz cemaat'e namaz kılmış gibi defterine sevap yazılır. Nitekim

Resûiüllah (S.AV.) şöyle buyurmuşlardır :

– Ameller ancak niyyetlere göre olur.

O ameli işlemeden de amei defterine işlemiş gibi sevap yazılır.

Resûl-ü Ekrem sallellehü aleyhi ve seflem buyurmuşlardır :

– Namaz dinin direğidir. Namaz'ı kılan kimse dini ikame etmiştir .Namaz'ı terk eden kimse de dini yıkmıştır.

Namaz bütün ibadetlerden efdaldır. Namazı cemaatle kılmak ise cemaatsız kılınan namazdan yirmi beş derece efdaldır.

Gene Resûiüllah (S.A.V.) buyurmuştur:

– Özürsüz evinde namaz kılan kimsenin ancak borcu ödenir. Namazın sevabı eksik olur.

Namazı, vaktin evvelinde veya ortasında kılmak gerektir. Bu ikisinden sonra kılarırsan narrazın sevabını zayi edersin. Nitekim Resûlüllah (S.A.V.) şöy'e buyurmuştur :

– Miraç gecesi, zebanilerin, bir îak'm insanların beyinlerine ateşten bir topuz ile vuiduuklarını, başiorınc'an kanlar fışksrdıgını göre um. bunun üzerine Cebrail aleyhisseîâma sordum :

– Bu taife kimdir? Cebrail Gleyhisseîâm:

– Bunlar namazı vakitsiz kılanlardıreledi .

Öy'e ise namazı vaktinde kıl. Çünkü vakitsiz namaz kılanın ancak borcu ödenir, sevap alamaz.

CF.MAATLE MAMAZ KILMANIN FAZİLETİ

Resû'üliah saliaHahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Sabon namazının farzını cemaatle kılan kimsenin yüzü kıyamet gününde ayın ondördü gibi (porlak) olur. Her kim ki, öğle ve ikindi namazının farzlarını cemaatle kılarırsa Ai'ah o kula bir melek tahsis eder, melekler kıyamete dek onun için dua ederler. Akşam namazını cemaatle kılanı Allah Peygamberlere hasreder. Yatsı namazım cemaatle kıtan ! msenİR, Allah ile arasında perde kalmaz.

4t

F:4

Cemaatı terk eden kimse Cennet kokusunu kok-lıyamcz. Özürsüz olarak cemaatı terk eden kimse hakkında şiddetli tehditler vardır. Namazı terk eden kimse ise ebedi olarak Allah'ın gazabından kurtulamaz. Soboh namazını terk eden kimseden iman bizar o'ur. ögie nan:czmı terk edenden peygam-!:-'-', !!::nc!i |r.cr.ıcz'.ru ısı k edenden, Kur'an, aksarı ncmn.Tını ter!; edenden melekler, yatsı namazını terk edenden de Allah Teâlâ bizar olur. Ey oğul, her bir şeyin nuru vardır. Dinin nuru ise beş vakit |"lomazo". Pss vpkı t namaz c'inin direği ve örtüşüdür Her şc,\: Hscö ecen va>öı\ Dini ifsad etisn de namez; terk etmektir. Ncmczı terk ecenin dini yıkılır.

Cemoatie namaz klimayı seven kişiyi Allah se-vor. Cemaatle namaz kılanı mekkler sever ve o kimse Allah'ın rızasını kazanmış olur.

Resûiüllah EOüaMahü cieyM vs cc-iiem buyurmuştur :

– Sabah narncz'nı ceme-*c k<!ı p, cğ.'oye u'aş-ka)

Cf-'1: nosrvir'ür-ı esmoeti? kimseyi Aüah yarlığe:.

Hhiın çi'nahıC.: r | o':o: kıl'sp ikind!;e crmerlrn

!!::inf.'.' ncmcrin; ccp'po?.-... ,|. <.-,Kürr:'< ycm-ıdan *;'Rrı kimz'-Jra A'ıo!î rczı o! :r. .'!<ccm namazını ce-.'^".'c'|"; !":...! ;:cbah c'mcirr: elen kimse,, Cennette İbrshırı f('";h'crc'arr> i.'c beraber bu'ı-'nur. Yaf^r nn-..v^z.i :-:.':"caf!c ki'-~n 'cim-*: Cennette Allah Teâlâ'-n.cn cemal'ri müşnhede eder.

Ey oçjui, beş vakit namnızını cemaatle kıl. Bu hususta tembellik etme. Çünkü, kıyamet günü, yedi km veri ve göğü, yer yüzünde bulunan bütün mah-lûkatı. arşı, Kûrsi'yi terazinin bir kefesine koysalar, diğerine de cemaatle kılınan namazın sevabını key-

– 50 –

salar, ncmar.n sevabı daha oğır aci'a. Mü'ııın elan cfnaatı ferı etme?. Conıontl nnc^K fesi'- vr müna-î'k ekm tcL: eder. Bir mü'min oeş vokit namazı crrv^'ie ''isa yu»./;rrni c<>flb!n : eyqaij'bere yetiş->;•/|'. ' . Ci.ior'o h;r yı(narıij/ kıl m:ş fj:hi sevap gık. f ı ~\ . n-'ir rrbalı ncmo?:n! cemaatle kılsa, onr bin |;- .ui'r feth etmiş ajbi sevap verilir. Öğle nomazını c^.'v.oVo krmok eniki yıl ibadet etmekten havırlı-c;:'. İkine'i romaz:nı cemcetle kılmak onbin fc!;;r do-.'(.•"'rekfen hayırlıdır. Aksom ncmazını cemaç^e kıl cı bin kere

Kvr'an'ı hatim etnvs sevabını alır. Yct-.,. . .,rr:J7;r1 c^rr.ao^e kılmak ise b'n oii sovg's'i go."-clrvn^k, bin kee Kabe'yi tavaf etmek ve bin şehid ncmPZi.T k'imaktan hayırlıdır.

Ev r.:':u\, cemaatle namaz kılmayı sev. Çünkü be? vakit nımnzın tekbirine erişen bir mü'mino rv --h_, ^0!< Cehennem ozob'nrfnn kurtulduauna dair berat verir. O kul Cennetteki yerini görme--' - '[||•"n<ir.r\ çıkmaz. Onun üzerinden Allah'ın rehme'i as!n kesilmez. Onun hero'ında, nurdon bir Kır'em ile. «hesnpsız olarak Cennete ilk giren'erden-dir» diye yazılır.

Rt?r'!-; Ekrem so'leüohü aleyhi ve ceileri buyurmuştur:

- PrSr'h rcnnzı i'e yot::ı riomaz'nırn ccıocıt-!e kılınmasını sevotı gibi büyük sevap yektur. Bu nnma-!ann sevabını layıkıyla hMsc'ordi on'arı ar.ia t(?*-;< etmelerdi. AVrrh Unlır>.t*cı, o iki namazın ce-m^r.i ra^'csnnc b«n?sır bir scf bulunmaz. Namaz kılariken cemaat ne kadar çok olursa sevabı do o kadar çok olur. On kişiye kadar böyledir. On kişiden fazla olursa onun sevabını Allah'tan başka kimse bilmez.

- 51 -

Cemaatle kılınan namazın sıfatı bir sultana benzer. Bir kimsenin sultan yanında işi olsa yalnız olduğu vakit işi geç biter, ama bir kcç kişi olursa iş; çabuk biter.

İbni Abbastan rivayet edilmiştir, demiştir ki :

- Cemaatle namaz kılan kimseyi bu nGinazı kıyamet gününde terazinin bir kefesine koysalar, diğer kefesine de deryaları, dağlar, ağaçları, ins, cinni, melekleri, arş ve kürsî'yi, levhi ve kalemi koysalar cemaatle kılınan namazın sevabı daha ağır gelir.

Allah Teâlâ (hadis-i kudside) şöyle buyurmuştur :

- Kulum bana hiç bir amelle yakın olamaz; ancak cemaatle kılınan farz namazı ile yakın olur.

Nafile namaz ile de meşgul olun. Zira Aliah Te-c\c buyurmuştur ki :

- Kulumun, gözleri, kulakları, elleri, ayakları ve bütün azaları, namaz kılmasıyla benim emrimde olur.

Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

- Allah Teâlâ Cennette, miskten huriler yaratmıştır. Onlar lü'lü, yakut ve zebercet ile süslenmişlerdir. Onlara siz kimler için yaratıldınız? Diye sorulunca, beş vakit namazı cemaatle kılanlar için yaratıldık, biz onları bekliyoruz diye cevap verirler.

İbni Mes'ud (R.A.) hazretleri Resûlüllah (S.A.V)' a dedi ki,

- Ya Resûlellah, Allah Teâlâ katında hangi amel sevimlidir?

- 52 -

Resûlüllah sailallahü aleyhi ve sellem şöyle cevap buyurdular:

- Allah katında sevimli olan amel üçtür :

1 - Vaktinde kılınan namaz,

2 - Ana - babaya iyilik ve hürmet etmek,

3 - Allah yolunda savaşmak. Resûlüllah (S.A.V.) buyurdular :

- Ümmetim, dilerse kıyamet gününde pey-gamberleriyle buluşabilir ve Çenette Allah'ın cemâli ile müşerref olabilir.

Ey oğul, beş vakit namazını kıl Ezan okununca mescide git. Ezan sesini işittiğin zaman yürürken dur. Nitekim Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuştur:

- Ey ümmetim, ezan sesini işittiğiniz zaman olduğunuz yerde ezan bitinceye kadar durunuz. Bu hususta çok sevaba nail olursunuz. Cennette dereceniz fazlalaşır. Bir derece ile diğer derece arasında ikiyüz yıllık mesafe bulunur. Cemaate giderken her bir adımına bir derece verilip bir günah afvolunur. Bu derece ve sevapları iste. Sakın bunu küçümsemeyesin.

Gene Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuştur:

- Bir kimse, bir vakit namazı kılıp, diğer bir vakte hazırlanırsa melekler münacaatta bulunup, Ya Rabbi, bu kulun günahını afvet ve buna rahmet et derler.

Sabah namazı emn-ü eman)korkusuzluk, musibetten kurtarma) namazıdır .

Bir gün Yusuf Haccac bir adama öfkelenildi, öldürülmesi için Ömer'in torununa emretti. Ömer'in torunu öldürecek adama sordu.

53 -

- Sen bugün sabah namazını imamla kıldın mı?

— Evet kıldım dedi.

Bunun üzerine adamı öldürmeyip Haccac'ın yanına götürdü. Haccac Ömer'in torununa :

— Niçin öldürmedin? Ben bunu şimdi gördüm dedi.

Bunun üzerine Hazret-i Ömer'in torunu şu ce-vaabı verdi :

— Ben babamdan, işittim, babam da Hazreti Ömer'den işitti. Hazreti Ömer de Resûlullah'tan işitti. Resûlullah (S.A.V.) buyurdu ki :

— Bir mü'min sabah namazını cemaatle kııarsa o, A-lah'm hıfzında, Peygamberlerin himayesince ve hükümdarların emniyyetinde olur.

Bunun için öldürmedim. Hcccaç bu cevabı işitince o kişinin suçunu bağışladı. İr.Y.'.; ncmnzın bunda sacdct-i vs sevabı vardır. Sakın raîi! olup namazı terk etmeyesin.

Ey oğul ezan sesini duyduğun zaman mescide git. Asn ccadette bir âma bir gün Resûlühah (S.A. V)'ı gelerek dedi ki :

— Yo ResûfeKah (S.A.V.) benim gözüm gör-nv.-y, E:lr--';r'T :jtrrvrn o; yo!-. Ne buyururlar, nama;': evdi-kıloy.m mı?

Resûlühah (S.A.V.) buyurdular :

— Ezan sesini \u\xm misin?

— Evet, işitirim dedi.

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) :

— Ben rana evde nama? kılmağa izin veremem buyurdular.

Gsna bin- Resûiullah (S.A.V.) gelerek :

— 54 —

— Ya Resûiullah, Medine'nin, yılanları, akrepleri ve yırtıcı hayvanları çoktur. Namazı evde kılmama Dir çare var mıdır?

Resûlühah (S.A.V.) buyurdular:

— Ezan sesini işitir misin?

— Evet işitirim dedi. Resûlullah (S.A.V.) :

— Cemaate gelmelisin buyurdular ve evde namaz kılmalarına izin vermediler.

Ncrde kaldı ki, gözü gören ve bir manii olmıyan kimseye evde namaz kılması için izin verilsin. Cc-nvjiii terk etsin. Meğer ki hasta oiup cemaata gelmeye kudreti olmaya.

Ey onul. sakın ikindi namazının sünnetini terK etmeyisin. Çünkü Resûlühah sallahü aleyhi ve s'.iem buyurdular ki :

— İkinci namy.iiriin sünnetini kılana Allah'ın rahmet elsin.

Peygamber aleyhisselâmı'n duasına mazhar olan kimse kurtulmuşlardan olduğuna şek ve şüphe etmesin.

Göne Resûlühah (S.A.V.) bir hadis-i şerifinde töyio buyurmuştur:

— İkinci namazının sünnetini terk etmeyip kılanın Cennete girmesine ben kefilim.

— Ey oğul, akşam namazından sonra altı reket evvabin namazını kıl.

Rrsûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurmuştur ki :

— Akşam namazından sonra evvabin namazını kılan kimseye Allah oniki yıllık ibadet sevabını verir.

I

Yatsı namazının son sünnetini dört rekat kılana kadir gecesini ihya etmiş gibi sevap verilir, öğle namazının son sünnetini de dört rekat kılana Allah Cehennem ateşini haram kılar.

Ey oğul, İşrak (kuşluk) namazını kıl. Bu namazı kılan pek çok sevaba nail olur, Resûlullah saleilahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

— Scbah namazından sonra dünya kelamı söylemeden güneş doğuncaya kadar kıbleye karşı oturup, sonra güneş bir mızrak boyu yükseldiğinde iki rekat işrak namazını kılan kimse şüphesiz Cennetliktir.

Gece namazını da (teheccüd) kıl. Çünkü bu namaz duanın kabul olmasına sebebedir. Hasan Basri hazretlerinden rivayet edilmiştir. demiştir ki :

— Cenab-ı Hak Tur-i Sinada Musa aleyhisse-lâma şöyle buyurdu :

Ya Musa, benim için ibadet et. Musa aleyhisselam :

— Allah'ım ,sana hangi vakit ibadet edeyim ki, ibadetim katında kabul olsun?

Cenab-ı Hak buyurdu :

– Ya Musa, gecenin yarısında teheccüd namazını terk etme.

Ey oğul, gönlüm ferah olup duam kabul olsun dersin, şu beş şeyi terk etme :

- 1 – Gece teheccüd namazını kılmak,
- 2 – Alimlerle beraber oturmak,
- 3 – Kur'an okuma*,
- 4 – Her namazı vaktinde kılmak,
- 5 – Helal yemek.

Helal yiyenin duası Allah'ın indinde kabul olur.

– 56 –

Teşbih namazını da sakın terk etme. Haftada, ayda veya yılda veyahut ömründe bir kere olsun kıl, Kim ki, bu dört rekât teşbih namazını kılsa Aüh bütün geçmiş günahlarını afveder.

Teşbih namazının tarifi :

Teşbih namazı iki rekatta bir selâm vermek üzere dört rekattır.

Önce tekbir alıp süphanekeyi oku, sonra onbeş kere «Süphanellahi vel hamdülillahi ve la illhe illella-hü vellahü ekber» der de. Sonra «Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil alıyyil azîm» deyip Eûzü besmele ile Fatihayı ve zammi sûreyi oku. Zammi sureyi okuduktan sonra rükua gitmeden gene on kere bu teşbihi oku, teşbihi okuduktan sonra «Lâ havle velâ kuvvete illa billâhil alıyyilazîm de ve rükû'a in. Rükuda «Sübha-ne Rabbiyelâ'lâ» dedikten sonra on kere yine bu teşbihi oku. Peşinden, «lahavle velâ kuvvete illa billa-hilaliyyil azîm» oku. (Her teşbihten sonra bu okunmalı) rükû'dan kalkıp «Semialiahü . limen hamideh» dediğinde on kere bu teşbihi oku, sonra «Rabbena lekelhamd» de ve secdeye in. Secdenin üç kere teşbihini okuduktan sonra gene on kere bu teşbihi oku, secdeden başını kaldırdığında ikinci secdeye varmadan yine onkere bu teşbihi oku, sonra secdeye in, secdenin teşbihini okuduktan sonra, on kere bu teşbihi okursun, secdeden başını kaldırıp kıyama kalktığında fatiha okumadan on beş kere bu teşbihi okursun, sonra besmele ile fatihayı, zammı sûreyi oku, sonra on kere bu teşbihi okuyup rükûa in. Bu tarif üzere rükuda secdede bu teşbihleri okursun. Sonra Tahıyyata otur. Tahıyyatı, salavatı ve duaları okuduktan sonra selâm ver. Aynı şekilde iki rekât daha kıl. Bu namaz için muayyen bir vakit yoktur. Ne za-

– 57 –

man dilerse kılabilirsin (kerahat vakitleri hariç).

Şu tarif edeceğim namazı da kıl. Çünkü bunun da sevabı çoktur:

Resûlüüh sallallahü aleyhi ve seilem buyurmuştur:

– Her kim akşam namazı ile yatsı namazı arasında iki rekât namaz kılsa, ilk rekatta Fatiha'dan sor, ! i Ayetel Kürsi ve beş kere İnias-ı şerif okurso, ikine: rekatta ela Fatiha'dan sonra şu ayeii:

vo : cmener.'33ülüj'yü sonuna kadar okursa Aüh Teali o kul için Cennetle inciden bir köşk yaratır. H'r rekçîl için bin şehid sevabı verir. Her âyet için de bir köle azad etmiş gibi sevap verir.

Fy cfuM Nnmoz kılmayı sev ve daima (boş vakitlerinde) namaz ile meşgul ol. Çünkü namaz bütün ibadetlerin efdalidir. Eğer namaz cemaatla kılınırsa daha efdaldır. Özürsüz sakın cemaati terk etme. Eğer özürsüz cemaati terk edersen bilki bu işin münafıklık alâmetidir .Terk edenler hakkında şiddetli vaidler varid eimuşur. Namazı özürsüz olarak yalnız kılanın hali böyle olursa hiç kılmıyanın hali ne oiur?

Resûlüllah saillellahü aleyhi ve seilem buyurmuştur ki:

– 58 –

– Bana Cebrail aleyhisseiâm gelerek dedi:

– Ya Muhammed (S.A.V.), Ümmetine şu hususu müjdele: Bir mü'min namaza durduğunda anasın-den doğduğu zaman gûnahtan pak olduğu gibi günahlarından temizlenir. Namaz kılarken «Eûzü billahi mineşşeytanirracim» dediğinde, Allah, o kuluna vücudundaki kıllar sayısınca sevap verir. Fatihayı okuduğu zaman yirmi kere hacc ve umre yapmış gibi sevap verir. Rükûda üç kere, «Süphane Rabbiyela-zîm» dediğinde, Allah ona, peygamberlere gönderdiği kitapların hepsini üçer kere hatmetmiş gibi sevap verir. Secdede üç kere, «Sühane Robbiyela'ia» dediği vakit de, Allah o kula yetmiş kere rahmet nazarı ile bakar. Tahıyyatı okuduğunda Allah ona Cennet kapılarını açar, dilediğinden Cennete

girer. Namazdan sonra dua eUiği zaman Aİlah onun dünya ile ilgili yetmiş ihtiyacını verir ve öldüğünde büiüri günahları ofvolup, şehid derecesine uiaşır. Ey oğul, namazın rükû ve sücûdunda ve diğer farzları ta'dil-i erken ile tamamla. Çünkü asrı saadette birisi namoz kılardı.' Resûlüllah onu rükû ve sücûdunu tamam etmediğini 'görünce şöyle buyurdu;

Vardığın yerde baş tarafa geçme. İcâb ettiğinde hizmet et. İzinsiz yemek yeme. Vardığın zaman ve kalkıp giderken selâm ver. Bir meeiiste su isterlerse edep gereğince önce baş tarafta oturanlara ver. Sağından dolaştır. Su bardağını herkes içtikten sonra yerine kay.

Resûlüllah sallelallahü aleyhi ve seilem buyurmuştur ki:

– Su bulunmadığı yerde suyu bulup, birine su .

– 59 –

verirse Aüah Teoîâ ona bütün mahiûkat! diriltmiş kcdar sevap ihsan eder. Gene Resûl-i ekrem sallelallahü aleyhi ve sellem bu/urmuştur:

– Ey ümmetim, ayak üzere iken su içmeyin, vücudunuza zarar getirir. Abdest cldıktan sonra vs zemzemi ayak üzere içmek zarar vermez!

Ey oğul, pazara gittiğinde şu duayı oku Resu-lüllah (S.A.V.) buyurdu:

– Pazara girince bu duayı okuyanın, bin günahı afv olur, ona bin derece verir. Dua şudur : Lâüâhe illallâhü vahdehü !â şerik? lehü lehülmülkü ve lehül hamdü yühyî ve yümütü ve hüve hayyün lâ yemütü bi yedihi-l hayri ve hüve alâ kü'li şey'in kadîr.

Türkçesi : Atlahtan başka Tanrı yoktur. Yalnız Allah vardır. Onun şeriki yoktur. Mülk onundu'. Hamd-ü sena O'na mahsustur. Allah diriltir ve öldürür. O diridir, asla ölmez. Hayır O'nun yed-i kudre-tindedir. O her şeye kadirdir.

Pazarda yürürken etrafa çatarak kimseyi incitme. Kimseyi alaya alma. Meydana sümkürme, tükürme, halka karşı yemek yeme, hiç kimse ile çekişip kavga etme.. Sattığın nesneyi geri getirirlerse al, zarar görmez, faide görürsün. Yalan söyleme, kimseyi aldatma, dükkana geç git, erken kapa. Halkla tatlı konuş. Yenir nesne alırken sahibinden izinsiz tatma Kendi rızasıyla al. Yenir nesneyi aldığın zaman evine örtülü olarak götür. O, nedir deyene tattır. Evino geldiğinde aileni ve çocuklarını sevindir. Kim ki birini sevindirirse, kıyamet günü Allah onu öyle sevindirir! ki, bütün mahşer halkı taaccüb ederler

– 60 –

Ey oğul, cfjor bi:i ile yola çıkarsan ona gere yürü, onu bırakıp bir tarafa savuşma. Bir yerde meşgul olup onu bekletme. Çünkü bunlar münafık c!â-ıııOııdır. Elinden geldiği kadar seninle yolculuk yn-pa:-.:r, hci-.kım kcıu. Ayrılınca onunla helallaşarak aynı. On'j senden razı k'lmağa çaiş. Bir yere misefir ok'-jğun zaman ne veririerse ye. Ev sahibine ve geç-m!ş;er:no dı.a et. Gideceğin zaman ev sahibinden haberiz ve i?inriz gitme. Bir hastanın ziyaretine çitti-ğjp vo!;it, kapının dışında konuş, öksür öyle içeri gW.

– Bu kimse bu halinde ölürse benim dinim üzere ç.ider, fakat amelinin kendisine faidesi olmaz.

Malûmdur ki, namazı tadili erkan ile kılmazsan namazın tamam olmaz. Namazı maskaraya almış oiu'sun. Namazı tamam olmıyan kimsenin dini de tamam dmaz.

Nitekim Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

– Namaz dinin direğidir.

Direksiz din olmaz. Namaz mü'minin mirccıdır.

Ev oğul! Resûl-i ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Kim ki. Cumartesi günü dört rekat namaz kılsa, her bir rek'atında bir Fatiha, üç kere «Kul ya-eyyülkafirûn» suresini okusa, selâmdan sonra iki kere Ayetelkür?î'yi okusa ve dua etse, Allah Teâlâ o kulunun duasını kabul buyurur. Ve okuduğu âyetlerin her bir harfine bir hacc ve umre sevabını verir. Her harfine bir şehid sevabı ve bir sene gündüz oruç tutup, gece namaz kılmış gibi ibadet sevabına nail olur. Arşın gölgesinde şehidler ve sallhferle bercfcsr olur.

Sakın namazı kolay sanma. Bir kimse namazı

61

kolay zcnnsise, borcunu ödemek niyetinde o!m.ı.ı.;a namazı hafife almış olur. Namazı hafife alan kimse, maazallah, Aüahı hafife almış olur ki, bu da h-;."yl müo-ibür. AHcılı Teâlâ meleklerle, Adem alovlv^dû-rrn secde ekmelerini emretti. Bütün m?!o.;ier cec;!e etil. Ancak şeytan eevde etmedi. Evnun ;çi'~Jir '.,

Al'ahın la'netire uğrayıp rahmetinde" uzcl-.a': •|''' Bu secde Âdem aleyhisseiûma id;. Haibu!-' •~'- • ise günde beş vakit Allah Teâlâya r ., (''''|' C'j;!<ı terk edenin hc'i ne olur? O kimf scyicnd-.:ı ^aiı;/ köaidür. Eunun için:İir ki, o kimse lc,fha\r Bu husır^-ta mezhepler arasında ittifak vardır.

Ey oğul, kalbinin ölmemesini istersen beraat cücesini ihya et.

Eu hususta Resûlüah sa!!al!aru! aleyh! ve |:;.-İrm şöyle buyurmuştur:

— Kim Ga'ban-ı çe-ıfin cııtp^nci (E-rcrt) cücesini ihya ederse, öldüğü veki ori'rı !-'il'.;i 5'm?:-:.

Gene bir hadis-i şeri'inde Peync;nboriın;z c'ev-hic:se'am bır/urmuştur ki:

— Bernrt gecesinde yük r^'tnt r-m^z '-:;>n~

ena Cennet yc-!ı:nu müjdeler, ^asterir. O'ii7iı opü r>;)r;-n cff.Voi-inc'cn Vcvr. O*-jzı.; Cf^'.onnerp nteşir-derı korur, O'nu dn şeytcn'n şerrinden o kimseyi korur.

Resûlüah (S.A.V.) buyurmuştur :

— Namazın içinde, Kur'an okuyana Alıalı Teâ-16 her harfine bin sevap verir.

Namazdan ^onn Kur'cn okuyana ise yüz sevap verir. Kim; ki r.cmaz kıldığı yerden başka yerde Kur'an okursa Allah ona her harfine on sevap verir. Kur'an-ı dinleyene her

— 62 —

narfine Allah bin sevap verir. Kur'an-ı hatmeden kimsenin duasını Allah kabul buyurur.

. Ey oğul, imamlık yapmak istersen, namazın şartlarını, farzlarını, sünnet ve cdabını iyice öğren. Sonra imamlık yap. İmamlık yapan kimsenin akıl, baliğ olması ve Kur'anı iyi okuması lazımdır. Misafir olan hâne sahibine imamlık edemez. Hcne sahibi müsaade ederse başka. Hic bir hususta namazı tehir e»me.

Ancck yemek hazır olup karnın oç olursa önce yemeği ye, sonra namazını kıl. Zira yemek ha.:ir oldi'ğu zaman namazın tehir edilmesi caizdir. Fakat nomez vakti dar ise evla olan önce namaz kılınıp sonra yeme!: yemeklrr. .Yalnız olaraı: namaz kılan kimsenin elbiselerini giyip düğmelerini ilikleyerek kılması gerekir. Namazın seccade veya bir bez üzerinde kılınmasının sevabı çoktur. Yerde biten bitkiler üzerinde namaz kılınmasının da çok sevabı vardır.

£;' ooul, izinsiz imamlık yapma. İstenildiği zaman Imomhk eı. Namazdan sonra dua etmek ica-beder. iıncm olsun, cemaat olsun duada cemaatı anmak lazımdır. Çünkü şahsına dua etmek cimrilik olur. İmamlık yapan kimse önce safın önünde du-':". Çünkü Resûlüah (S.A.V.) böyle buyurdu. İmama uyan kimse, imamın arkasına durmağc eğer yer bulamazsa İmanın sağ tarafına, orada âa bulamazsa sol tcrafına durmağa gayret et.

Safların boş kclmamcsı ve cemaatın birbirlerine sık olarak durmaları lazımdır. Ege." iieri gitmeğe yo i bulunmazsa geride dur. Cemaatı incitme. Üzerlerine basa basa ileri safa gitme. Çünkü kıyamet gününde safa basıp ileri geçenleri Cehenneme doğru yollarlar. Safta doğru durmak ve safın arkasında

— 63 —

yalnız durmamak gerekir. Çünkü safta dcğru durmamak, safın arkasında yalnız durmak mekruhtur. İmama uyduğun zaman imamdın önce rükû ve sü-cûda inip kalkma. Ebu Hureyre (R.A.)'clen rivayet edilmiştir. Demiştir ki : Resulüah sallcllahü aleyhi ve scllem :

— İmamlı namaz kılarken rükû ve ve sucuda imamdın evvel inip kalkan kimsenin, kıyamet gününde başı ve sureti merkep sureti gibi olur, buyurmuştur. imcma uyan kimsenin imamdın sonra rükûa, sucuda varması gerekir. Ta ki namazın tamam ol-sun.

Eğer imam namazı oturarak kılmazsa sen de oturarak kılma, ayakta kıl.

Ey oğul, sabah namazı ile yatsı namazını sakın kozaya bırnkma, münafıklardan olursun.

Rcsûi-i Ekrem salloiiiahü aleyhi ve soüem buyurmuştur :

— Eğer kadınlar ile meme emen çocuklar olmasaydı, yerime imam koyar, şehri dolaşırdım, sa-bch vo yatsı namazına gelmeyenlerin evlerini ateşe verir yakardım.

Namazı ihlaşıa kıl. Nitekim Peygamberimiz aley-hisselam buyurmuştur :

— Namazı ihlas ile kılınız. Çünkü yanınızda bulunan melekler işlediğiniz amelleri, namazı ve taatı alıp, göğe çıkarlar. Yolda melekler o taatı ve namazı

görürler. Birinci kattaki melekler yafan söyleyenlerin namazlarını geçirmezler. İkinci kattaki melekler de namaz kılarken dünya işleriyle meşgul olanların namazlarını geçirmezler. Üçüncü kattaki melekler de kendisini ve gönlünü büyük gören kimselerin namazlarını geçirmezler. Dördüncü kattaki melefc-

- 04 -

ler, kent'isine bakıp kibirlenenlerin namazlarını geçir-mer'er. Beşinci kattaki melekler hased edenlerin, a.Hncı kattaki melekler refkat ve merhametten rrchrurn olanların, yedinci kattaki melekler de hırs ve tamohkâr olanların namazlarını geçirmezler, geri çevirirler.

Resjlüllah (S.A.V.) böyle buyurduğunda bütün ashab ağlaştılar. Bunun üzerine Resül-i Ekrem (SAV.) kibar-ı sahabeden Muaz hazretlerine şöyle buyurdu :

- Ya Muaz, ayıpları gizle, kimsenin ayıbını yüzüne vurma, farzlardan başka kıldığın nafile namazları, ibadet ve taatını kimseye söyleme, dünya işini ahiret işinden büyük görüp onu tercih etme, hiç bir kimseyi her görme, kalbini incitme. Herkesin kalbini hoş tut. Eğer bunları işlemezsen sizi Allah Cehennem ateşi ile azablandırır. Ve orada yılan, çiyen ve her türlü azablarla size azabı elim verir.

Ey oğ!u, gece yarısından sonra mescide git. Sıratı geçi on her tarafın aydınlık içinde olur. Elinden geldiği kadar mescide hasır veya kilim ser. Bunun sevap derecesini Allah'tan başkası bilemez. Me?cide vardığında dünya kelâmını konuşma. Çünkü Rcsülüllah (S.A.V.) buyurdu :

- 3ir kimse mescidde dünya kelâmını konuşsa, onun ağzından bir fena koku çıkar. Melekler, ey Rabbimiz, bu kulun mescidde dünya kelâmını konuştu, ağzından çıkan kötü koku bizi rahatsız ediyor derler.

Allah Teala onlara şöyle buyurur :

- İzzetim ve cemâlim hakkın için ben onlaro. yakr. bir zamanda büyük bir bela veririm...

- 65 -

F.5

Mescidi süpürmenin pek çok sevabı vardır. Bj hususta Resülüllah (S.A.V.) şöyle buyurmuştur:

- Ümmetinden biri mescidi süpürrrse, ona Alfan Teâîâ, benimle dört yüz kere savaşmış, dört yüz kere haccetmiş, dört yüz rekct namaz kılmış, dört yüz kere oruç tutmuş ve dört yüz kö*e azad etmiş gibi sevap verir.

Ramazan ayının her gecesinde iki rekât ncmn-zı terk etme, bu namazı kıl.

Peygamberimiz aleyhis-selâm buyurur ki :

- Kim, Ramazan-ı şerifin her gecesinde he, rekâtında bir fatiha, üç ihlas okuyup iki rekct namaz kılsa AUah o kul için her rekâtı mLKabilinds sekiz yüz melek yaratır. Bu-melekler o kul için ibadet verip sevaplarını onun sevap defterlerine yazarlar, o kulun günahlarını temizlerler, derecesini yük-se'tir er. Gelecek Ramazana dek o kul için Cennette köşkler bina ederler. O kul için öyle s. vap yazılır ki, mikdarmı ancak Allah bilir.

Ey odu!, Rosül-i Ekrem salhücl- | w: | \ '2r; buyuruyor ki:

- Kim ki, Ramazanda g°ce cenc vakti kalkıp namaz kılmaca ve İbâdet etmeye niyyet etce, Ki-romen Kâtibir melekleri, Allah sona rahmet etsin, örnrf-pü bereket vorsin diye ona dua ederler. Döşeği, AHah sana Cennet döşekleri versin, elbiseli de, sana Alah Cennet elbiselerini giydirdin, basmağı da Aliah sırat köprüsünde ayağını sağlam kılsın diye dua ederler. Abdest almak için eline ibriği aldığı anda, ibrik ona, A'lah sana Cennet sularından içirsin diye duu eder. Abdest aldığı su da, Allah kalbini pak eylesin diye dua eder. Namazı kıldığın zaman Allah şöyle buyurur:

- 66 -

1

- Ey benim kulmu, benden istediğini dile. Bütün dilediklerini sana veririm. Yağmur yağarken de namaz kıl. Resülüllah (S. A.V.) buyurdu :

- Ey Ebu Hüreyre, yağmur yağarken namaz kıl. Aliah Teala yağan yağmurun damlalarına sevap venr.

Kudretin olursa müezzin veya imam ol. Çünkü imam oiduöün zarran arkanda namaz kılanların adedi ve aldıkları sevap kadar sevap alırsın. Namazdan sonra yapacağın duayı yalnız kendin için yapma ki, sonrc hcın olursun. Gene Resülüllah buyurmuştur:

– Ey Ebu Hurevre, nafi'e namazın: terk etme, evinde kıl. Nurun gökteki yıldız gibi ziyade olur.

Nomaza durduğun zaman elbisen ile oynama. Cü.ikü bu işinden şeytan sevinir, melekler ise mü-trrssir o'ur. Üzerine gün doğmasın. Gün doğduğu vakit cbdestii olasın.

Eğer bir cemaata imam olursan namazı uzat-mr . Cemaata usanolık verme. Fazla da çabuk kılma. Ncmazı orta ha'de kıl. Çünkü cemaat içinde ihtiyar o'an,,hasta veya aeele işi olan bulunur.

Kuşluk namazını terk etme. Onu kıl. Peygamberimiz aleyhisselam buyurmuştur ki :
– Ey Ebu Hüreyre, kuşluk namazını kıl. Çünkü Cennetin «kuşluk kapısı» denilen bir kapısı vardır, o kapıdan Cennete ancak kuşluk namazını kılanlar girer. Her kim kuşluk namazını iki veya dört rekat olarak kılarca o kimse Allah'ı zikredenler zümresinden yazılır. A!tı veya sekiz kıfan Sıddıklar zümresinden yazılır.

Kendini haramdan koru. Çünkü Resûlullah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

– 67 –

– Elbisenin bir ipliği haram olanın namazı ve duası kabul olmaz. Bir kimsenin vücûdu haram ı!e gelişse onun hal» ne olur?

Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu :

– Ey ümmetim, ey ashabım, namaz kıldığınız zaman gözlerinizi yummayınız. Elinizi böğrünüze tutup yürümeyiniz. Çünkü bunlar yahudilerin işlerindendir. Hep mezmümdür. (Çirkin görülmüştür.)

Cenazenin arkasından gitmeye gayret et. Çünkü cenaze arkasından gidenin her bir adımına bin cevap yazılır. Cenazenin arkasından gitmeyen kimseyi Allah kıyamet gününde hor kılar.

Ey oğul, ne kadar nafile, sünnet ve mendûf varsa ile: _ :ni beycn ettim. Ta ki, bunlar ile a m e! edere!', Ce ennem azabından kurtulasın.

– 68

EZAN DUASI

Resûi-i Ekrem saliallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Bir kimse ezan okunurken bu duayı okursa, cnun günahları denizlerin-köpükleri, kumların ve ağaçların yaprakları sayısınca oısa üa Allah onu cf-jeder. Manası: Ben de Aüah'tan başka ilah olmadığına, İlâhın yalnız Allah olduğuna, O'nun şeriki bu-lunmcdiğina şehadet ederim. Gene şehadet ederim ki, Muhammed (S.A.V.) Allah'ın kulu ve elçisidir. Ben, Rab olarak Allah'a, din olarak İslam'a ve Peygamber olarak Muhammed sallelallahü aleyhi ve sel-lerr.e razıyım.

Resûlullah (S.A.V.) sahatîlere şöyle buyurmuştur:

– 69 –

– Ey ashabım, ezan okunurken bu duayı da okuyun.

Kim bu duayı okursa Aliah o kulunu öyle a:v eder ki, anadan doğmuş gibi günahlardan temizlenir.

Ezan okunurken, hürmet et. Hazreti Aişe validemiz ezan sesini işittiği zaman elindeki işi bırakırdı. Kendisine bu hususu sordular:

– Ey mü'minlerin anası, ezan okunurken niçin elindeki işi bırakıyorsun?

Bunun üzerine Kazro'j Aişo dede ki :

– Pen Resûlüüah (SA.V.)'ın «Ezan ckunurken iş ycpm^k dine noksanlık getirir» buyurduğunu işittim. Onur için ezan ol-unurken işimi bırakırım.

Kıbar-ı meşayıhten Ebu Hafz Haddad'ın s'-n'r'i demircilik idi. Ezan sesini duyduju vakit çekici vj-karı kaldırmış ise aşağı indirm< z, aşağı indirmiş ise yukarı kaldırmazdı. Birisi ile dünya kelamını vonu-şurken ezan okunsa hemen dünya kelarrur:1 keser sükût edip kıpırdamazdı. Bu zat vefat edip ce-anesi götürülürken ezan okunmağa başladı. Mü'ezzin «Allahü ekber deyince cenazeyi götüremediler. Ce nazeyi taşıyanlar durmak zorunda kaldılar. Ancak müezzin ezanı bitirdiğinde cenazeyi taşıyanlar yürüme imkânını bulabildiler. İşte ezr,?,a hürmet ettiği için bu dereceye nail olmuştur.

– 70 –

Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Kim ki, ezan sesini duyunca mü'ezzin ile birlikte hafifçe ezanı okursa, her harfine bin sevcp yazılır ve bin günahı mahvolur. Kendisine Cennette bin derece verilir.

Ezan çok büyük bir nimettir. Ona tazim etmek lazımdır. İslamın ilk günlerinde ezan yok idi. Ashab ı güzîn (R.A.) Resûlüllah (S.A.V.'a :

– Ey Allah'ın elçisi, bir nesne olsa ki, onunla namazın vaktini büsek dediler. O gece ashabtan hazreti Bilal rü'yasında Ebu Kays dağında iki kimsenin abdest alıp ezan okuduklarını ve kamet getirdiklerini, biri imam olup namaz kıldıklarını gördü. Namazdan sonra göğē doğru çıkıp gittiler. Bu rü'yayı ashab-ı kiram toplu iken Resûlüüah'a nakledince, Resûlüllah (S.A.V.) o iki melek na dedi? buyurdular. Bilal Habeşi (R.A.) deJi ki, o i.;i meiek ellerini kulağına koyup :

Allahü Ekber

Allahü Ekber

Ailahü Ekber

Aüahü Ekber

Eşhedü eilâ ilahe illallah

Eşhedü ellâ ilahe illallah

Eşh&cü enne Muhammeden Resûlüllah

Eşhedü enne Muhammeden Resûlüllah

Hayyâ alesselah

Hayyâ aiesselah

Hayy'alelfelâh

Huyy'alelfelâh

Al'ahü Ekber

AHahü Ekber

Lâ ılâhe illallah

Manası : Allah çok büyüktür, Allah çok büyüktür Allahîan başka ilah olmad gına şehadet edet.n Ailnhtan başko ilah olmadığına şehadet ederim. ı/luhammed'irı, Aliah.ın Re&üiü olduğuna şehace'. odeiim. Muhammed'in AHO-h'ın Resûlu olduğuna şehec, ;| ederim. Haydi ramn; . Tıcydi re."jzo, haydi kurtuluşa, roydı kurtuluşa, Allah.çok büyüktür, Aiiuh çok büyüktür. Alah'tan başka :lah \ jktur. diyerek tarif etti. Hazreti Ömer (R.A.) da, «bon cl^ avnı rüyayı gördüm» dedi. Sahabelerden bu 'u'yayı rjö.y.nle:' haber verdiler. Bunun üzerine Resûlüilâh (S.A.V.) şöyle buyurdu :

– O gördüğünüz melek kardeşim Cebrci idi. Namaz vaktini öğretti. Diğer i se Mikcil idi imam olt'p namaz kıldı.

işte ezanın aslı böy'e büyüktür. Onun için eza nu tazim etmek lazımdır.

– 72 –

RECEE-İ ŞERİFİN FAZİLETİ

Ey oğul, Receb-i şerifte oruç tut. Ümit edilir ki bu orucun kurtulmana sebep olur.

Resûiüllah sallallahü aleyhi ve sellem ouyur-muştur :

– Ümmetimden biri Receb-i şerifte bir gün oruç tutsa, Cenab-ı Hak ona bütün ömrünü gece ibâdetle gündüz oruçla geçirmiş gibi sevap ihsan eder. Eğer Receb-i şerifin hepsini oruç tutarsa, ona gökten bir melek şöyle nida eder:

– Ey Allah Teâlâ'nın dostu, sana müjdeler o!-sun ki, Allah Teâlâ seni afvederek, Cennet ve cemalini sana helal kıldı.

Reeeb-i şerifte oruç tutan kimseye ölüm vaktinde Kevser suyundan su içirirler ki, o kimse ebedi susamaz. Allah ona Cennetde, misli görülmemiş bir makam ihsan eder.

Receb-i şerif Allah Teâlâ'nın zatına mahsus bir aydır. Receb-i şerifte bir gün oruç tutan kimse Al-iah'ın rızasını kazanmış olur.

Receb-i şerifte iki gün oruç tutan kimseye verilen sevabı bütün yer ve gök ehli yazmaya kadir olamam. Üç gün oruç tutanı Cenab-ı Hak dünyo ve ahi

– 73 –

ret belalarından korur. Onu cinnet, cüzzam, maraz ve bütün hastalıklardan ve Deccalin fitnesinden muhafaza eder.

Receb-i şerifin fazileti hakkında Hazreti Ali kerremellahü veçhen Resûlüllah'tan şu hadisi şerifi rivayet etmiştir. Hazreti Peygamber aleyhisselcn buyurmuşlardır ki :

– Receb-i şerifte bir gün oruç tutana Allah bin rane oruç tutmuş gibi, iki gün oruç tutana iki-blñ sene oruç tutmuş gibi sevap verir. Üç, dört, bes veya altı gün oruç tutarsa her bir gününe verdiği kadar kat kat sevap

ihsan eder. Eğer yedi gün oruç tutarsa ona yedi Cehennem kapısı kapanır. Seki? gün oruç tutarsa ona sekiz Cennet kapısı açılır. İsteddiği kapıdan Cennete girer. On gün oruç tutarsa kimseye Allah Teâlâ'nın vereceği sevabı Allah'tan başkası büemez. Bu kulunun arası ile Cehennem GTStmda öyle bir hendek ve perde yaratır ki, ne Cehennem bu kulu görebilir, ne de bu kul Cehennemi.

Receb-i şerifin fazileti hakkında Resûlullah şöyle buyurmuştur:

— Receb-i şerifte bir gün oruç tutana Allah, bin sene oruç tutmuş, gecesi kâim olmuş gibi ibadet sevabını ihsan eder. İki gün oruç tutsa iki o kadar, üç gün* oruç tutsa üç o kadar, her ne kadar fazla gün tutarsa o günler adedince kat kat sevap ihsan buyurur.

Gene bir hadisi şerifinde Resûlullah (S.A.V.) şöyle buyurmuştur:

— Receb-i şerifte bir gün oruç tutmak altı bin yıl ibadet etmiş gibidir.

Diğer bir hadisi şerifte de şöyle buyurulmuş-tur :

— 74 —

— Kim ki, Receb-i şerifte üç gün oruç tutarsa Cenab-ı Hak o kulun şirkten başka bütün günahlarını yorhğar, gelecekte işleyeceği günahlardan onu korur.

Onu kıyamet gününün susuzluğundan emin kılar.

Bu hadisleri işiten ihtiyar biri yerinden kalkıp Resûlullah'm yanına gelerek dedi ki:

— Ey Allah'ın elçisi, benim, Receb-i şerifi tamamen oruç tutmağa gücüm yetmez.

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) :

— Receb-i şerifin bir gün evvelinden bir gün ortasından ve bir gün sonundan olmak üzere üç gün oruç tutan kimseye Allah Reçeb-i şerifin hepsini tutmuş gibi sevap verir buyurdu.

ŞA'BAN-I ŞERİFİN FAZİLETİ

Ey cğul! Sana Şa'ban-ı şerifin faziletini büdi-reyim, ta ki, tembellik etmeyip, bunlarla amel edesin.

Resûlullah sallem aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

— Şa'ban-ı şerif kendime mahsus bir aydır. AHah Tsölâ Arş-ı Âlâ'nın meleklerine şöyle buyurur :

— Ey benim meleklerim, gördünüz mü? Benim kullarım Resulümün ayına nasıl tâzîm ve hürmet ederler? Celâlim hakkı için ben de bu kullarımı cıvıder, yarlığarım.

Kim ki, Şa'ban-ı şerifte üç gün oruç tutarsa, Allah Teâlâ o kişiye Cennette beyaz inciden yüz

— 75 —

köşk ihsan eder ki, her birinin büyüğü bu dünya kadar cîur.

İbni Abbas (R.A.) rivayet etmiştir. Demıştır ki ; Resûi'ah (S.A.V.) şöyle

buyurdular : — Şa'ban-i şerifte bir gün oruç tutan kimseyi Cenab-ı Hak Cehennem azabından emin kılar, dün-va ve âhirete dair isteklerini ihsan eder. İki gün oruç tutan kimsenin kabrinde iki melek kıyamete kadar beklemek üzere ona Yoldaş olur. Üç gün oruç tutanın sual ve hesabı kolay olur. Yedi gün oruç tutan kimseyi Allah kıyamet günü veliler zümresiyle hasreder ve Cennette o kula cemalini gösterir.

RAMAZAN-I ŞERİFİN FAZİLETİ

Ramazan-ı şerifin orucunu tuttuğun zaman bütün azclarınla tutmak gerektir ki, orucun oruç olup sevabına nail olasın.

PeygarT'berimiz aleyhisselam Ebu Hüreyre'ye şöyle buyurmuştur:

— Ey Ebu Hüreyre, oruç tuttuğun zaman, akşam orucunu tez aç. Ümmetimin hayırlı olanı Ak-şem ezan okunduğu gibi orucunu açan ve sahuru geciktirendir. Çünkü sahurda binlerce rahmet ve bereket vardır. Ümmetimin, Ramazan orucunu güzelce ve noksansız eda ettiği zaman, bayram gecesi ona verilecek sevap, in'am ve ihsanı Allah'tan başkası bilemez. Çünkü Allah Celie Cellalüh buyurmuştur ki: Oruç benimdir, onun ecrini, sevabını ancak ben bilirim.

Bunun içindir ki, kafirler bütün ibadetlerle putlara taptilar, fakat oruçla tapmadılar. Oruç tutmek, namaz kılmak bütün ibadetlerin afdalıdır.

— 76 —

TERAVİHİN FAZİLETİ

Hazreti A!i kerremellahü vecchühü'ye teravih'in sevabı hakkında sorulunca şöyle buyurdular :

– Ramazanın ilk gecesi teravih namazı kılana Aüh Teâlâ yarlığar. İkinci gece teravih kılana Allah ana ve babasını afveder. Üçüncü gece kılana melekler şöyle derler:

– Ey kişi, sana müjdeler olsun. Allah Teâlâ senin amelini kabul buyurdu. Senin günahlarını af-veyledi. Sana dilediğini verdi.

Dördüncü gece teravih kılana Ailah Tevrat, Zebur, İncil ve Kuran-ı Kerim'i okuyup hatmetmiş kadar sevap verir. Beşinci gece kılana Aüh, Mekke-i Mukerrem'de, Medine-i Münevverede, Mescia-i Akse'da ve Mescid-i Haramda namaz kılmış gibi sevap vorir. Altıncı gecesi teravih kılana Beyt-i Ma'-muru tavaf etmiş gibi sevap verilir. Namazı kıldığı yerin taşı, toprağı onun için istiğfar ederler.

Yedince gecesi teravih kılana için, Hazreti Musa i!e firavuna karşı savaşmış gibi sevap verilir.

Sekizinci gecesi teravih namazını kılarsa, ona, Resûlüüh ile Bedir savaşında bulunmuş gibi sevap verilir.

– 77 –

Dokuzuncu gecesi kılana Davud aleyhisselam i!c ibadet etmiş sevabı verilir.

Onuncu gece teravih kılana Allah dünya vo öhirei selametini ihsan eder. On birinci gece teravih kılana kabul olunmuş bir umre sevabı verilir, ün iki ıcı gece kılana sırat köprüsünü yıldırım gibi gs-çer. Onüçüncü gecesi teravih kılana Beyt-i Mukaa-desi onarmış gibi sevap verilir. Ondördüncü gecesi teavih kılana Allah, kadir gecesini sabaha kadar ihya etmiş gibi sevap verir. Onbeşinci gecesi tera-v;h kılana Allah, âhirette yüce dereceler ihsan eder, onun duasını dilediğini kabul buyurur. Onaitmcı gecesi teravih kılana ölürken «La ilahe iüellah Muham-medün Resûlüllah» diyerek ölür. Ve kıyamet günü kabrinden kalkarken de aynı şekilde kalkar. Onye-r"n~i pp.-esi teravih kılana kimse dünyadan, Cennetteki makamını görerek çıkar. Onsekizinci gecesi teravih kılana Aüh şehidler ve gaziler sevabını ihsan eyler. Ondokuzuncu gecesi teravih kılana Allah dünyada ve âhirette yardımcı olur. Yirminci gecesi teravih namazını kılana kimse Resûlüllah (S.A.-V.)'ı rü'yasında görmeyince ölmez. Ölürken, kabirden kalkınca susamaz, arşı âlâ'nın gölgesinde bulunur. Yirmibirinci gecesi teravih namazını kılana yerde, gökte ne kadar melek varsa onun için istiğfar ec'erler. Allah ondan razı olarak dünyadan âhirete geçer. Yirmiikinci gecesi teravih kılana, Ümmeti Mu-hammed'in yetimlerini ve dul kadınlarını doyurmuş gibi sevaba nail olur. Yirmiüçüncü gecesi teravih kılana, Ümmet-i Muhammeden esir düşenleri satın alıp azad etmiş gibi sevap verilir. Yirmidördüncü gecesi teravih kılana beratı sag eline verilir. Yirmi-beşinci gecesi teravih kılana, ölürken Azrail (AS.) güzel şekilde gelir, ona Cennet nimetlerini müjde-

– 78 –

ler, ruhunu öyle kabzeder. Yirmialtıncı gecesi teravih kılana, Allah'ın emriyle melekler ölürken şçvtan-rın mekri'nden korurlar. Yirmiyedinci gecesi teravih kılana Cehennem kapıları kapanır. Yirmisekizinci gecesi teravih kılana Allah Cennet meleklerine Cennetin kapılarını açmalarını, emreder. Ve kulum :';:2diÖ! kap dan girsın diye emreder. Yirmidokuzun-cu gecesi teravih kılana Eyyûb aleyhisselama hastalığına karşı verilen sevap gibi sevap verilir. Otuzuncu gecesi teravih namazını kılana için, A!lah':i! emriyle bir melek şöyle nida eder: – Bu kul Cehennemden kurtulmuş bir kuldur. Korktuğu Cehennemden kurtulup ümit ettiği Cennet ni'metlerine nail olmuştur. Allah Teâlâ da şöyle buyurur: İzzet ve cemalim hakkı için, bu kuluma afvım i!e muamele eyledim. Cehennem ateşini onun vücuduna haram ksidım. Sonra Allah emrederek o kulun Cehennem azabından kurtulduğu vo Sırat köprüsünü kolayca geçmesi için bir berat yo-:"'!..- eline '- 'eriiiir. Kim ki, tam bir ihlos ve itikad'a Rarrczan-i şerifte otuz gün teravih namazını kılarsa Allah Teciâ bu Esvaplar: ona ihsan buyurur. Bunda hiç şek ve şüphe olmasın.

Ev oğul, sakın kadir gecesinde gafil olma. Çünkü kadir gecesinde ibadet etmek bin gece ibadet etmekten hayırlıdır.

Rjmazan "rucuunu ta'zim ve vekarla tut. Kim Ramazan orucunu noksansız tutarsa Allah Teâlâ ona bin gün oruç tutmuş gibi sevap verir. O kimse ile Cehennem arasında, arası yerle gök arası kadar ırak kılar.

Zilhicce orucundan sakın gafil olma. Çünkü bir rivayette Adem aleyhisselam'ın tevbesini Allah Zü-

- 79 -

fiiccedc kabul buyurmuştu'- r. Bir rivayette de Muharrem ayında kabul buyurdu. Ancak ibni Abbas (R.A.) Adem aleyhisselam'ın tevbesinin Zilhiccenin birinci oünü kabul olunduğunu rivayet etmiştir. Kim ki Zilhiccenin birinci günü oruç tutarsa Allah Teâlâ o kimsenin bütün günahlarını afveder. İkinci günü, Yunus aleyhisselamın duasının kabul olunup balığın karnından kurtulduğu gündür. O gün oruç tutan kimseye Allah Teâlâ bin sene iba-cei etmiş gibi sevap ihsan eder. Üçüncü günü Ze-keriyya aleyhisselam'ın duasının kabul olunduğu gündür. O gün oruç tutan kimsenin bütün dileği verilir, günahları bağışlanır. Dördüncü günü isa aley-hisselamın göğsü açıldığı gündür. O gün oruç tutan kimsenin yoksulluğunu Allah kaldırır, kıyamet günü onu Peygamberler ve velilerle hasreder. Beşinci gün Musa aleyh!~sc!âm'ın doğduğu gündür. Kim o gün oruç tutarsa azabtan emin olur. Altıncı günü Peygamberimin aleyhisselam Hcyberi fsthethmiş-tir. O gün oruç tutan kimse dünya ve ahiret aza-b.r.dan kurtulur. Yedinci günü Cehennem kapıları kapanır. On gün geçmedikçe açılmaz. Kim ki, o gün oruç tutarsa üzerine otuz rahmet kapısı açılır. Uyumurken, uyanırken, yürürken ve otururken daima Allanın hıfzında olur. Sekizinci terviye günüdür. O gün oruç tutana altmış yıl geçmiş ömründe, altmış yıl da gelecek ömründe oruç tutmuş gibi sevap verilir. Kıyamet gününün azabından ve dehşetinden emin olur. Dokuzuncu günü arefe günüdür. O gün oruç tutanın orucu geçmiş ve gelecek günahlanna kefarete olur. Onuncu günü Kurban bayramı günüdür. O gün bayram namazı kılıp kurban kesinciye kadar oruç tutan ve kurban eti ile iftar edip, iki rekât namaz kılıp, namazdan sonra dua eden kimsenin kur-

- 80 -

banının kanı yere değmeden kendisinin, ana - babasının, evlad ve akrabalarının günahlarını Allah afve-derek seyyiatlarını hasenata tebdil eyler. Kurbanı kestikten sonra etini fakirlere tasadduk eden kimsenin kıyamet gününde, mizanda sevabı Uhud dağı kadar gelir. Zilhiccenin son günü ile Muharrem'in ilk günü oruç tutan kimseye o senenin tümünü oruç tutmuş gibi sevap verilir. Muharrem ile Zilhiccenin bir gününe verilen sevap, tam bir sene ibadet etmiş sevabı gibidir. Bu on gün içinde bir yoksula sadaka verirse Peygamberlere hürmet ve tazim etmiş gibi olur. Bu on gün içinde bir hastanın hatırını soran, Allah Teâlâ'nın dostlarının hatırını sormuş gibi sevap alır. Bu on gün içinde cenaze namazı kılan kimse yüz şehid nlmazını kılmış gibi sevaba nail olur. Bu on gün içinde bir yetimi, bir fukarayı giyin-dirirse Cenab-ı Hak onu Cennet elbiseleriyle giyin-dinr. Kim bu on gün içinde bir yetimin gönlünü alırsa Allah Teâlâ onu Arşın gölgesinde gölgelendirir. Bu on gün içinde bir ilim meslisinde bulunan kimse Peygamberler meclisinde bulunmuş gibi sevap alır.

Arefe günü oruç tutanlar hakkında Resûlullah

(S AV. şöyle buyurmuştur :

- Arefe günü oruç tutana Ailah Teâlâ yer yüzünde ne kadar mahlûk varsa onların adedince sevap ihsaneder. Kıyamet gününde yetmiş bin melek onunla beraber olur. Mizanda, Sıratta ve Cennette de onunla beraber olur. Bindiği Burakın her adımında Aliah tarafından müjdeler gelerek, Allah, «ey kulum ne dilerse dile, dilediğini vereyim» buyurur.

Ey oğul, diğer aylarda da oruç tut. Çünkü Re-sû(ü;ah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

- 81 -

F : 6

- Kim ki, ayların perşembe, pazartesi günleri oruç tutarsa Allah Teâlâ ona yediyüz yıllık sevap ihsan ~J

Her ayın onüç, ondört ve onbeşinci (Eyyam-ı beyz) günleri oruç tut. Ashab-ı kiram hazretleri bu günleri oruç tutarlardı. Mü'minlerin emiri Hazreti Ali kerremellahü vecchüh'den rivayet edilmiştir, demiştir ki:

Bir gün Resûlullah (S.A.V.)'ın yanına gutim. Re-sûlullah (S.A.V.) şöyle buyurdular:

- Ey Ali, bana Cebrail aleyhisselam gelerek dedi ki:

- Ya Resûlullah, her ayda üç gün oruç tut.

- Ey kardeşim Cebrail, hangi günleri dedim?

– Cebrail aleyhisselam, onüç, ondört ve onbeşinci günleri dedi. Kim bu üç günde oruç tutarsa, Allah, birinci gününe on yıl, ikinci gününe otuz yıl, üçüncü gününe de yüz yıl oruç tutmuş gibi sevap ihsan buyurur.

– Ey Ali işte eyvom-! be\ 'z budur. Ben Resûlullah (S.A.V.) 'a dedim :

– Ya Resûlullah (S.A.V.) bu günlere niçin eyyam-ı beyz derler?

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) b'uyurdular:

– Hazreti Adem Meyhisselam Cennetten çıkıp yer yüzüne indiği zaman vücûdu birden karardı. Cebrail aleyhissefom gelerek dedi ki,

– Ey Adem (A.S.) vücûdunun beyaz olup beyaz kalmasını difer misin? Eğer dilerse her ayın onüçüncü, ondördüncü ve onbeşinci günlerinde oruç tut.

– 82 –

Bunun üzerine Adem aleyhiselam bu vakitlerde oruç tuttu. Birinci günü oruç tutunca vücûdunun üçte biri ikinci günü vücûdunun üçte ikisi ve üçüncü günü oruç tutunca bütün vücûdu ağardı. Bunun içindir ki, bu üç güne eyyam-ı beyz derler.

Ey oğul, kudretin varken oruç tut. Çünkü oruç tutanlara Peygamber aleyhisselam şefaai eder. Re-sûiüüh sallalahü aleyhi ve sellem buyurmuştur . ki :

– Kıyamet günü oruç güzel bir şekilde gelir. Aüh Teâlâ oruca, ey oruç, hoşn'id olduğun kişiyi el, Cennete götür buyurur. Sonra M\sh bu kişi için, berden ne dilerse dile vereyim der. O zaman oruç AHih'a şöyle niyazda bulunur:

Ya Rabbi, bu kişinin başına taç, üzerine ipekten elbise, Huri ve Gılman ihsan etmeni ve Cehenneme müstûhak olan yetmiş kişiyi onun için başışlamayı, onu Burak'a bindirip Sıratı yıldırım gibi ge-çip Cennette; Resûiüiioh (S.A.V.) 'a komşu eylemeni, cemalin ile onu taltif etmeni dilerim.

Bunun üzerine Allah Teâlâ : «Ey oruç, dilediklerini kabul eyledim» buyurur.

Oruç der ki. Ey Al!ah;m, bu nimetlerin sonu nedir? Aüh Teâlâ, bu kişilerin her birine Cennette yetmiş bin şehir verdim. Her şehirde yakut, lü'lü ve zebercetten bir köşk verdim buyurur.

Ey oğul, Muharremde aşure günlerinde oruç tut. Resûlullah sallellahü aleyhi ve selem buyurmuştur ki :

– Kim ki, aşure günlerinin dokuzuncu, onuncu ve onbirinci günleri oruç tutarsa ona bin kere hacc, bin kere umre yapmış ve bin şehid sevabı verilir. Mağrib ile meşrik arasında ne kadar sevap işlenirse o kadar sevap amel defterine yazılır.

Al-

– 83 –

lah ona Cennette inci ve yakuttan yetmiş köşk ;h-san eder. O kimsenin vücûdu Cehenneme haram kılınır. Cennetin kapıları o kimse için açılır, istediği kapıdan Cennete girer. Ono bin köle azad etmiş gibi sevap verilir.

Muharrem'in onuncu (aşure) günü yalnız bir gün olarak oruç tutulmaz. Çünkü Resûiullah sallellahü aleyhi ve sellem, Muharrem'in yalnız onuncu günü oruç tutmayı yasaklamıştır. Çünkü yahudiler o güne hürmet ederler. Onlara benzemek için yalnız onuncu günü tutmayıp dokuzuncu ve onbirinci günleri beraber tutmak lâzımdır.

Kim ki, aşure günü merhamet ve şefkat edip bir yetimin başını sıvasa Allah Teâlâ o yetimin başındaki saçın sayısınca ona Cennette derece ve-rir. Gene o günde bir fukarayı yedirirse bütün üm-met-i Muhammedi yedirmiş gibi sevaba nail olur. Gene aşure günlerinde bir fukarayı iftar ettirse Allah Teâlâ ona bütün ümmet-i Muhammed'e iftar ve--miş kadar sevap verir.

Ey oğul, bir kaç husus orucu bozar; Resûiullah sallalahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Gıybet etmek, kovuculuk etmek, yalan yere yemin etmek ve mahrem olmıyana şehvet ile bakmak orucu bozar.

Erkek olsun kadın olsun, gıybet edenin di'i kıyn-met günü yirmidört arşın uzar.

Ona ölü etleri çiğnetirler. Böyle kötü hallerden Allah Teâlâ'ya sığınırız.

Bil ki, Alah Teâlâ bütün eşyadan önce akli yarattı. Resûiullah (S.A.V.)

buyurmuşlardır ki:

– Cenab-ı Hak akli yarattığı zaman onu nur

– 84 –

içine koydu. Aklın iimi tenine girdi. Akim anlayışını canına verdi, zulmü ve takvayı başına koydu, ih-!csi yüzüne, hcrisüğ: kulağına, gerçekliği diline, cö-

meriüğü eline, tevekküü beline, korkuyu belinden aşağıya, ümidi belinden yukarıya verdi. Bundan sonra Aîlah Teâlâ akla hitap ederek buyurdu ki •
– Ey akıl! Kaldırbaşını, haccetini dile getireyim.

Akıl:

– Ey Rabbim, senden dilediğim şudur ki, ben aciz ve fakiri lutfunla varlığa, beni her hangi kuluna verirsen onu da afveyle.

Alah Çele Celalühü buyurmuştur ki:

– Ey meleklerim, siz şahid olun ki, kendisine akıl nasîb ettiğim kulumu ben yarlıgarım.

Aklı olan kimse her işini akla uygun olarak işler. Nitekim Allah Teâlâ Kur'an-ı Keriminde buyurmuştur :

– Amma, kim, Rabbinin makamından korktu, nefsinin heva (ve hevesin) den alıkoysaydı, işte muhakkak ki Cennet onun varacağı yerin ta kendisidir. (En-Naziat Sûresi, âyet: 40-41)

Bundan sonrası Allah Teâlâ nefsi yarattı. Tenine cehli koydu. Şehveti gözüne, tamai boğazına, yalanı diline, kibirliği göğsüne, hırsı karnına zulmü beline, hismı eline, murdarlığı cinsî organına, fesadı ayağına, şekki belinden aşağıya, şirki belinden yukarıya verdi. Bundan sonra Allah meleklerine şöyle buyurdu :

– Ey meleklerim, şahid olun, kim benim emirlerimi tutmayıp nefsinin uyarına ben Onu cehenneme koyarım. Nitekim Allah Kur'an-ı Kerimde buyurmuştur:

– 85

– Kim haddi aşarak küfretmiş, dünya hayatın tercih etmişse, işte muhakkak ki o alevli ateş (cehennem) onun varacağı yerin ta kendisidir. İmdi her işi aklına danışarak yap. Aklına danışmadan yaparsan o iş ileri gitmez, nefsinin uyarına olursun. Nefse uyup Allah Teâlâ'nın emrini terk edenleri Allah Cehenneme koymuştur. Buna Allah -m melekleri şahiddir.

| Nefis büyük bir düşmandır. Ondan kurtulmak istersen akla sarıl, nefisten kaçın. Çünkü Allah Te-âlâ'yı insanlar akılları ile bildiler. Peygamberlere akılları ile uydular. Cennet amelini akılları ile iş'e-diâr. Akıllı olanlar Allah'ın rahmetine erişirler. Cennete girenler de akıl sahibi olanlardır. Akılları ermeyenler Allah'a ve Peygamberler'e inanmazlar, kafir o'uriar. Veya müslüman olurlar, fakat nefsanî arzularına ram olmuşlardır. Onların adı müslümandır ancak. Bunların hakkıncı-a Allah Teâlâ Kur'an-ı Ke-rim'inde buyurmuştur:

– Onlar dört ayaklı hayvanlar gibidir. Hattâ daha sapıktırlar. Onlar gaflete düşenlerin ta kendileridir. (El - Araf sûresi âyet : 179).

Yani, nefse uyan kimse dört ayaklı hayvandan daha sapıktır.

Ey oğul. Allah Tediâ Adem aleyhisselâmı yarattığı zaman Cebrail aleyhisselâm akıllı, imânî ve hayâyî Ac'em aleyhisselâma götürdü ve şöyle dedi :

– Ey Adem, Allah Teâlâ sana selam eder, sona getirdiğim bu üç hediye birisini kabul etsin diye emreder.

Bu söz üzerine Adem aleyhisselâm akıllı kabul etti. Cebrail aleyhisselâm iman ile hayaya siz gidin

– 86 –

deyince, iman Allah bana aklın bulunduğu yerde bulunmamı emretti dedi. Haya da, Allah bana imanın bulunduğu yerde bulunmamı emretti dedi. Bunun üzerine üçü de bir yerde kaldı. Allah Teâlâ kime akıl verirse ona iman ve hayâyî verir. Kime akıl vermezse ona ne iman verir ne de hayâyî.

Bir gün Hasan Basri (R.A.) hazretlerinin yanına bir kadın gelerek dedi ki:

– Ey imam, din temizliği, din cevheri, din hazinesi nedir?

Hasan Basri hazretleri dedi ki : –Siz söyleyin biz öğrenelim. Kadın :

– Din temizliği abdest almaktır. Din kuvveti namazdır. Din cevheri hayadır.

Nitekim Allah Te-âlâ haya eden kulunu övmüştür. Din hazinesi ilimdir. Kimin abdesti olmazsa dini temiz olmaz. Kim

.Allah'tan korkmazsa, haya sahibi olmazsa dinin cevheri olmaz. Kimin ilmi olmazsa dinin hazinesi jolmaz dedi. Hasan Basrî bu kadının sözlerine hayran joldu çünkü kadın doğru söylemişti.

! İmanı da şöyle temsil ederler:

| İman beş burçlu kayaya benzer. Birinci katı al-'tından, ikinci katı gümüşten, üçüncü katı demirden, dördüncü katı tunçtan, beşinci katı bakırdan. Sakın hırsız içeri girip hırap etmesin. Hırsızdan kasdımız şeytandır. Bakır dediğimiz burç,

edeptir. Bir kimsenin edebi olmazsa, muhakkak şeytan o burçtan geçer. Eğer edebi varsa şeytan içeriye uğrayamaz. O kimsenin imanı kurtulur. Demir dediğimiz burç sünnettir. Tunç dediğimiz burç ise farzdır. Gümüş dediğimiz burç da ihlastır. Altın dediğimiz burç ise Allah Teâlâ'ya yakınlıktır. Edebi olan sünnete yol bu-
87 -

lur. Farzı eda eden ihlasa yol bulur. İhlası olan Allah'a yakın yol bulur. Yakını olan Allah Teâlâ'ya yol bulur. Edebi olmıyan kimse sünnete yol bulamaz, sünneti ifd etmeyen farza yol bulamaz. Farzı eda etmeyen ihlasa yol bulamaz. Verdiğini Allah için veren, sevdiğini Allah için seven, sevmediğini Allah için sevmeyen, Allah için düşman olan kimsenin imanı kâmil olur. Ahlaki güzel olan kimsenin de imanı kâmil olur. Resûlüiih sallallahü ve sellem şöyle buyurmuştur :

- Ey ashabım, sizin imanı kâmil olanınız, ahlâkı güzel olanınız ve halka daima iyilik edip ikram edeninizdir.

Nitekim, Allah Celle Celâlühü buyurmuştur:

- Hiç şüphesiz büyük bir ahlâk üzere sin sen. (Kalem Sûresi, âyet : 4) Bu âyet-i Kerîme ile Allah Teâlâ Resulünün ahlâkını övüyor. Ahlâkı güzel olan kimse Hazreti Muhammed (S.A.V.)'in ahlâkı ile ah-laklanmış olur. Resûlüllahın ahlâkı ile ahlaklanan onun yolunu tutmuş olur. Korktuğundan kurtulup ümit ettiği devlete nail olur. O kimse gerçek ümmet olur.

Kalbine yaramaz bir şey gelen kimsenin onun yaramaz ve kötü olduğunu bilmesi imandandır. As-hab-ı güzîn hazretleri bir gün Resûlüiih (S.A.V.)'e gelerek dediler ki:

- Ya Resûlellah (S.A.V.) gönlümüze öyle yaramaz şeyler geliyor ki, onların gelmesinden ise ateşte yanmak daha iyidir.

Bunun üzerine Resûlüiih (S.A.V.) buyurdular:

- Gönlünüze gelen o yaramaz nesnelerin yaramaz olduğunu bilmek imandandır. Zira kalbe iyi ve yaramaz olan (düşünceler) gelir.

- 88 -

Ey ovmjI, eğer imanının kâmil olmasını istersen mütevazî oh Resûlüiih sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur Vi :

- Kim ki imanının kâmil olmasını dilerse kendisini herkesten küçük görsün.

Fukara olduğu halde sadaka versin. Bu iki huy imanı kemâle erdendir.

Ey oğul, şarap ile iman bir yerde durmaz. Şarap giren yerden iman çıkar. Hazreti Osman (R.A.) buyurmuştur ki:

- Allah'a yemin ederim ki, şarabı eline alıp içen kimsenin imanı der ki; «ey mel'un, ben çıkayım ondan sonra sen gir». İman çıkmayınca şarap girmez. İman çıktıktan sonra ancak sıdk ile tevbe ederse o zaman geri girer.

Eğer imanın zail olmamasını istersen bu duayı günde kırk kere oku : «Yahayyü, ya kayyum, ya zelcelali vel ikram. Ya Lâ ilahe illa ente» Bu duayı okuyan kimsenin imanı sabit olur. Her sabah bu duayı oku tembel olma. Resûlüiih sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

- Dört şey vardır ki imanı giderir:

a - Bildiği ile amel etmeyip bilmediği ile amel etmek,

b - Bildiğini öğretmemek, c - Bildiğini öğretmekten utanmak, d - Öğrenmek isteyenî menetmek, ona öğrenmek için müsaade etmemek.

Ey oğul, sana peygamberin hadisi ile imanı anlattım. Şimdi tevhidi beyan edeyim.

Bil ki, dil ile, söylediğini kalbin ile de tasdik etmek gerektir. Tev-hid :

«Eşhedü en lâ ilahe illellâhü vahdehü lâ şerike lehü ve eşhedü enne Muhammedon abdühü ve Resûlüh» demektir.

Manası: Ben şehadet ederim ki, Allah birdir, şeriki ve benzeri yoktur. Muhammed O'nun kulu ve Peygamberidir.

Peygamberimiz aleyhisselam buyurmuştur ki :

- Lâ ilahe illellah Muhammedün Resûlüllah, diyen kimse ile Allah arasında perde kalkar. O kel-me Allah Teâlâ Hazretlerine gider. Allah ona, «ey kelime sakın ol» buyurur.

Kelime-i tevhiâ", Yârab, diyen kulu başışlamayınca sakın olmam der. O zaman Allah Teâlâ kereminden şöyle buyurur: «İzzetim ve celâlim hakkı için, beni zikreden kulumu yar-lığadım. Sen sakın ol.

Bu kelime-i Tevhidi söyleyenkulu kıyamet gününde melekler ziyaret eder.

Allah Teâlâ Musa aleyhisselama, kıyamet gününde meleklerin seni ziyaret etmesini istersen; «Lâ ilahe illellah kelimesini çok söyle buyurdu :

Sakin bu kelimeyi dilinle söyleyip kalbinle şek ve şüphe etme, aksi halde Cehennemde ebedî kalırsın. Musa aleyhisselam dedi ki:

– Ey Allah'ım, bir kulun diliyle «Lâ ilahe ille-Han» deyip kalbiyle şek etse o kulluna ne ceza verirsin?

Allah Teâlâ Hazretleri buyurdu :

– Ben onu ebedi olarak Cehennemlik kılarım. Peygamberlerden, şehidlerden ve velilerden, meleklerden asla şefaet bulamaz.

Ey oğul, bu kelime-i tevhidi çok söyle. Musa aleyhisselam dedi ki:

– Ey Allah'ım, bir kulun «Lâilâhe illellah» dese o kuluna ne ceza verirsin?

Allah Celle Celâlüh buyurdu :

– Ey Musa, ben o kulumdan razı olurum. Onu Cennet-i âlâda cemalimle mesur ederim.

– 90 –

I

İşte bu kelime-i tevhidi söyleyen kimseye Allah'ın vereceği sevabı Allah'tan başkası bilemez. Bu kelimeyi söyleyince arşı a'lâ titrer.

Resûlullah sallelahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Ailch Teâlâ yakuttan bir direk yaratmıştır. O direğin başı arş'ın altındadır. Bir kişi itikadla «Lâ ilahe illellah Muhammedün

Resûlullah» dese o direk ve arş titrer. Allah Teâlâ buyurur ki: Ey arş, sakın oi. Arş der ki, ben nasıl sakın olayım? Bu kelimeyi başışlamayınca ben sakın olmam. Allah Teâlâ : Ey meleklerini, siz şahid olun; bu kelimeyi söyleyen kulun

günahlarını başışladım, afvettim, buyurur.

İhlasla bir kere bu kelimeyi söyleyen kimsenin Allah bin büyük günahını afveder. Peygamberiniz (S.A.V.) buyurmuştur:

– Kim can-ü gönülden, ihlasla «Lâ ilahe illellah) dese Allah Teâlâ o kimseye Cennette dört bin derece ihsan eder, dörtbin günahını afveder.

Ashab-ı Kiram.sordular:

– Ya Resûlullah, eğer o kimsenin dört bin büyük günahı yoksa,

Resûlullah (S.A.V.) :

– Ailesinin, çocuklarının, akrabalarının ve komşularının günahlarının afveder buyurdu.

Ey oğul, bu kelimeyi dilinde bırakma. Çünkü, «Lâ ilâhe illellah» kelimesi bütün günahlardan ağır gelir. Resûlullah (S.A.V.) buyurmuştur:

– Kıyamet günü, mahşer yerine bir kişi getirirler ki, onun doksandokuz defteri olur. Her bir defterin uzunluğu doğu ile batı ara» kader olur. Hiç birinde bir hayır ve sevap bulunmaz. Fakat bir kaç santimlik yerinde bu kişinin dünyada bir kere söyle-

– 91 –

diği «La ilahe illellah» kelimesinin sevabı bulunur. Bu doksandokuz defteri terazinin bir kefesine, bu kelimeyi de diğer kefesine koyarlar. Bu bir kelimedenden ibaret olan tevhidin sevabı doksandokuz günah defterinden ağır gelir.

Ey oğul!, bu kelimeyi tevhidin sevabı ve hassesi cektir. Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve selierr, buyurmuştur ki :

– Kim ki, bir kere «Lâ ilahe illellah» dese o kimsenin ağzından bir yeşil kuş çıkar, iki kanadı inci ile yakuttan olarak yaratılmış olan bu kuş arşın altına dek her tarafı ihata etmiştir. Allah'a niyazda bulunur. Allah Teâlâ sakın ol ey kuş, senin niyazın hürmetine yetmişbin melek yarattım. Ta kıyamete dek o kul için istiğfar ederler buyurur.

Kıyamet günü olduğu vakit o kuş o kimse için Allah'a ricada bulunup o kimsenin elinden tutarak Cennete götürür...

– 92 –||

ALLAH TEÂLÂ'NIN RIZASI

Ey oğul, eğer Allah Teâlâ'nın rızasına nail olmak istersen bu dediklerimi yap : Allah Teâlâ Musa aleyhisselama hitap ederek ;yu.'du :

– Ey Musa benim için ne amel işledin? Musa aleyhisseiâm :

– Ey Rabbim, senin için namaz kıldım, oruç ttum, teşbih ettim ve sadaka verdim dedi.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

– O söylediklerinin tümü senin içindir. Çünkü, iamaz kıalarsan sana Cennet veririm. Oruç tutarsan, orucun sana kabirde ve Sıratıta nur olur. Teşbihin için Cennette sana ağaç dikilir. Sadakadan, üzerine gelecek kaza ve belayı defeder. Ey Musa benim için ne amel işiedin?

Musa aleyhisseiâm :

– Ey Alah'ım. Senin için ne amel yapmak gerekir;? dedi.

Aliahü Teâlû :

-- Eenim için bir kişiyi dost edin. İnsan Aüaiı için dost edinirse ve düşmanını da Allah için edinirse Ailah ondan razı olur buyurdu.

– 98 –

Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sell-sm buyurmuştur ki:

– bir kimse, bir günah işlemeyi niyyet etmişken Alah korkusundan o günahı terk ederse Allah Teâlâ o kula iki Cennet ihsan eder ki, her birinin büyüklüğü seksen yıllık yoldur.

0 günahlar, haram yemek, harama bakmak, zina ve livata yapmak, şarap içmek, adam öldürmek, şirk etmek gibi büyük günahlardır.

Ey oğul, bir kimsenin said olmasının alameti şudur : O kimse Allahü Teâlâ'nın kaza ve kaderine razı olur. Kaza ve kadere razı olmayıp, bağırıp çağırmak, bir darlık anında sabretmemek şekavet alâmetidir.

Eğer Allah katında muti'lerden olmak istersen, her yapacak olduğun iş için «inşeallah» de. Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu :

– Her işin evvelinde «Inşeallah» demek gibi insanoğlu için faziletli itaatkâr olmak yoktur.

Bir kimseye söz verdiğinde, niyyetin o sözü yerine getirmek ise yerine getiremez isen yalancı olmazzsın. Eğer niyyetin verdiğin sözü yerine get;"-r-nemek ise yalancı olursun. Ve eğer inşea'lah demeden söz verir, o sözü yerine getiremezsen. o vadinde muhalefet etmiş olursun. Yalan yere «İnşeahiah» demek münafıklıktır.

Üç yerde gönlünü bulundur ki üzerine rahmet kapısı açılsın. İbrahim Ethem Hazretleri der ki : Kim ki, üç yerde gönlünü bulundurmazsa ona raiv met kapısı açılmaz. O üç yer şudur:

- 1 – Kur'an okunurken,
- 2 – Zikrolunurken,
- 3 – Namaz kılınırken.

Arif olanın alameti şudur: Sükût ettiği fik:r, baktığı ibret ve dilediği taat olur. Zünnûn-i Mısrî'nin nasihatı :

Şeyh Zinnûn-i Mısrî hazretleri (kuddise sırrühü) der ki :

- 1 – Karnı yemek ile dolu olan kimsenin gönlünde hikmet yer tutmaz.
- 2 – Gunahtan kendini koruyan saadete ulaşır. Bu da vücûdunu ezerek zayıflatmak ve Allah Teâlâ'-yı çok zikretmekle olur.

Aüah'tan korkmamanın alâmeti altıdır:

- 1 – Niyyetin zayıflığı,
- 2 – Kendini büyük görmek,
- 3 – Ölümü yakın bilmeyip endişe üzere olmamak,
- 4 – Allah'ın rızasını terk edip, halkın buyruğunu işlemek,
- 5 – Sünneti terk edip, bid'atı işlemek,
- 6 – Günahı az görmek.

Bu altı nesneden uzak kalan kimse de saadete ermiş olur.

DUANIN FAZİLETİ

Bir gün İbrahim aleyhisselem şöy'e buyurdu :

«Elhamdülillâhi kable külli ehadin, Velhamdü-liüahi ba'de külli ahadin, Elhamdülillahi alâ külli halın.»

Alahu Teâlâ Cebrail aleyhisselâma : – Ya Cebrail, Halilime benden selâm söyle, söylemiş olduğu bu üç söze mukabil ben ona kabul olmuş kırk hacç sevabını ihsan eyledim. Kum bu

– 95 –

duayı ckursa ben ona aynı sevabı ihsan ederim. Hızla okursa daha fazla sevap ihsan ederim buyurdu.

Mazrefi Enes R.A.)'ın duası:

Ey oğul, eğer bu duayı okursan zalimlerin şerrinden emin olursun, sana zehir bile tesir etmez.

Bir gün Haccac hazreti Enes'e rastladı. Enes'e dedi ki:

– Benim atım iyidir? Yoksa Muhammed (A.S.)'ın atı mı?

Enes, Muhammed nerde, sen nerde? dedi ve darılıp kalktı. Haccac da kızarak kalktı gitti. Haccac ne kadar uğraştı ise Enes'e bir kötülük yapamadı. Burun üzerine Enes, ben bir dua bilirim ki, onu okuduğumda sen bana bir şey yapamazsın dedi. Haccac, o duayı bana öğret deyince, Enes sen bir zâ-. ümsin, sana o duayı niçin öğreteyim dedi. Hazreti Enes, in bir hizmetçisi vurdu; son günlerinde bu duc-yı Enes ona öğretti. Dua şudur: «Bismillahirrah-mânirrahîm. Bismillahillezi !â yedurru mea ismini şey'ün filarzı velâ fissemai ve hüvessemîul oiîm.* Sabah akşam bu duayı okursan bütün belalardan emin olursun.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

Bic kimse, Al!ah-ü Teâlâ'nın zikrolunduğu yerde dua okursa Allah Teöiâ o kulu zikredenler zümresinden kılar ve o kula nazar eder. Allah Teâlâ'nın nazarında bulunan kimse asla azab görmez.

Ey oğul, aksırdığım zaman «Elhamdülillah» de.. Resûlullah (S.A.V.) buyurmuştur ki: Allah Teölet o kimseyi yetmiş çeşit belâdan korur. – Bir kimse aksınnca «Elhamdülilloh» dese Bir kimse bu dört kelimeyi yüz kere sabah, yüz

– 96 –

kere akşam okursa kıyamet günü o kimseden efdal kimse olmaz. Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurdu : Bu dört kelimedenden sevimli Allah katında bir kelime bulunmaz. O kelime şudur: «Süphanellahi vel hamdü-lillahi ve lâ ilahe illellahü vallahü ekber»

Bir kimse günde yüz kere «Süphanellahi ve bihamdihi süphanellâhilazlm» dese, kıyamet günü bundan faziletli kimse bulunmaz. Meğer ki bundan fazla okuya.

Sabah, akşam yüz kere tam bir iti-kadla bu teşbihi okuyana Allah kabul olmuş yüz hacc sevabını ihsan eder.

İMAN DUASI

Muhammed Tirmizi Hazretleri dedi ki:

– Cenab-ı Hakkı rüyamda yüz kere gördüm. Dedim ki:

– Ey Rabbim, son nefesimde iman ile mi gideceğim yoksa imansız mı? Diye korkuyorum.

Allah Teâlâ tarafından şöyle bir nida geldi.

Sabah namazının sünneti ile farzı arasında şu duayı oku imanla gidersin. O dua şudur:

«Ya hayyü, ya kayyum, ya zelceiali vel ikram. Allahümme inni es'elüke en tuhyi kalbî bi nuri ma'-rifetike ebeden ya Allah, ya Allah, ya Allah.»

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Ey ümmetim, döşekten kalktığınızda (Süb-hanellahi ve bihamdihi

Süphanellâhilazım'i okuyunuz. Bunu okursanız o gün akşama kadar yaptığınız gün-nchların tümünü Allah afveder.

– 07 –

F:7

Gene Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurmuştur ki:

– Bu duayı günde on kere okuyan kimseye Allah kırk bin sevap ihsan eder. O da şudur: «Eşhedü en lâ ilahe illallahü vahdehü lâ şerike lehü ilahen vahiden sameden lem yettehiz sahibeten ve-iâ veleden ve lem yekûn lehü küfüvven ahad.»

Ey oğul bu dua günahları yok eder. Peygamberimiz aleyhisselam buyurdu :

– Bir mecliste bulunan kimse, o mecliste bu duayı okusa o meclisten kalkıp gitmeden, olan günahı Allah yarlıgar. Amma şirk ile kul hakkı ofvo-lunmaz.

Şirk tevbe ile, kul hakkı helallaşmakla afvo-lunur. O dua şudur:

«Süphanekellahümme ve bi-hamdike eşhedü en lâilâhe illa ente vahdeke lâ şerike !e ke estiğfiruke ve etübü ileyke.»

Ev oğul, bu duayı da oku ki, Allah Teâlâ kalbini öldürmesin.

Ebu Bekir Ketâni hazretleri der ki : Bir gece Sultan-ı Enbiya aleyhisselâtü vesselam hazretlerini rü'yamda gördüm. Kendilerine çok mesele sordum. Dedim ki :

– Ya Resûlellah (S.A.V.) bana bir şey öğret ki, Allah Teâlâ kalbimi öldürmesin.

Resûlüllah (S.A.V.) buyurdu :

– Her sabah şu duayı oku : Ya hayyü, ya kay-yum ya bedicssemavati ve! arzı yâzelceloü velik-ram» ya Lâ üâhe illâ ente, es'elüke en tuhyi kalbi bi nuri manfetike ya Allah, ya Allah, ya Allah.»

Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem vefatı anında şu duayı okudu : cSübhanellahi ve bihcmdihi esteğfirullâhe ve etübü ileyhi»

– y8

Ey oğul, daima bu duayı oku.

Lâ ilahe illlllâhü vahdehü lâ şerike lehü lehül-mülkü ve lehülhamdü yühyî ve yümütü ve hüve hay-yün lâ yemütu biyedihi-l hayr vs hüve alâ külli şey'in kadîr.» Bu duayı her kim yazar; pazar yerinde, çarşıda okursa Allah onun bin günahını bağışlar ve on bin derece ihsan eder.

YEMEK DUASI

Resûiüöh saüellahü aleyhi ve sellem buyur-rmj'r'ur i:i :

– Yemekten sonra bu duayı okuyanın Allah Teâlâ geçmiş günahlarının afveder.

Dua şudur: «Elhamdülillahiilezi et'amenâ hâ-ze-ttaâme verzuknâ min gayri havlin minnî ve !â kuvvetin.» bu duayı her yemekten sonra okumak gerektir.

ELBİSE Gİyme DUASI

Geçmiş günahlarının bağışlanmasını dilerse, her yeni e'bise giydiği zaman şu duya oku : «El-hamdüfiflâhülezi kesâni mauriye bihi avreti.» Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem her yeni elbise giydiğinde bu duayı okurlardı.

BÜYÜK İSTİĞFAR

Resûlüllah (SAV.). «Kim bu duayı sabah okuyup akşama kadar vefat ederse, akşam okuyup sabaha

– 99 –

kadar vefat ederse şehid olarak ölür buyurmuştur. Dua şudur:

Manası : Ey Aliahım, sen benim Rabbimsin. Senden başka ilah yoktur. Beni yaratan sensin. Ben senin kulunum. Kudretim yettiği kadar senin va'din ve ahdin üzereyim, işlediğimin şerrinden sana sığınırım. Bana verdiğin nimetini itiraf ederim. Gü-nahımıdı da itiraf ederim. Günahlarımı afvet. Çünkü günahları afveden ancak sensin. Senden başka ilah yoktur, seni teşbih ve tenzih ederim. Şüphesiz ben zalimlerden oldum.

Resûiüliah (S.A.V.) Ebu Hüreyreye buyurdu : – Ey Ebu Hüreyre, bu duayı kim günde beş kere okursa Allah onu abidler zümresinden yaznc O dua şudur:

Manası: Beni, ona - babamı, mü'min erkek v«; kadınları, müsiüman erkek ve kadınlardan diri öiü-leri Aüah'ın yurliğamasını dilerim. Ey merhamet edenlerden daha çok merhamet eden Allah'ım, bizi rahmetinle bağışla.

– 100 –

İHLÂS SURESİNİN FAZİLETİ

ey cğtr, İh es sûresini çok oku. Çünkü Peygamberimiz efendimiz aleyhisselâm şöyle buyurmuştur:

– Kiyçmet günü bir münedi Aüah Teâr'cVys zik-reJcrJ^; ve ihîcsı çek okuyanlar gelsinler diye nida eder. Geldiklerinde neîekler onlara şöyle deier:

– Siz Cennete girin. Size müjde'er olsun ki, dünyede Ai'ch Toâlfî'y» C-ck zikrettiğinizden günahlarınız afvolundu.

Ebû Hureyre (R.A.)'den rivayet edilmiştir. Demiştir ki .- Bir gün Resûlülloh (S.A.V.) oturuyordu, yanında birisi ihlâs'ı okudu, Resûiüliah (S.A.V.) :

– Vacib oldu buyurdular. Ashab-ı güzîn (R.A.) sordular:

– Ya Resûlellah, ne vâoip oldu? Resûl-i Ekrem (S.A.V.)

– İhlâs-ı şerifi okuyan elbette Cennete girer, buyurdular.

Bunun içindir ki, bu sûrenin adı «İhlastır.» Bu sûrenin fazileti pek çoktur.

Çabir (R.A.)'den rivayet edilmiştir. Demiştir ki; Resûlallah (S.A.V.)

buyurmuşlardır :

– Bir melek göğe çıkar, diğer bir melek de yere inerdi. İkisi bir yerde buluştular. Meleklerden biri dedi ki:

– Alîah Teâlâ'ya bir amel götürdüm ki, böyle bir amel hiç götürmüş değildim.

Diğeri sordu: ||

– Nasıl bir amel götürdün?

– Bir kişi, bir kere «Kul hüvallahü ahad» sûresini okudu. O ameli Allah Teâlâ'ya götürdüm.

– 101 –

- Allah o kişiye ne muamelede bulundu.
- Hak Teâlâ Hazretleri o kulun bütün günahlarını bağışladı. Günahlarının yerine sevap ihsan buyurdu.

Bu sûreyi, besmele ile bin kere okursan asla diş ağrısı görmezsin.

Muhammed bin Fadl der ki :

Bir gün dişim ağrıdı. Rü'yamda, bin kere ihlas-ı şerifi oku dediler. Uyanınca okudum. Azıcık geçti. Gene Rüyamda bana besmele ile oku dediler. Besmele ile okudum. Ebedi diş ağrısı görmedim.

Amme sûresini gün doğarken oku ki, bütün afetlerden emin olursun.

Manası: O, öyle Alahîr ki, kendisinden başka hiçbir Tonrı yoktur. (O) gizliyi de bilendir, aşikârı da. O, çok esirgeyen, çok bağışlayandır. O, öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir Tanrı yoktur. (O) mülk-ü melekûtun yeçune sahibidir. Noksanı mu-cib her şeyden pâk ve münezzehtir. Selâm ve selâmetin ta kendisidir. Emn-ü eman verendir. Her şeye nighbandır. Galibi mutfaktır. Halkın halini kemâl-i selah'a götürendir. Büyüklükte eşi olmayandır. Al-lah (müşriklerin kendisine) katmakta oldukları her ortaktan münezzehtir. O, öyle bir Allah'tır ki, vücûda getireceği her şeyi hikmeti muktezansıca takdir edendir. Onları var edendir. Varlıklara suret verendir. En güzel isimler O'nun. Göklerde ve yerde ne varsa (hepsi) O'nu teşbih eder. O, galib-i mutlaktır, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir. El-Haşr 22, 23, 24.

Kim bu âyeti sabah vakti okursa yetmişbin melek ona dua eder. O gün akşama kadar vefat ederse şehid olur.

SALÂVÂT-I ŞERİF'E

Peygamberimin şerifeyi getiren,

Ey oğul, Cum'a günü çok salavat getir. Kim Cum'a günü yüz kere salavat-ı şerif getirirse Allah Teâlâ o kimsenin, otuzu dünyada, yetmiş ahirette olmak . üzere yüz dilediğini verir. aleyhissalam buyurdu :

- Günde yüz kere salavat-ı kıyamet günü güneşin sıcağından kurtulup, arşı âlâ'nın gölgesinde benimle bulunur. Ve her kim benim üzerime bir kere salavat-ı şerife getirirse, kanadının biri, mağribde diğeri meşrikte, başı arşın altında, ayağı yedi kat yerin dibinde bir melek vardır ki, gövdesinde bütün mahlukatın adedince tüy vardır. Bu melek rahmet deryasına dalar ve çıkar, her kılından bir damla su damlar. Her damladan bir melek yaratılır. Bu melekler kıyamete kadar o kimsenin afv olması için istiğfar ederler.

Gene Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

- 102 -

- 103 -

- Benim üzerime günde üç kere salavôt-ı şerife getiren bir kimsenin gece vaktine kadar işlediği bütün günahları bağışlanır.

Çok salavat getirmekle Resûlullah (S.A.V.'ı çok yad edin. Çok salavât getiren, hiç kimse tarafından hor görülmez. Resûlullah (S.A.V.) buyurdu :

- Üç kimse hor görülüp, kazancında bereket olmaz :

1 - Benim ismim anıldığı zaman işitip de salavat getirmeyen,

2 - Kendisinden Ramazan-ı şerif hoşnud olmayan,

3 - Ana - babası kendisinden razı olmayan,

Ey oğul, kim ki, bir fukaraya istediği yemeği yedirirse, Allah Teâlâ ona Cennette bin derece ihsan eder, bin günahını afv eder ve bin sevap verir. Cennet yemekleri ve ziyafetleri ile o kimse mesrur olur. Fukaraya çok sadaka ver.

Ailene, çoluk çocuğuna, akrabalarına yedirdiğin de sadaka yerine geçer.

Ebu Emame der ki, ben Resûlullah, sallallahü aleyhi ve sellemden şöyle buyurduğunu işittim :

- Bir kimsenin ailesine, akrabasına ikram ve ihsan etmesinden büyük sevap ne olur?

Ey oğul, sana nasihatim şudur ki, Resûlullah (S.A.V.)'ın hadisi şerifinde ifade buyurulan dört huyla huylan ki muhsinler zümresinden olasın.

Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurmuştur ki:

1 - Genişlikte ve darlıkta sadaka veren,

2 - öfkeli olduğunda öfkesini yenen,

3 - Başkasının ayıbını gördüğü zaman onu örten,

- 104 -

4 - Hizmetçisine, ailesine, çocukları ve akrabalarına ikram edip hoş tutanlar muhsinler zümresinden olur.

Susuz olanlara su içirmek gibi büyük ecir yoktur.

Reûsüliah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

- Susamış olana su içirenin amel defterine yetmiş yıllık ibadet sevabı yazılır. Eğer su bulunmadığı yerde içilir ise ona İsmail aleyhisselamın evladından on kişiyi kâfirlerin elinden kurtarıp azad etmiş gibi sevap verilir.

Ey oğul, hayır ve hasenatı çok işle. Allah Teâlâ Hazretleri hayır işleyen kulunu sever.

Peygamberimiz aleyhisselam buyurmuşlardır ki:

- Daima hayır işleyen ve =eden Alah hoşnud olur.

serden kaçan kim-

Gene Resulümüz aleyhisselam buyuruyor :

- Bir fukaraya bir hurma veren kimseye, vermeden önce hurma beş şeyi müjdeler : \

1 - Ben bir dane idim, beni çok yaptın,

2 - Ben küçük idim, beni büyük eyiedin,

3 - Düşman iken beni dost eyiedin,

4 - Fani iken beni baki eyiedin,

5 - Şimdiye kadar sen beni saklardın. Bundan sonra ben seni saklarım.

Sadaka vermekle mal eksilmez, bel ki çoğalır.

Abdurrahman bin Avf'dan rivayet edilmiştir ki; ben Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellemih şö/le buyurduğunu işittim :

- Üç nesneye yemin ederim :

- 105 -

1 - Sadaka vermekle mal eksilmez, ziyadeleşir,

2- Zalime hakkını helal eden mazlumu Allah kıyamet gününde aziz kılar.

3 - Daima el açan kimse fukaralıktan kurtulmaz.

Ebu Hüreyre (R.A.)'den rivayet edilmiştir, demiştir ki: Resûllah'ın (S.A.V.) şöyle buyurduğunu işittim :

- Verdiği şeyi Alan rızası için veren kuluna

Allah bin sevap ihsan eder.

Bu hadisi rivayet eden Ebu Hüreyreye birisi :

- Ebu Hüreyre, bir kimse verdiğini Alan rızası için verdiğinde ona bin sevap verileceğini söyledi. Bu doğru mudur? Dedi.

Cevap olarak Ebu Hüreyre dedi ki:

- Bin sevap değil, Ben Resûlüllah (S.A.V.)'-den Alah için verene iki bin sevap ihsan olunur, buyurduğunu işittim.

Birine ödünç verdiğinde elinle ver, elinle al. Çünkü Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuştur ki :

- Siz Ödünç aldığınız vakit elinizle verin, elinizle alın. Eğer zengin olup fukaraya ödünç verdiğinizizi bağışlarsanız, kıyamet günü arş-ı âlâ'nın gölgesinde olursunuz, Cennet sizin olur.

Bir kimseye ödünç vermek sadaka vermekten efdaldır. Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

Bir kimseye ödünç vermek sadaka vermekten efdaldır. Oruç ve sadaka vermeyi adamak iyi değildir. Çünkü yerine getirmediğinde adayan borçlu kalır.

Birini çalıştırdığın zaman ücretini tez elden ver. Eğer ödemeyip ölürse, Alah Teâlâ onun hasmı olur. Bir kimseye ödünç verdiğin zaman güzellikle

- 106 -

ver. Peygamberimiz efendimiz aleyhisselam buyurmuştur ki:

- Ödünç alıp vermekte iyi davranınız. Birbirinizi (oian - veren) darılırsanız çok günahkâr olursunuz.

Ödünç alan kimsenin ödemek niyyeîiyle alması gerekir. Ödünç üç şeyden dolayı alınır:

1 - Çok zayıf olup, yoksul olursa. Bu halde yeteri, ihtiyacı kadar alır.

2 - Mesken almak için,

3 - Evlenmek için.

Bu üç hususta Allah Teâlâ'ya tevekkül edip ödünç alırsa şüphesiz ona borcunu ödemedede kolaylık ihsan eder.

Çok borç yapmayınız ki, rahat olasınız. Çünkü borçlu olan kimse gece gündüz kaygılı, düşünceli olur.

Ey oğul, alım-satımda çok dikkatli ol. Ödünü verdiğin kimseden bir menfaat gözetme. Çünkü az hırs faizin çok günahı vardır. Faiz almanda şahid, kâtip, vekil olan, alan ve veren büyük günah işlemiş olur. Bu husus gayet mühimdir, pek çok sakınmam gerektir.

107 -

ALİŞ-SATIŞTA YALAN SÖYLEMEK

Ey oğul, alış ve satışta yalan söyleyen kimseye Allah Teala rahmet nazarı ile bakmaz. Resûlullah salallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

- Kıyamet gününde Cenab-ı Hak üç zümreye rahmet etmez -.

1 - Alış verişinde yalan söyleyene, (fazla fiyat ile satmak için yalan söyleyen, noksan fiyatla almak için yalan söyleyen).

2 - Gelişi güzel yemin edene,

3 - Kendisinde fazla su olup, susuz olana vermeyene, Kıyamet günü Allah ona, sen benim suyum kullarımdan esirgedin vermedin, ben de rahmetimi senden esirgerim buyurur.

Ey oğul, bir şey satıp, alan kimse pişman ol-duğu zaman sattığını geri al. Allah Teâlâ sana on katını ihsan buyurur.

Resûl-i Ekrem buyurdu:

Bir kimseye bir şey satıp, alan kimse pişman olup geri getirirse, veya satan pişman olup geri almak istese de bu iki şekilde her ikisi de rıza gösterirse Allah onlardan razı olur. Geri verilen veya alınan maldan her iki tarafta zarar görmez.

- 108 -

ÖLÇEK - TERAZİ VE METRE

Bu üç nesnede eksik tutanlar hakkında Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerimde buyurmuştur ki:

- Ölçekde ve tartıda hile yapanların vay haline! Ki, onlar insanlardan ölçekle aldıkları zaman (haklarını) tastamam alanlar, onlara (insanlara) ölçekle, yahud tartı ile verdikleri zaman ise eksiltenlerdir. (El-Tatfif Sûresi, âyet: 1, 2, 3.)

Ey oğul, kul borcundan kaçın. Eğer borcun varsa Ödemeye gayret et. Bir kuruş borcu olanın Resûlullah (S.A.V.) cenaze namazını kılmazdı. Ta ki, borcunu ödesin veya birisi üzerine alsın. Borcu ödenmeyince Cennete giremez. Eğer borcunu ödemek niyyetinde isen Allah Teâlâ'nın inayeti senin üzerindedir.

Hazreti Aişe validemizden rivayet edilmiştir. Demiştir ki, Resûlullah salallahü aleyhi ve sellemden işittim, buyurdular ki:

- Bir kişi borçlu olup, borcunu ödemeye niyetli olursa Allah Teâlâ'nın inayeti onun üzerine olur.

BEDEN EMANETTİR

Ey oğul, bil ki, vücudundaki azaların sana emu-nettir. Resûlühâk (S.A.V.) buyurmuşlardır :

- Bir zaman gelir ki, emanet korunmaz. Ashab-ı güzîn sordular:

- Ya Resûlellah emanet nedir?

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) buyurdu-lar :

109 -

- Eliniz size emanettir. Elinizle haram tutmayınız. Ayağınız size emanettir, ayağınızla harama gitmeyin. Cinsî organınız size emanettir. Zina yapmayınız. Bütün azalarınız size emanettir. Onları haramdan koruyunuz. Azaları yerlerinde kullanıp ibadet ve taat ile meşgul olunuz. Eğer bı: şekilde hareket ederseniz eminlerden olursunuz. Hayır, aksi-ne hareket ederseniz hainlerden olursunuz. Resûlullah saleliahü aleyhi ve sellem buyurmuştu ki :

- Birisi Lokman'a sordu, dedi ki:

- Sen Lokman mısın?

- Evet.

- Sen bir zayıf kuldun. Bu dereceye nasıl ulaştın?

– Emaneti yerine getirmek, doğru söylemek ve mâlâyaniyi terk etmekle bu dereceyi buldum.
Ey oğul, emaneti güzelce koru ve yerine teslim et ki, kıyamet günü korktuğundan emin olasın. Hazreti Musa aleyhisselam Allah'a niyaz ederek dedi ki :
– Ey Allah'ım, bir kulun emaneti muhafaza edip güzelce yerine verirse ona sen ne mükâfat verirsin?
Allnh Teâlâ Hazretleri buyurdu :
– Emaneti muhafaza edip güzelce yerine veren kulumu kıyamet gününde korktuğundan emin kılar, Cennetime sokarım.
Ey oğul, bil ki, aç olanı doyuran, susayanın susuzluğunu gideren, çıplak olanı giyindiren, hasta olanın hatırını soran kimse büyük sevaba nail olup Allah Teâlâ'nın rızasını kazanmış olur.

– 110 –

NİMETE ŞÜKRETMEK

Ey oğul Allah Teâlâ'nın verdiği nimetine daima şükret. Bir gün Musa aleyhisselam Tur-i Sinadn münacatta iken dedi ki:

– Ey Allah'ım, Adem oğluna, el, ayak, göz, kulak ve sair bu kadar nimetler ihsan buyurdun. Adem oğlu hangi nimetin şükrünü yerine getirebilir? Allah Teâlâ buyurdu :

– Ey Musa her hangi kulum ki, verdiğim nimeti benden bilir, kendinden bilmez, o kulum verdiğim nimetin şükrünü yerine getirmiş olur. Kim ki rızkını kendi işlediğinden bilir benden bilmez o nimetime şükretmemiş olur. Kula layık olan bana gece gündüz teşbih etmesi ve hamd etmesidir.

Musa aleyhisselam bu sözü işitince hemen secdeye varıp şöyle dedi:

– Ey Rabbim, sözün gerçektir.

Ey oğul, kapına bir fukara geldiğinde onun gönlünü hoş ederek gönder. Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Kapısına bir fukara gelip de onu tatlılıkla gönderen Allah'ın lütfü keremine nail olur.

BAYRAMIN FAZİLETİ

Ey oğul, bayram günü ailene ve çocuklarına güzel muamele ederek, gönüllerini hoş tut. Resûlü!-lah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

– Bayram günü ailesine, evladına güzel muamele edip, ontan hoş tutan, yoksunara yetimlere

– 111 –

sadaka veren ve bir miskinın gönlünü alan bin kere Kâ'beyi tavaf etmiş gibi sevaba nail olur.

Ey oğul, âlimler, salihler sohbetine gitmeyi sakın ihmal etme.

Resûiullah sallallahü aleyhi ve selem buyurmuştur ki: Âlimler ve salihler meclisine giden kimse- nin her adımına, Allah, kabul olunmuş hac sevabını ihsan eder. Çünkü âlimler ve salihler Allah Teâlâ'nın dostlarıdır. Bu kimsenin sevabı Allah'ın evini ziyaret etmiş gibidir.

Ey oğul. dargınları barıştır ki, şadlık bulasın. Musa aleyhisselam Allah'a münacatında dedi ki:

– Ey Rabbim, dargın olan iki kişiyi barıştıran ve senin rızanı istediği için halka zulm etmeyen bir kişiye ne sevap verirsin?

Allah Teâlâ buyurdu ki:

– Ey Musa, ben ona kıyamet günü selâmet verip, onu korktuğundan emin kılarım. Allah şefkati merhameti sebebiyle Musa aleyhisselama Peygamberlik verdi. Sen de şefkati ve merhameti elinden bırakma ki bu mertebeye ulaşasın.

Allah Teâlâ Musa aleyhisselama buyurdu :

– Ey Musa sana Peygamberlik verdiğimin sebebi nedir? biliyor musun

Musa,

– Bilmiyorum ya Rab. Allah Teâlâ buyurdu :

– Ey Musa, sen koyun güderken bir koyun sürüden kaçtı. Koyunu o kadar kovaladın ki, sen de yoruldu. Nihayet koyuna erişip yakaladın ve, ey mübarek hayvan! Niçin kaçarsın? Sen de, bende yorulduk dedin. Öfke zamanında sen ona şefkat

– 112 –

edip onu döğmedin. Ben işte o senin şefkatinden dolayı sana Peygamberlik verdim.

Ey oğul, yoksullara karşı alçak gönüllü, zenginlere karşı ise küçük gönüllü ol. Ahirette saadete nail olup kurtulmak istersen kimseyi zerre kadar incitme. Bir çocuk gördüğün zaman, bu hiç günah işlememiştir, ben ise günahkârım, bu benden üstündür de. Senden yaşlı olanla karşılaştığında, bu benden çok ibadet etmiştir, benden efdaldır de. Bir âlim gördüğünde ise bu benden âlimdir, ben câhilim, bu benden üstündür de. Bir cahil gördüğünde, bu günahı bilmeyerek yapar ben bilerek yaparım, bu benden üstündür de. Bir kâfir gördüğünde Allah belki buna iman nasib eder, ölürken iman ile gider, fakat ben imanla mı giderim?- Bilmem de. İşte eğer böyle herkesten kendini küçük görmezsen Allah katında yüksek derece bulamazsın. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ebu Hü-reyre'ye buyurmuştur

– Ey Ebu Hüreyre, dinde senden aşağı olana bakma, Çünkü nefsin seni kibire götürür. Bakacak olduğun kimse dinde senden üstün olsun. Ve senden iyi, hayırlı olana bak. Malı çok olana bakma, ki, Allah Teâlâ'nın taksimatına öfkelenmiş olursun. Geçimini zorla sağlıyan kimseye bak. İşte o zaman Allah Teâlâ'nın nimetine şükretmiş olursun.

Resûl-i Ekrem salallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Bir kimsenin dünyası selâmette olursa onun dini eksik olur.

Gene Resûlullah (S.A.V.) buyurmuştur:

– Ey Ebu Hüreyre, dinden çıkana, doğru yolu

– 113 –

F:3

göster, câhile ilim öğret, bunları yaparsan sana şe-hid sevabı gibi sevap ihsan olunur.

Ey oğul, malı çoğaltmaya tamah etme ki, kalbin ölür. Resûlullah (S.A.V.) buyurmuşlardır:

– Malı az olanın dini artar. Kırk gün âlimler meclisine gitmeyenin de kalbi ölür. Zira ilim kalbin cilasıdır.

Eğer Allah sana mal ihsan ederse, sakın cimri olma. Resûl-i Ekrem salallahü aleyhi ve sellem buyurmuşlardır :

– Allah Teâlâ'nın ihsan ettiği malı gizli ve aşikâr Allah yolunda harcayan kimse benden sonra mü'minlerin efendisidir.

Alimin yanında oturmayı terk etme. Çünkü Re-sûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur:

– Ey Ebu Hüreyre, Allaha yemin ederim ki, bir saat ilim meclisinde oturmak, yahut bir âlimin yanında oturmak kırk yıl ibadet etmekten efdaldır. lümsüz olan amel Allah katında hiç mesabesindedir.

Ey oğul, yer yüzünde olan mahlûkata merhamet et. Resûl-i Ekrem (S.A.V.) bir hadisi şerifinde şöyle buyurmuştur:

– Ey Ebu Hüreyre, eğer yer yüzündeki mahlûkata merhamet edersen, Allah sana rahmet eder.

Sadaka verirken gizli vermek, bir musîbeîğ uğradığında gizlemek, günah işleyince ardından hemen sadaka vermek sıddıkların alâmetidir.

Ey oğul, sükût etmeye gayret et ki, iki cihanda selamet bulasın. Allah Teâlâ Hazretlerini çok zikret ki, kalbin ölmesin. Uzun zaman sükût edersen şeytana galip gelirsın. Allah Tealayı çok zikreden kimsenin kalbine hikmet akar.

Reşûlüh (S.A.V.) buyurmuştur:

– 114 –

– Kendisinde üç huy bulunmayan kimse bin yıl ibadet etse, faidesi yoktur:

1 – İlmiyle amel etmek,

2 – Nafakasında orta halli olmak

3 – Gunahtan sakınmak.

Bil ki, takvanın başı, Allah Teâlânın farz kıldığı şey'i işlemek, haram kıldığı şeyden sakınmaktır.

Ey oğul, mü'min kardeşlerini sevindir. Zira Resûlullah (S.A.V.) buyurdu:::

– Dünyada mü'min kardeşini sevindirenin kıyamet gününde kalbi ferahlandırılır.

Gene bir hadis-i şerifinde Resûlüh (S.A.V.) şöyle buyurur:

– Bir masum çocuğu sevindirenin Allah Te-âlâ şirkten başka bütün günahlarını bağışlar.

Ey oğul, elinden geldiği kadar daima mü'min kardeş'lerinin ihtiyacını gider.

Reşûlüh (S.A.V.) buyurmuştur ki:

– Dünyada bir mü'min kardeşinin ihtiyacını giderenin Allah dünyada yetmiş, ahirette ise ait-m;ş hacetini giderir.

Gene Resûl-i Ekrem sallâühü aleyhi ve selâm buyurmuştur ki:

– Mü'min kardeşinin cybını örtüp, halk ara-ssnda onu rüsvay etmeyenin Allah kıyamet gününde bütün aybını örtüp mahşer halkının arasında onu rüsvay etmez.

Ey oğul, ömrün oldukça daima hayırlı amöl işle. Resûlüllah sallâlihü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– AHah Teâlâ katında sevimli amel cievamlı olan ameldir. Çünkü devamlı işlenen amel kişiyi maksuduna ulaştırır.

– 115 –

>

ZÜHD VE TAKVA

Ey oğul, ömrün oldukça daima hayırlı amel işle. Resûlüilâh sallâllahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

– Allah Teâlâ katında sevimli amel devamlı olan emeldir. Çünkü devamlı işlenen amel kişiyi maksuduna ulaştırır.

Ey oğul, daima zühd ve takva üzere ol. Yahya bin Muaz, zühdün manası dünya zinetini terk etmektir dedi. Nitekim Resûlüllah (SAV.) buyurmuştur ki:

– Dünya sevgisi bütün hataların başıdır. Dünyayı ancak zahidler terk eder. Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurmuştur:

Ey ümmetim, üç nesneyi siz seversiniz, fa kat onlar sizin değildir.

Birincisi: Canı seversiniz. Can ise Allah Teöin-nın emridir.

İkincisi: Malı seversiniz. Halbuki sizin değil, verenindir.

Üçüncüsü: Dünyayı seversiniz. Fakat sonunda üçünü de bırakıp gidersiniz.

– 116 –

Bir kimsenin daima sağlıklı olması ve rızkı bol olması Allah tarafından olan imtihan neticesidir.

Resûlüilâh sallâllahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

– Ey Ebu Hüreyre, Allah Teâlâdan başkasına ümit bağlama , Allaha tevekkül et. Bir dileğin varsa Allah'tan iste ki, yer, gök ehli toplanıp, hepsi sana zarar vermek isteseler Allah dilemezse sana hiç bir kimse zarar veremez.

Ey oğul, sana Receb, Şa'ban ve Ramazan aylarının adablarını beyan edeyim. Resûl-i ekrem sallâllahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Ey ümmetim, vücudunuzu Receb-i Şerifte yıkayınız. Şaban-ı şerifte de kalbinizi yıkayınız. Rama-zan-ı şerifte ise ruhunuzu yıkayınız. İki cihanda selamet bulursunuz.

Vücûdu yıkamak, helâl yemek ve haramdan sakınmaktır. Kalbi yıkamak da kin ve düşmanlıktan sakınmaktır.

Ruhu yıkamak ise Ramazanda oruç tutup, nefse muhalefet etmek ve onunla cihad edip, gıybet, bühtan etmemek ve mâlâyânide bulunmamaktır. Çünkü bunlar manen orucu bozar, bunları söylemek haramdır. Bunlardan sakınan kimse ruhunu temizlemiştir.

Sakınmayanların ise ruhları pistir. Oruçlarından fâ ide bulamazlar, açlıkları yanlarına kalır. İşte her uzvun adabı vardır. Gözün adabı, haram olan şeye bakmamak, Gafletle, kazara görürse tekrarlamayınca o günah yazılmaz.

Dilin adabı, haram olan sözü söylememek, yalan, bühtan ve mâlâyânî gibi haramlardan sakınmaktır. Nitekim Resûlüilâh sallâllahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

– 117 –

– Mâlâyânîyi terk edenin imanı nurlu olur.

Diğer bir hadis-i şerifinde Peygamberimiz aley-hisselâm şöyle buyurdu:

– Yalan söylemek gibi çirkin günah olamaz.

Elin adabı, haram olan şeyi tutmamaktır. Kulağın adabı ise, haram olan nesneyi işitmemektir. Ayakların adabı haram olan yere gitmemek, karnın adabı, haram olan lokmayı yememektir. Bu yedi azayı eğer haramdan korursan ümit edilir ki Allah sana rahmet eder. Ve bütün günahlarını bağışlar. Bu azc-ları haramdan saklamazsan kendini helak edersin.

Ey oğul, bu tavsiyelerimi tutarsan, -inşoallah-Allah katında, peygamberler, melekler ve velîler nez-dinde ve bütün insanların yanında, âhirette yüzün ak olur.

– 118 –

ANA - BABAYA HÜRMET ETMEK ADABI

Ey oğul, ana-babana karşı söz söyleme. Cenabı Hak Musa aleyhisselama buyurmuştur ki:

— Ey Musa, bir kimse anasına, babasına karşı söz söylerse onun dilini kes. Bir kimse anasını, babasını incitirse onun bir uzvunu kes. Ana ve babasını razı kılan için Cennette iki kapı açılır. Ana, babası kendisinden razı olmıyan için de Cehennemde iki kapı açılır.

Ana. baba zâlim dahi olsalar onlara âsi olmak caiz değildir. Çünkü Allah Teâlâ gene Musa Aleyhis-selam'a buyurmuştur ki:

— Ey Musa, iyi bil ki, bir günah vardır ki, .mî-zanda onun ağırlığı bütün dünya dağlarının ağırlığı kadardır.

Musa aleyhisselam dedi ki:

— Ey Rabbim. o günah nedir? Allah Teâlâ buyurdu:

— Baba ve anası çocuğunu çağırınca onlara itaat etmeye.

Eğer Allah Teâlânın sana gazap etmemesini istersen anan baban seni çağırdığında onlara itaat et.

— 119 —

Eğer anan-baban sana darılırsa sakın onlara karşı bir şey söyleme. Bir hizmetçi çok dövdüğü için, açc-sındar, korkup ağa çağırdığında nasıl işini terk ederek aşasına koşarsa, sen de ana baban çağırdığında bundan daha fazla kork ve anana-babana icabet et. Ana-babanın hemen duasını almak istersen sana bir iş buyurduklarında hemen yerine getir. Sana darılıp beddua etmesinler. Sana darılırlarsa kibirlilik etme, hemen ellerini öp, öfkelerini dindir. Ana-babanın istedikleri şeyi yap. Bahtiyarlık bundadır. Eğer anan, baban ihtiyar ise onlara gücün yettiği kadar hizmet et. Çünkü sen küçük iken onlar her zahmete katlandılar. Onlara hizmet etmekle hayır dualarını al. Eğer onları incitip beddualarını alırsan dünya ve âhiretin yıkılır. Atılan ok tekrar yaya gelmez. Çok sakınmak gerektir. Ana-baba rızası Allah Teâlâ'nın rızasıdır. Onların hışmı da Allah'ın hışmıdır. Bir hadis-i şerifinde iki cihan güneşi Peygamberimiz Efendimiz buyurmuştur :

— Cennet anaların ayağı altındadır.

Yani: Cennete anaların rızası ile girilir. Allah Teclâ Musa aleyhisselam'a buyurmuştur ki :

-- £/ Musa ana - babasına hizmet edip rızala-r't-1 alam iyilik edenlerden yazarım. Bana muti' olup mn-babnsına âsi olanı da asilerden yazarım.

Resûlüillah sallemallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

— Ana - babaya hizmet etmek, nafilé namaz kılmak,, oruç tutmak, hacc etmek ve savaşmaktan opaldır.

Diğer bir hcdis-i şerifte Peygamberimiz (S.A.V ı şöyle buyurmuştur:

— 120 —

— Ana - babasına iyilik edenin ömrü uzun ve bereketli olur. Ana - babasını incitenin ömrü kısa ve bereketsiz olup kıyamet gününde çok azap çeker. Çünkü o âsi olanlardandır.

Rivayet olunur ki :

Hasan Basrî hazretleri Ka'be-i Mukerremeyi tavaf ederken arkasında yeşil zenbil bulunan, birisini tavaf ederken gördü ve ona dedi ki :

— Ey kişi arkadaki zenbili bırakıp öyle tavaf etsene?

Adam cevap verdi :

— Arkamdaki zenbilde bulunan yük değildir. O benim anamdır. Ben onu Şam'dan yedi keredir arkamda getiririm, Ka'be'yi tavaf ettiririm.

Bunun üzerine Hasan Basrî ona şöyle dedi:

— Ey kişi, ta kıyamete kadar böyle arkanda ananı getirip Ka'be'yi tavaf ettirsen bir kere validenin gönlünü almanın yerini tutmaz. Validenin rızasını almak daha iyi ve efdaldır.

Resûlüllah (S.A.V.)'e biri gelerek dedi ki :

— Ey Allah'ın Resulü, anam - babam vefat etti. Onlara iyilik yapabilir miyim?

Resûl-i Ekrem (S.A.V.) :

— Evet yapabilirsin, buyurdu. Adam :

— Ne işleyeyim ki, onlara iyjlik olsun? Dedi. Resûlüllah (S.A.V.) :

— Onları duadan unutmayın, Kur'an okuyun, istiğfar edin buyurdular.

Ashabdan biri:

– Ey Allah'ın elçisi, anaya, babaya yapılacak iyiliklerin efdal olanı var mıdır? Dedi.

Bunun üzerine Resûl-i Muhterem (S.A.V.) :

– 121 –

– Onlar için sadaka verin, hacc edin. Onlar için hacc ettiğinde, bir hacc sevabı onlara, yedi hacc sevabı da sana yazılır, sadakada böyledir, buyurdular.

Gene biri gelip dedi ki:

– Ya Resûlüllah (S.A.V.) anam – babam şefkatsizdirler. Onlara nasıl itaat edeyim?

Bunun üzerine Resûlüllah şöyle cevap buyurdular :

– Anan seni dokuz ay karnında taşıdı, iki sene emzirdi. Sen büyüyünceye kadar senin koynunda sakladı ve kucağında gezdirdi. Baban da sen büyüyünceye kadar çalışıp sana baktı, seni beslemek için bunca zahmetlere katlandı. Şimdi onlar şefkatsiz ve hayırsız mı oldular?

Rivayet olunur ki:

Musa aleyhisselam Tûr-i Sînâda iken Allah'a şöyle niyazda bulundu.

– Ey Allah'ım, âhirette benim komşum kimdir? Allah Celle Celalühü bilyurdu :

– Ya Musa, komşun telan yerde felan kasaptır.

Musa aleyhisselam kalkıp giderek o şehirde kasabı buldu. Kasap et sattığı için biraz bekledi. Kasap işini bitirince Musa aleyhisselam kalkıp kasabı selam verdi ve dedi ki:

– Beni misafirliğe kabul eder misin?

– Hoş geldin sefa geldin dedi. Ve Musa aleyhisselâm'ı alıp evine götürdü.

İzzet ikram edip önüne yemek hazırlayıp:

– Siz buyurun, bana bakmayınız dedi. İçeri girip, bir parça et pişirdi odada, yatağın içinde zayıf,

– 122 –

yalnız kemik kalmış bir kadın yatıyordu. Kadını kaldırıp pişirdiği eti lokma lokma ona yedirdi suyunu içirdi. Altının pisliğini kurutup temizledi. Altına kuru bez koydu. Kadını yatağına yatırdı. Musa Aleyhisselam :

– Ey kişi, bu yataktaki kadın kimdir?

– Benim anamdır. İhtiyar olup bu hale girdi. İşte akşam sabah ben buna böyle bakarım.

Kasap anasına yemek yedirip böyle hizmetini görürken anası onun için şöyle duada bulunurdu :

– Ey Allah'ım, oğlumu Cennete Musa Aleyhis-seiâma komşu yap.

Musa Aleyhisselam :

– Ey kişi sana müjdelere olsun .Alloh Teâlâ günahını bağışladı. Ananın duasını kabul buyurdu, seni âhirette bana komşu eyledi dedi.

Ey oğul, sakın ana – babanın hatırlarını kırmaya-ı. Şeyet hatırlarını kırarsan hemen ellerini öp, suçunu bağışlattır. Ve :

– Ey benim anam, bana suçumu bağışla. Şayet suçumu bağışlamazsan Allah bana öfkelenip Cehenneme koyar, de.

Böyle söyliyerek ana – babanın hatırlarını al. Çünkü kurtulmana çare ancak onların rızasıdır. Ana-babandan çok kork. Dualarını al. Zira ana – babanın evlada yaptıkları dua makbuldür. Amcan, dayın da ana – baban gibidir. Ana – babana ettiğin hürmet gibi onlara da et, onların hayır dualarını al.

Hocana da tazim, hürmet et. İnsanın hocasının hakkı ana baba hakkından fazladır. Çünkü ana – baba oğlunun dünyasının mamur olmasına sebebdır-ler, amma hoca ise kişinin âhiretinin mamur olmasına sebetir. Bunun içindir ki, hocaya hürmet etmek

– 123 –

ana, babaya hürmet etmekten efdaldır. Hocanı gördüğün zaman elini öp, ona hürmet ederek ikram et. Hatırlarını sor. Eğer sana, otur derse diz çöküp edeple otur.

Kalkıp giderken elini öpüp hürmet ederek gönder. Bir hizmeti olduğunda, ne kadar işin olursa olsun işini terk ederek hocanın hizmetini gör. Eğer fakir ise ihtiyacını elinden geldiği kadar gör. Hayır duasını almağa gayret et. Bedduasını alma ki, sonra ıfıak olursun.

Hocanın talebesine olan duası, ana baba duası gibi makbuldür.

Kardeş edebi şudur :

Eğer kardeşin senden küçük ise ona ilim öğret, edep öğret, tatlı söz söyleyerek nasihat et. Yaramaz şeylerden cnu koru. Eğer senden büyük ise ona hürmet ederek sözünü tut. Ahiret kardeşine de hürmet et. Onunla olan kardeşliğin Allah için olsun. Senden bir şey istediğinde hemen istediğini yerine getir. Çünkü ana baba bir kardeşten âhiret kardeşi hayırlıdır. Nitekim Resûlullah (S.A.V.)

buyurmuştur:

– Birisi ile Allah için kardeş olana Allah âhi-rotte h;c bir derece ile ulaşılmayacak bir derece ihsan eder.

Uzakta olan kardeşi görme adabı:

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur

ki :

– Birinin bir köyde âhiret kardeşi vardı. Allah için onu görmeye giderdi. Allah Teâlâ bir meleğe emretti. Melek bu adamın yoluna gitti ve adama dedi ki:

– Ey kişi, nereye gidiyorsun?

– 124 –

– Bir köyde âhiret kardeşim vardır, onu ziyarete gidiyorum.

– O kardeşinden sana ne fâide olur ki, o kadar yola gidiyorsun.

– Hiç bir fâidem yoktur. Ben ancak Allah rızası için severim, onun için gidiyorum.

– O kardeşini ne kadar seversen Allah da seni o kadar sever, dedi ve melek kayıp oldu. Allah için iş işleyeni Allah Teâlâ sever.

AKRABAYI ZİYARET ETMENİN FAZİLETİ

Rivayet edilir ki, biri akrabalarını ziyaret etmiş, geri geliyordu. Birisi de Kâ'be'den geliyordu. Birbirlerine rastladılar. İhtiyaçlarını sorduktan sonra, biri diğerine:

– Sen akrabanı ziyaretten aldığın sevabı bana ver, ben de hacc sevabını sanavereyim.

Allah tarafından, –öyle bir nida gelir :

– Sakın verme, sen akrabalarını ziyaret ettiğin için biz sana yetmiş hacc sevabını ihsan ettik.

Bu nidayı işiten adam sevabımı sana vermem diye cevap verdi. Çünkü bu kişi yalnız Kâ'be'yi ziyaret ettiği için ona bir hacc sevabı verüdi. Bu kişi ise sıla-i rahim eyleyip gönüller ziyaret ettiği için buna yetmiş hacc sevabı verildi.

Çünkü gönül Allah'ın nazargâhıdır. Allah ben arşa, kürs'e. levh'a ve kalem'e sığmadım fakat mü'-min kulumun gönlüne (kalbine) sığdım buyurdu. Gönül ziyareti Kâ'be'yi ziyaretten efdaldır.

– 125 –

Ey oğul, oğluna ve kızına küçük iken edep vg ilim öğret ki, büyüdükleri zaman öğretmek güç olur. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Çocuklarınızın, ailenizin, hizmetçinizin suçlarını bağışlayınız. Zira onlar sizden korkarlar. Küçük olanlar kabahat eylerler. Büyüklerin şanından olan da afvetmektir. Ehline, ev'adına ve hizmetçine yedirme, giydirme ve içirme sebebiyle kişi çok sevap alır. Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Ailesine çocuklarına ve hizmetçisine istedikleri yemeği yedirene Allah Teâlâ Hazretleri bin sevap ihsan eder, bin derece vererek onu Cennet yemekleri ile rızıklandırır.

Diğer bir hadis-i şerifte Resûi-i Ekrem (S.A.V.) şöyle buyururlar:

– Aües'ne, evladına ve hizmetçisine ihsan eden ve on'arı hoş tutana Allah Teâlâ büyük ecir ihsan eder. Bundan büyük sevap ne olur?

Bunları koru ki. kıyamet günü de Allah seni korusun. Oğluna, kızına küçük iken terbiyeler ver. Ana, tobana karşı-çok konuşma. Oğlunu kadınlarla ülfet etmekten koru. Yedi yaşında namaz kılınmayı öğret:n. Dokuz yaşında da oruç tutmayı öğretin. Nâmahreme baktırma. Bütün menhiyyalın kötü'üğütü çocuklarına öğret. Dince bir müşkülâtın oidunu za-mnn âlimlere sor. Heva ve hevese uyan câhillere sorma. Sonra seni tehlikeye düşürürler. Allah bm bu g;bi şeylerden korusun. Böyle şeylerden Allah'a sığınırız.

Kız çocuğunu anasından, kızkardeşinden, teyze-

sinden ve halasından başkasıyla görüştürme. İyi değildir. Ve bunlara karşı söz söyletme. Her hususta hatırlarına rivayet ettir. Erginlik çağına geldi mi hemen

evlendir. Sakın parasına aldanıp bilmediğin belirsiz kimselere verme. Fâsıka, içki içene ve namaz kılmayana kızını verme. Aslı belli, asalet sahibine ver. Fakir olsun ziyanı yok. Allah onlara malı da verir. Sen ancak Allah'a tevekkül et. Kızına çok çeyiz yaptı desinler diye sakın borca girme. Kızını vermek için kendinden üstün olanı gözetme. İhtiyar adama k-zını verme ki, fena netice doğurur. Pek cahil oia-no da kızını verme. Kızını verecek olduğun şahıs âlim olsun veyahud hiç olmazsa namaz ehli olsun. Oğlunu da tezce evlendirmeye gayret et. 15 yaşına gelince evlendir ki, harama meyletmesin. Oğlunu bakire ile evlendir. Dul ile evlendirme ki, sonra zahmet çekersin. Aralarında dirlik olmaz. Hoş geçinmezler. Çünkü kedinin sevgisi gözünü açıp gördüğünde yani iik kocasında kalır. Çeyizine tamah edip zengin yere göz dikme. Asaletli kiş; ara ki sonra yaptığına pişman olmayasm.

KOMŞU ADABI

E'/ oğul, komşunu gördüğün zaman ona selam ver, hatırını sor. Hastalandığında ziyaretine git. Amma yanına izinsiz girme. Komşunun kızı ve kadını ile latife etme. Çünkü senin ailene latife etseler senin hoşuna gider mi? Komşunun bir işi olup setlin yapabileceğin bir iş ise işini yapıver. Senden ödünç birşey istediklerinde varsa ver. Nitekim Resûlülah saüellahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

— 126 —

127 —

— Mü'min kardeşinin bir isteğini yerine getirenin Allah Teâlâ otuzu dünyada, kırkı ahirette olmak üzere yetmiş isteğini yerine getirir. Elinden geldiği kadar komşunun hacetini gör. Resûl-i Ekrem sallelallahü aleyhi ve sellem buyurdular:

— Komşusunun miras gibi hakkı vardır. Müslüman olursa iki, kâfir olursa bir hakkı vardır.

Eğer komşun fakir ise et ve herhafıgi bir kokulu yemek yediğinde ona da tattır. Resûl-i Ekrem (S.A-V.) buyurmuştur:

— Komşusu fakir olan kimse et ve kokulu yemek yediğinde ona tattırmazsa Cehennemde yerini hazırlasın.

Komşu hakkını gözet. Kendi yediğinden ona da yedir. Böyle yaparsan komşu hakkı ödenir, sevap alır, Cehennem azabından kurtulursun.

MAHALLE ADABI

Ey oğul, işin olmadıkça mahalle aralarında dolaşma. Bir kadın, bir genç kız veya oğlan gelirken görürsen onlara yakın yürüme. Pencerelelere bakma. Küçük oğlanlarla oynama' Kimsenin ailesi ile latife yapma. Bir kadını gördüğün zaman ona iki kere bakma. Birinci bakışta günah yazılmaz fakat ikinci bakışta günah yazılır. Mü'minlerin emiri Ali kerremella-hü vscheh, ömründe bir kere olsun bir kadına bir kere şehvet nazarı ile bakmadım buyurdu. Çünkü bir kere bir kadına bakmak göz zinasıdır. Hemen istiğfar etmek gerekir. Olur olmaz yerde gezinme ki,

— 128 —

ya bir bühthan veya bir kazaya uğramıyasın. Er olan böy!3 töhmetti yerlerde yürümez.

ULEMA İLE SOHBET ETMEK

Ey oğul, daima ulema sohbetine git. Ulemanın yanına vardığında edeple onlara selam ver.

Meclisin aşağı kısmında diz çökerek otur. Bir mes'elede şüphelendiğin zaman ulemaya sor. Şüphelendiğin hususu bir âlime sorma ki seni sapıttırır. Şüpheli olduğun hususu soracak olduğun alim ilmi ile amel eden âlim olsun. Sözü fiiline uysun. Seni dünyadan âhirete kayırsın. Meselâ dünya fani, âhi-ret ise bakîdir. Dünya sevgisini terk edin. Bu dünyaya gönül vermeyin, derse sen o âlimin haline bak, eğer dünyaya muhabbeti varsa fiilinden, hırsından kötülüğü bellidir. O zaman yanından kaç. Yırtıcı hayvandan kaçır gibi yanından kaç. Çünkü o senin dünyanı avlar.

Bir âlime rastladığın zaman ona selam ver. Eğer önünde gidiyorsa sakın onu geçme. Karşıdan geldiğini gördüğünde ona selam vermeğe hazırlan. Tanıdığın ise ikram ve tevazu ile hatırını sor. Eğer bildiğin değilse selam ver. yoluna devam et. Zira ulemaya herhalde hürmet etmek lâzımdır.

CUMANIN ADABI

Ey oğul, Cuma gününde yeni elbiseni giy, eğer yeni elbisen yoksa temizini giy. Güzel kokular sü-

I

- 129 -

F:9

rün. Çünkü melekler güze) kokuyu severler. Başına sarığını sararken oturarak sarma, ayakta iken sar. Cuma namazına giderken zikrederek git. Resûlül-lah scillellahü aleyhi ve sellem buyurdu :

- Cuma namazına gidenin her adımına on sevap yazılır ve ertesi cumaya !:adar, gündüz oruçlu gece ibâdeti gibi sevap ihsan edilir.

Diğer bir hadisi şerifte Resûlüllah (SAV.) buyurmuştur ki:

- Cuma namazını şart, adap ve erkânı üzere kılana yirmi yıllık sevap verilir. Gene Resûiüllah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

- Cumc namazına gelenin, hutbe işitilen bir yerde oturup hatib hutbeden ininceye kadar dünyc keliması konuşmaması kadar Allah Teâlâ katında ef-dal sevap bulunmaz.

Hutbe okunurken yanındaki ile konuşursa iki günah yazılır Hutbenin işitiimediği yerde konuşsı yine günaha girer. Cuma namazı bötlı olur.

Ey oğul, muttkîlerden biri bana şöyle söyledi:

- Bir lokma yemek yemek, bir kadeh şarap içmekten iyidir. Bir kadeh şarap içmek de cuma namazını terk etmekten iyidir. (Yani cuma nama/ını terk etmek o kadar çok günahıdır.)

Mescide gittiğinde cemaata basıp ileri geçmekten sakın. Eğer ileri saflarda bulunmak istorsen mescide erken gel. Yer bulamadığın zaman nereco bulursan orada oturman gerektir. Resûlüllah (S.A.vV. buyurmuştur ki:

- 130 -

Mescidde saf atlayıp ileri geçenler kıyamet günü Cehennemın üzerine köprü olurlar.

İmdi bunlardan sakın ki bu zümreden olmaya-sın.

SOFULARI ZİYARET ETMENİN ADABI

- Sofuların ziyaretine gittiğinde meclislerde otur ve sohbetlerinde bulunmağa hazır ol. Eğer mü-râierden iseler sakın onların yanına vcrma. Onlardan daima kaçın. Çünkü onlar din hırsızındır. Din onlardan çok bizardır. Bir sofuyu gördüğünde onu mürâi sanırsın, fakat o Allah'jn sevimli külü olur. Başka birini görürsün o da hakîkaten mürâi olur. 3öyle mürâi olduğunu iyice anladığın kişilerden kaçın Bu hususa çok dikkat etmen lazımdır. Çünkü Allah Teâiâ, ben dostlarımı kullarımın irinde gizlerim, onları benden başkası bilemez buyurmuştur Sana gereken, herkesi hıız^ blmendir. Sofuların yanına gittiğinde onlara hJrmet et, ' olardan nasihat ve hayır dualar al. Onları yanında diz çökerek edeple otur. Ve hizmetlerinde bulun. Konuştuğunda ahlâk üzere ve güzel söyle ki, hayır dualarını alas;n. Şeyh olan, sjlih ve mütedeyyin olar ve bicî't t v.-> ehli ve fasık olmayan k.şidi. Çünkü şeyhlik iddiasında bulunan nice şeytanlar , 'e yalancılar vurdır ki, şeriatten uzak, bid'at işlerler. Böyle olanların yarlarına varmaktan kaçın.

DERVİŞLERİN ADABI

Dervişlerle sohbet et. Onlar kendi halinde olan, beş vakit namazlarını kılan, şeriate muhalif işlerde

- 131 -

bulunmayan ve dünya zinetini terk edenlerdir. Bunlara vemek yedirmek çok efdaldır. Bunlarla tatlı sohbet et. gönüllerini al ki senin iyi adını söylesinler. Bir kimse için iyi ad bin çocuktan hayırlıdır. Elinden geldikçe iyi ad kazanmcğa ve yoksulların gönlünü almağa gayret et ki, dünya ve ahiretin mamur o! sun.

PİRLERLE SOHBET ETME ADABI

Ey oğul, pirlerin yanında bulunduğun zaman çok söz söyleme, onların söylediklerini dinle. Onların yanında oturma, oturursan diz üstüne otur. Senden büyük ve alim. olanın üst yanına geçip oturma. Sana bir şey sorarlarsa bildiğini söyle. Sakın bilgiçlik yapıp bilmediğini söyleme. Çünkü onlar senden daha fazla yalan sözü bilirler. Sonra /Solarında hor olursun.

İki kişi konuşurken alarına girme. Sana bir şey söylediklerinde sözlerine aldırırş etmeyip saa soia bnkma. Yanında biri aksırdığı zaman eğer âlim ise (yerhamekellah), eğer chil ise (hayır) oldu de. Onlardan ayrılıp gideceğin zaman hürmetle selam vererek ayrıl. Yolda giderken senden büyüğün önüne geçme. Meğer ki sen âlim olup o chil ola. Yoldu ihtiyaarlara rastladığın zaman selamlarına haz'r ol veyahut selam vererek hatırlarını sor. Eğer bildiğin ise elini p, beraber giderken önüne germ. Acele işin olursa izin alarak geç.

HAKİMLER ADABI

Ey oğul, hakimlerle bir işin olursa, hakim huzurunda davacınla ekişme. Resllahı sallallahü

– 132 –

aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Davası olup, o davasından vaz geçen kimseye Allah Cennetin yarısı üstünde ve onun ortasında bir köşk ihsan eder.

Hakimin huzuruna vardığında öfkeli konuşma yavaş yavaş konuş. Cobuk ve sratlı konuşursa ı sözünü anlatamazsın, sonra ziyan edersin. Hasmu dine muhalif söz söyleme ki, sana had pazım o,masın. Her bir yerde sözünü bil, öyle söyle. Sözünü bilmeyerek konuşma, sonra ziyana uğrar be,ma btic->.cr ger.

BEYLERLE MÜNASEBET ADABI

Ey cul, eğer beylerin yanına gidersen tekilfsız içeri girme. İzin alarak, yahud adamlarından biri vs ya yanına girenlerle gir. Eğer beylerin yanına g;r-mek iş icabı ise, mümkün ise o işten vazgeç, işin zaruri c!up yanlarına girmen y .rekiyorsn, ecrp-v gir ve sözünü senden büyüğü danışarak suyle. Sj-zm gerçektir diye dikkatsiz söyleme. Ağır ağır konuş ki, sözünü anlasınlar, içir tez bit,..rler.

VEKİLLERLE TEMAS ETME ADABI

Ey oğul, eğer */eki!le" in yonma c. tmsn cd ederse, tir büyük kişi İİ3 git ki, isini" ha; ;en yapsınlar. Onk./la da net o'araK konuş. Eğer rniar oıılh teklif ederlerse kabul eİ. Çünkü suıllıc: hin r-v'a) ve nice bereketle-- vardır. Her bir işte onların yorıı-i:O varmemağa gayret et.

– 133 –

SİPAHİLERLE (ASKERLER) KONUşMAK ADABI

Ey oğul, askerlerle konuşurken onlara büyüklük taslama, onlarla daima tatlı konuş. Çünkü onlarda büyüklük sıfatı vardır. Onlara iltifat et, tebessümle konuş. Bir işleri olduğu vakit onlara yardım et. Sana geldikleri vakit onlara yemek yedir. Ayrıldığın vakit alk gönüllü olarak ayrıl ki, gezdikleri yerdn iyiliğinden bahsetsinler ve iyi adını duyursunlar, sana hürmet etsinler.

ORTA KİşİLERLE KONUşMAK ADABI

Ey oğul, orta kişilerle konuşurken onlara hürmet et. Onların sözlerini dinle. Onların söyledikleri sözü de karşılama. Yanlarında edeple otur, bir ihtiyaçları olduğu zaman ihtiyaçlarını gider. Onlardaı. bir dileğin olursa tebessümle söyle. Ayrıldığın zaman onlara ikram ile ayrıl ki sana hayır duada bulunsunlar.

YİğİTLERLE KONUşMA ADABI

Ey oğul, yiğitlerle konuşursan, onlar ile oturup latife etme. Onlar sana bir şey söylerse yabana atma, sözlerini dinle Adları ile çağırma ki yanlarında çok hürmet görürsün. Evld diyerek çağır. Çünkü kişinin hürmeti kendi elindedir. Hürmet eden hürmet bulur. Hürmet etmeyen hürmetten mahrum kalır, kimse ona itibar etmez.

AVAM İLE SOHBET ETMENİN ADABI

Ey oğul, avam ile sohbette dikkatli ol. Çünkü bunlar edep, hürmet bilmezler. Bunlara çok söz söyleme, latife'etme, ilerine karışma, bunlarla çok yoldaşlık yapma. Meclislerine göre konuş. Çok lfet ve ünsiyet edip hürmetini ellerine verme, çünkü cahilliklerinden gönül kırarlar. Onlar hava kuşu gibidirler. Bunların ilerine karışma.

Abdullah bin mer (R.A.)'den rivayet edilmiş-tir.

Bir gün Abdullah ibni mer evinin kapısının önünde dururken, oradan bir delikanlı geçti. Abdullah onu görünce yüzünü çevirerek içeri girdi. Yanında bulunanlar dediler:

– Niçin böyle yaptın?

Bunun zerine Abdulah bin mer dedi ki:

– Resûlullah (S.A.V.)'ın genç oğlanlarda kızlar gibi şehvet vardır. Onlara bakmak haramdır, buyurduğunu işittim.

Her kim ki oğlanla cinsi münasebette bulunursa o kimse mel'undur. Oğlanı şehvetle öpen kimse vetmiş kere anasıyla zina yapmış gibi günah alır Anasıyle bir kere zina yapmanın yetmiş bakire kızla zina yapmış gibi günahı vardır. Nâmahrem kızla bir kere zina yapana yetmiş dul ile zina yapmış gibi günah yazılır. İşte şehvetle bir kere oğlanı öpmenin günahı böyledir. Süfyani Sevri hazretleri bir gün hamama girdi, beraberinde bir oğlan da girince şöyle dedi:

– 134

– 135 –

– Bir kadın ile bir şeytan vardır. Bir oğlan ile ise on şeytan vardır. Bunlardan ırak olmaya cehd eyle. Onlaria karşılaştığın zaman şehvetle bakma. İbret iie bak ki, bir damla meniden Allah neler yaratıyor deyip ibret alasin.

DOSTU ZİYARET ETME ADABI

Ey oğul, bir dostunu ziyaret edeceğin zaman, ona haber vermeden gitme, şayet gidersen erken git. Uzak yerde olursa haber vermemekte beis yoktur. Fakat yakın olursa mutlaka haber vermek gerektir. Dostunun evinin kapısına varınca hane sah!bi girmeden teklifsiz içeri girme. Oturduğun zaman dört tarafına bakınma. Yemekte hane sahib: başlamadan yemeye başlama. Yemeği önünden ye, sahanın orta yerine el uzatma, çabuk çabuk ve çok yeme, çok konuşma. Misafir gittiğin yerde çok oturma, ev sahibinin hanımına dikkik bakma, kalkıp gideceğin zaman tevazu ile git. Sana misafir geldiğinde cna iyi yemekler hazırla, misafirin geleceği vakit kapıya çık ve onu karşılayıp, selam verdiğin zaman selamını al. İzzet ve ikramla hoş geldiniz sefa geldiniz diyerek önlerine düş odanın baş kö/esine otur, sen aşağı kısmında otur. Yemek yerken diz üstü ve «Bismillâhirrahmanirrahîm» deyip yemece başla ve m;safire de buyrun de. Gidecek olduğu zaman, rahatsız oldunuz diye özür dile, ayakkabılarını çevir. Kapıya önlerinde çık, Allah selamet versin diye da bulun.

MİSAFİR AĞIRLAMANI ADABI

ty ogui, eğer evine Allah misafiri geirirse evin baştarafına geçir, hatırını sor ve yemek ikram et Yanında çok oturma, belki yorgundur. Bir odaya döşeğini yap, yanına su koy, ayak yolunu göster, misafiri döşeğe yatırıp öyleee ayrıl. Sabah olduğu zaman hemen kahvaltısını ver. Eğer oturacak misafir ise gicJinceye kadar onu hoş tut. Gideceği vakit yemek yedirmeden bırakma.' Giderken biraz beraber git, Lğurluyarak dua et.

MAKAM ADABI

Ey oğul, bir yere gittiğin zaman kendi makamını h'., ondan senra otur. Eğer fakirler varsa onların arasında otur. Aksakallıların üst yanına geçip oturma. Ehl-i ilmin ilmine hürmet et.

YEMEK YEMENİN ADABI

Ey oğul, yemek yerken elini yıkamak ve sağ dizini dikip sol dizinin üzerine oturmak sünnettir. Re-sr'ullah sallem aleyhi ve sellem yemek yerken sağ dizini dikip sol dizi üstüne oturdular. Yemeğe < besmele» ile sağ elinle başla. Ashabı kiram hazretleri Resûlüh (S.A.V.)'e dedHer:

– Ya Rssûlellah, bize yemek yemenin adab n öğret.

– 137 –

Resûlullah (S.A.V.) buyurdular :

– Biz kuluz, kul gibi edeple, yemeli, yemek yerken önünden ye, lokmayı küçük al, yemeğin ortasından yeme, bereket ortasındadır. Sağına soluna eğilerek yanındakileri rahatsız etme. Ağzında lokma varken konuşma. Kimsenin yediğini gözetme. Etrafına çok bakma, ekmeği ısırp yemeğe battrmc, çok gülme, yemeğe hürmet et.

Rahat olmak istersen az ye, az iç. Yemek yerken, mescidde cemaat içinde sümkörme, tükörme. Yemekten önce ve sonra elini yıka.

Ey oğul, su içtiğin zaman, dinlene dinlene iç. Suyu üç kısma bölerek, üç defada iç. Her yudum başlangıcında besmele çek, sonunda «elhamdülillah» de. Tez tez içme ki vücuduna zarar verir. Biri su isterken sen isteme. Terli iken, gece uyandığın zaman su içme. Çünkü bu hallerde su içmek zararlıdır. Eğer su içmek zorunda kalırsan önce ağzını çalkala, sonra az iç.

AYAKKABIYI ÇEVİRMEK ADABI

E/ oğul, mescidde ve diğer yerlerde ayakkabı çevirirsen sol elinle çevir Ayakkabıları birbirine karıştırma. Baban, amucan ve hocan bir mecliste bulundukları zaman bunların ayakkabılarını sakla. Gidecekleri vakit önlerine çevir, dualarını al.

MİSAFİR DA'VET ETMENİN ADABI

Ev oğul seni misafir veya bir adam çağırmağa gönderdikleri. zaman tez git, seni beklemesinler.

— 138 —

Çağırdığın kimsenin kapısına vardığın zaman kapıyı vurmadan ve izinsiz içeri girme. İçeri girdiğinde, size selam ederler, sizi çağırıyorlar deyip ayakkabılarını çevir. Giderken önünden yürü. Eve geldiğinizde ayakkabılarını sakla, gideceği vakit ayakkabılarını gene çevir. Kapıya kadar uğurla ve dua et. DÜĞÜNE VE GEZİNTİYE GİTMENİN ADABI

Ey oğul. düğüne ve gezintiye gittiğin zaman müfsidler ve fasıklarla bir yerde oturma. Vardığın yerde baş köşeye geçme. Lüzumsuz mahalde bulunma. Daima hizmetten kaçınma. Müsadesiz yemek sofrasına oturma. Meclise vardığın zaman ve oradan ayrılırken Allah'ın selâmını unutma.

MECLİSTE SU İSTEMENİN ADABI

Bir mecliste su istediğin zaman evvelâ o topluluğun ileri gelenlerine ikramda bulun. Sağdan itibaren bardağı dolaştır. Herkes su içtikten sonrc kendi arzuladığın suyu iç ve bardağı yerine koyuver. Hcsül-i Ekrem (S.A.V.) Hazretleri bu vadide şöyle buyurdular: «Bir kimse su bulunmadığı yerde suyu bulupda herhangi bir ihtiyacı olan kimseye su verirse Cenob-i Hak, yarattığı bütün halkı diriltmiş kadar sevap ihsan eder.» Yine Peygamber efendimiz sahabelerine hitaben : «Ey benim Ümmet-i Eshabım! Sizler ayakta iken su içmeyiniz. Vücudunuza ziyan

— 139 —

M1.

gotürmeyin. Ama abdest aldıktan sonra vaki kalan suyu veya zemzem suyunu ayak üzerinde içmek zarar vermez.» buyurmuşlardır.

Ey oğul, pazara alış - verişe gittiğiniz zaman aş-ığlaaki duayı okuyan kimsenin bin günahının cr-folımacağını ve bin derecenin verileceğini Efendimiz rrüjcJeiliyor: Beyan ciunan dua şudur: «Lrii;c.h3 iliâ.'fâl'.u vahc'shû lâ şerikefêhû, îehüînü.kü ve ie>o\ hamdü yuh'jl ve yümitü ve nüve hayvün lâ yemi lü, biyedikelhayr. Ve hüve atâ küili şey'in kadir.»

Pazarda yürürken kimseyi ömüzlayıp incitmeyiniz. Kimseyi hafife ve alaya almayınız. Meydanlara tükürüp sümkürmeyiniz. Halka karşı açıkta yemek yemeyiniz. Hiç kimse ile çekişip kavga etmeyiniz. Sattığınız şeyi geri getirirler bile zarar etmez kazanırsınız. Mutlaka yalan söylemeyiniz. Kimseyi aldatmaya kalkmayınız. Dükkâna zamanında var ve erken kapa. Halka ve müşterilerle tatlı konuş. Yenecek herhangi bir şey alırken sakın sahibinden izirv siz ahp, tatma. Kendi rızası ile al. Yenir şey!eri aldığın vakit eve veya iş yerine örtülü götür. Bu nedir9 diye soranlara azıcık tattır. Evine geldiğin vakit a i I o ; ve çocuklarını sevindir. Herhangi bir kimse yakınlarını ve sevdiklerini sevindirirse yarın kıycmet o,v-ri't': llakkı Teâlâ o kimseye bir ferahi'k verir ki, bu durumdan bütün mahşer halkı hayret içinde kalırlar.

YOL ARKADPFÜĞ! AH^B

Ey oğul, bir kimse ile yolda;; c'urc-anız c ayak uydurunuz. Soğa soia ayrılmoV'n. Bilinme..

— 140 —

tarafa savuşmayınız. Herhangi bir yerde uzun uz.:-dıya meşgul olup yol arkadaşınızı bekletmeyiniz. Bu durumlar münafıkların alametleridir. Elinizden geldiği kadar yol arkadaşılığı hukukuna riayet ediniz ki, sizden razı olsunlar. Yoida ayrılacak kimse ile mu;-laka he'âiiaşıp öyle ayrılınız. Bir yere misafir olduğunuz vakit her ne ikram ederlerse ev sahiplerini ve geçmişlerine dua ediniz. Ayrılacağınız vakit hane sahibinden izinsiz ve habersiz gitmeyiniz.

HASTA ZİYARETİ ÂDABI

Hasta ziyaretine gittiğiniz vakit evvelâ kapı dışından konuşarak veya öksürerek -haber vermek suretiyle- öyle içeri giriniz. Besmele ile içeri adım atınız. Ev sahibine selâm veriniz. Hastanın sağ yanına oturunuz. Hastanın elini tutup parmaklarını adabına uygun olarak okşayınız. Fakat erkekler kadınların, kadınlar

da erkeklerin ellerini tutmasın. Şehadet telkînatını yaparak «bu size elbette lâzımdır, lîaî.flik verir ve şifadır» deyiniz. Hastalığını usulen sorunuz. Derdine derman olma çarelerini -biliyorsanız tarif ediniz. Eğer hastalıkla ilgili bilginiz yoksa hatır teseiiiisi ile «İnşaalîah kısa zamanda şifa bulursunuz» deyiniz.

Hastanın yanında çok oturmayınız. Eğer hasta akrabanız veya komşunuz ise ihtiyaçlarını görmeye çalışınız.

CENAZEYE GİTME ADABI

Cenazeye gittiğinizde, mecbur olmadıkça yalnız gitme. Cenaze sahibine selam vererek (Allah'ın hük-

- 141 -

müdür) de. Allah size ömür versin diye teselli et, hatırını al. Cenazenin kaldırılmasına yardımcı ol. Cenazeye yaya git, binekle gitme, Resûlüllah sâllellahü aleyhi ve sellem bir cenazeye yaya gitti, dönüşünde binekle geldi. Ashab sordu :

- Ya Resûlellah, niçin yaya gidip, dönüşte hayvana bindiniz?

Resûlüllah (SAV.) :

- Cenaze ile melekler giderlerdi onlara uymak için bineğe binmedi. Sonra melekler orada kaldı, onun için hayvana bindim buyurdular.

142 -

KADINLA YAŞAMA ADABI

Ey oğul, sakın hanımına sırrını söyleme. Ondan vefa umma. Ne kadar zahid olsa da azıcık bir şeyden sırrını meydana döker. Sonra yüzüne nasıl bakarım demez. Hanımından sırrını sakla, bana dosttur deme, yanında fazla konuşma, sessizce evden çıkıp git. Darıldığın vakit, dövüp, boşarım diye ta-lak'ı anma... Evlendiğinde nikâhını başışlattırma, eşine şeriata muhalif söz söyleme, sonra sende hakkı kalır. Karına kahpe deme, ağzına küfretme ki, kafir olup bu sözler de talak vaki olur. Karına lanet de okuma. Sonra o lanet sana döner. Karından ödünç para alıp harcama. Bir gün olur ki, başına kakar. Karına dışarı çıkmak için izin verme. Hiç bir kimse ile kardeş olmasına müsaade etme. Komşu evine de çok gönderme. İşini karına danış, bazı sözlerini alıp gene sen bildiğin gibi yap. Karını gücün yettiği kadar iyi giyindir. Fahişe olan karıyı saklama. Yabancı ve koca ve karıları alma. Aileni kötü kadınlarla görüştürme sonra ahlâkını bozup yoldan çıkarırlar. Komşu kadınlarının büyüklerini ana, orta yaşta olanlarını kardeş, küçükleri de kız bil ki, göz zinastndan kurtulasın.

- 143 -

EVE GİRMENİN ADABI

Ey oğul, d işardan eve girerken İh!âs-ı şerifi oku. Resûlüüah sâlleüahü aleyhi ve seilem buyurmuşlardır ki :

- Evine girdiği zaman İhlas-ı şerifi okuyan yoksulluk görmez.

Süheyl bin Said yoksulluktan şikâyet ettiğinde Resûlüllah sâllellahü aleyhi ve seilem ona şöyle buyurdu :

- Ya Süheyl, dışardan evine girdiğinde selam ver, sonra bir kere (Kulhüvallahü ahad) sûresini oku.

Süheyl bin Said, Resûlüllahın bu tavsiyesi ile amel ettiler, az bir zaman içinde çok büyük nimete kavuştular. Onun sayesinde çok kimseler geçinirdi.

Eve girerken önce «Bismillahirrahmanirrahîm» de, sağ ayağınla içeri gir, selâm ver. Eğer evde kimse yoksa «Esselâmü aleyna ve ala ibâdillâhissâlihîn» diye selam ver, bir kere «Kulhüvallahü ahad» sûresini oku, bir kere de Âyetelkürsiyi oku. Seninle şeytanlar eve giremez. Her ne işe başlarsan «Bismillah» ile başla. Yemek vaktinde evde olanların hepsi oturmayınca yemeğe başlama.

«Bismillahirrchma-nirrahim» diyerek sağ elinle yemeğe başla, sağ tarafınla çiğne. Yemek bitikten sonra bir kere «Kul hüvallahü ahad» sûresini oku ve ardından şu duayı oku «Elhamdülillâhillezi hazettaame ve rezeka-ni min gayri havlin minnî velâ kuvvetin» bu duayı okursan bütün nimetin şükürünü eda etmiş olursun. Yemekten son bir saat geçmeyince su içme, vücuduna zarar verir.

- 144 -

YATAĞA GİRME ADABI

Ey oğul, yatağa girmek istediğinde Tebareke sûresini okumayınca yatma.

Resûlüllah sâllelllhü aleyhi ve seilem Tebareke sûresini okumayınca yatmazlardı.

Resûlüllah buyurdular ki:

– Yatacağı zaman Tebareke sûresini bir kere okuyan kimse kabre konduğu zaman, on âyeti baş ucunda, on âyeti göğsünde, on âyeti de ayaklarının ucunda dururlar. Münker, Neki'ye bu âyetler cevap verirler. Ve şöyle derler :

– Bununla işiniz yoktur. Çünkü bu, dünyada iken Tebareke sûresini okuyanlardandı. Bu kulun cevabını biz vereceğiz.

Bir kimse yatacak olduğu zaman Tebareke sûresini okursa ona kadir gecesini ihya etmiş gibi sevap verilir.

Hazreti Aişe validemiz (R.A) den rivayet edilmiştir, demiştir ki; Bir gece Sultanı Kâinat Aleyhi Ekmelüttahıyyat bana :

– Ya Aişe, Kur'an-ı Kerimi hatmet, Allah Teâlâ-yı kendinden razı kıl ve bütün Peygamberleri kendine şefaâtçi kıl, bütün mü'minleri kendinden hoşnud eyle ondan sonra yat, uyu buyurdu ve namaza durdu.

Ben :

– Ya Resûlellah, anam-babam ve tatlı* canım sana feda olsun, bu kadar nesneyi bir saat içinde nasıl yapayım? Dedim.

– 145 –

F:10

Resûlullah namazı bitirince şöyle buyurdular: – Ey Aişe, üç kere «Kul hüvellahü ahad» sûresini okursan bir hatim sevabını alırsın. Bir kere «Sübhanellahi velhamdülillahi ve lâ ilahe illellâhü ekber ve la havle ve la kuvvete illa billahilaliyyıla-zîm.» dersin Allah Teâlâ senden razı olur. Bir kere «Elillallahümme salli alâ Muhammedin ve alâ cemî'-ilenbiyâi velmürselîn» de, bütün peygamberler sana şefaâtçi olur. Ve bir kere «Ellallahümmeğfiril mü'mi-nine velmüminati vdmüslimîne, velmüslimâtia dersin bütün mü'minler senden hoşnud olur.

HAVAS

146 –

Ey oğul, gece gündüz bu sûreleri oku. Resûlül rallellahü aleyhi ve seüem buyurmuşlardır :

– Akşam ve sabah üçer kere «Kul hüvellahü ahad, Kul euzü birabbil felak ve Kul euzü birabbi-nas,» sûresini okuyanın Allah Teâlâ canını, malını, ehlini ve çocuklarını bütün belalardan korur.

İshab-ı kiramdan biri Resûlullah'a (S.A.V.) sor-

– Ya Resûlellah, bize bir şey öğret ki, Allah Teâlâ bizi günahlardan korusun.

Resûlullah (S.A.V.) :

– Kul ya eyyühekkâfirüne sûresini oku, Allah Teâlâ seni şirkten korur buyurdu.

Gene Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurdular :

– Şu âyeti yatağa girecek olduğu zaman kim okursa, ta Kâ'beye dek nur ile dolar, yüzbin melek onun için sabaha kadar istiğfar ve İbadet ederler, sevabını ona başışlarlar.

Ayet-i Kerîme şudur:

Meali: De ki, «ben ancak sizin gibi bir beşerim. (Şu kadar ki) bana yalnız Tanrınızın bir tek olduğu

– 147 –

lilı

I !

i

I

vahyedüyor. Artık kim Rabbine kavuşmayı: ümid (ve arzu) ediyorsa güzel bir amel işlesin ve Rabbine ibadet'e (hiç bir kimseyi ve hiçbir şeyi) ortak tutmasın (El - Kahf sûresi âyet: 110)

Gene yatacak olduğu vakit ve kalkarken, ak-şain ve sabah

«Bismillahirrahmanirrahim, bismil-lahillezî lâ yeduru measmihi şey'un fil'ardı velâ fis-semâi ve hüvessemiulalâm»i okursa, sihir ve zaiimîe-rin şerrinden emin olur.

Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Allah Teâlâmn üç ismi vardır ki, dilde hafif, mizanda ağırdır. Bu isimleri günde yüz kere okuyana bir isim için yüz sevap verilir.

Onlar da şudur: «Sübhanellahi velhamdüillahi ve la ilahe illellâhü vellâhü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahilaliyyilazîm»

Bir hadis-i şerifinde de Resûlullah (S.A.V.) şöy-buyurmuştur:

– Yatağa girerken «Estağfirullahelazîm, ellezi lâ ilahe illâ hüvelhayyülkayyûm ve etûbü ileyhi» duasını okursa Allah onun bütün günahlarını afveder.

Allah Teâlâ Hazretlerini çok zikret. Resûlullah sallellehü aleyhi ve seUem Ebu Hüreyre'ye buyuru-muştur ki:

– Ey Ebu Hüreyre, kim ki, yatacak olduğu zaman Allah Teâlâ'yı zikrederse öyle uyuysa, Allah Teâlâ bir meleğe, o kul için sabaha kadar ibadet etmesini emreder. O melç namaz kılıp ibadet eder, sevabı o kimsenin defterine yazılır.

Resûlullah Ebu Hüreyre'ye :

– Ey Ebu Hüreyre, yataktan kalktığı zaman gelecek gece için aynı şekilde niyyet et ki, sevaptan mahrum olmayasın buyurdular. Gene Resûlullah (S.A.V.) Ebu Hüreyre'ye buyu,-dular:

– Ey Ebu Hüreyre, yatağa yattığında sağ tarafına yat, bismillahirrahmanirrahim, bismillah vei-hamdüüllah, diyerek yat. Melekler seni şeytan şerrinden korur. Mum ve lamba yanarken yatma ki bir şey veya evin yanar.

Ey oğul, gece yarısından sonra namaz kılmak için kalk. Çünkü gece yarısından sonra iki rekat te-heccüd namazı kılmak gündüz bin rekat namaz kılmaktan efdaldır. Zira gece Allah Teâlâ'dan başka kimse görmez, gündüz ise, herkes görür. Riya olmadığı için gece namazı hayırlıdır. Gece uyandığın vakit şu duayı oku : «Lâ ilahe illellâhü vahdehü lâ şerike lehü lehülmülkü ve lehülhamdü ve nüve ala külli şey'in kadir. Sübhanellahi velhamdüillahi ve lâ ilahe illellâhü vellâhü ekber, ve lâ havle velâ kuvvete illa biliâhilaliyyilazîm» Resûlullah sallellehü aleyhi ve sellem buyumuşlardır ki:

– Uyandığı vakit bu duayı okuyana Allah Teâlâ Hazretleri her ne dilerse verir. Resûlühah sallellehü aleyhi ve seüem buyurmuştur :

– Evinden çıkarken âyetelkürsiyi okuyana Al-!ahü Teâlâ yetmiş melek verir, onun için evine dö-nünceye kadar dua ve istiğfar ederler. Evine geldiği zaman yine okursa ve böyle devam etse, Aliahü Teâlâ o iki âyetelkürsî arasında o kimsenin fakirliğini giderir.

Ey oğul, sabah akşam «Amentü biilâhi ve mela-

– 149 –

– 148 –

iketihî ve kütübihî ve rusulihî velyevmilahin ve bil-kacleri hayrihi ve şerrihi minellâhi Teâlâ. Rabbenâ zalemna enfüsena ve in lem teğfir lenâ ve terhamna le nekûnenne minelhasirîn» duasını oku. İmanını tazele. Zira insanın nasıl ve ne halde öteceğini kimse bilemez. Eğer her akşam ve sabah imanını yenileyip buna devam edersen ümid edilir ki imanla gidersin.

CİNSİ MÜNASEBETLER ADABI

Ey oğul, cima etmek istediğin vakit «Bismillahi» demeden cima yapma. Eğer besmelesiz cima edersen, araya bir şeytan girer. Eğer çocuk doğarsa o çocuk zehirlenir (Yani ahlâksız olur.)

Ayın ilk gecesinde cima etse, doğan çocuk, ne-silsiz olur ve ölür. Kurban bayramı gecesi cima yaparsa doğan çocuk altı parmaklı olur. Cumartesi gecesi cima etme. Çünkü oğlan doğarsa kötü, anasına, babasına âsî olur. Güneşe karşı cima etme. Çünkü doğan çocuk ahlâksız olur. Aya, yıldızla kcr-şı cima yapma, doğan çocuk uğursuz olur. Yemiş veren ağacın altında cima edersen doğan çocuk suda boğulur veya ezilir, yahut zehirlenir. Cima ede-ken eşinin cinsî organına bakma. Çünkü çocuk olursa oöi'iîm melül olur. Sefere gideceğin gece cima yapma, değan çocuk malını masiyette (günah yollarda) harcar.

Resûlühah sallellehü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Cima etmek istediğinizde, üç - dört yaşındaki çocuğun yanında cima etmeyin.

Çıplak olarak, aya, güneşe ve kibleye karşı, nayız görmüş kadınla ve arkadan cima etmek gayet kötüdür, bunlardan sakınınız.

Gene Resûlullah sallellehü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Ya Eba Hüreyre, Pazartesi gecesi, kadın çocuğa kalsa, çocuk cömerd, merhametli ve müttikl olur. Perşembe gecesi kalsa, çocuk âlim. Cuma ge-cisi kalsa çocuk mü'ntin ve muhlis olur. Perşembe günü öğleden evvel kadın çocuğa

kalırsa o çocuk zekalı ve sihirden emin olur. Perşembe günü öğle ile ikindi arasında kalırsa çocuğun gözü şaşır olur. Cima ederken konuşma ki, doğan çocuk dilsiz olur.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuşlardır :

— Ey ashabım, sizden biriniz cuma gecesi cima edip gusûl etse. Cuma namazı için de başka gu-sûl etse ve o gusûl abdesti ile cumanın ile vaktinde cuma namazına gitse, dünya kelamını konuşmadan cuma namazını kılsa, Allah Teâlâ ona bir yıl gece namaz kılmış, gündüz oruç tutmuş gibi sevap verir.

Cinsî münasebette bulunduğunu kimseye söyleme. Cimaır ağır ağır yap, çünkü kadının sende hakkı kalır. Horoz gibi cima yapma. Kadın da zevkini tatsın. Eğer kadın zevkini tatmadan cima edersen kadının hakkı kalır. Ve hem o kadın gevşek olur. Ha-yiH halinde kadınla cima etme. Fakat mecusilere muhalefet etmek için beraber yat, yemek ye, su iç, Cimada inzal vuku bulurken aileni öpme ki doğan çocuk sağır olur. Cima ederken meniye de bakma, doğan çocuk deli olur. Cima ederken çocuğun, hatta hayvanın bulunmaması, ayın evvelinde, ortasında

150 —

— 151 —

ve sonunda cima etmemek, ihtilam olduğunda gu-. sül etmeden cima etmemek, çok zaman cimayı terk etmemek, cimadan sonra idrar etmek ve sonra gu-sûl etmek cimanın adabındandır. Cima ettikten sonra gusûl etmeden tekrar cima etme. Eğer çocuğu hayırlı olmasını istersen abdestli olarak cima et. Çok çocuğun olursa, bunu nimet ve bereket bil. Bunların çokluğu dünyada ve ahirette faidelidir. Aç, susuz iken ve tok karnında, su dökeceğin varken cima etme, çünkü bunların hepsi vücuda zararlıdır. Sol tarafına da yatarken, cima etmek bel ve ayak ağrısı verir. Ayakta iken cima etmek erkeğe çok zarar verir. Karnına dizlerine zarar verip erkek zayıf düşer. Erkek arkası üzere yatıp kadını üzerine almak suretiyle cima etmek vücuda çok zararlıdır.

Erkek ve kadın yan üzere yatıp cima ederlerse, yan ağrısı bel ağrısı, peyda olur, meni zor ve zahmetle çıkar, meni mecrasında kalır, sonra azar yara olur, hastalığa yüz tutar zahmet çekersin, Evlâ olan :!<i dizinin üzerinde cima etmektir.

Ey oğul, Cuma namazı için gusûlü terk etme. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ebu Hürey-re'ye şöyle buyurmuştur:

— Ey Ebu Hüreyre, Cuma namazı için gusûlü terk etme. Çünkü gusûl edersen iki cuma arasındaki günahın afvolunur.

Gene Peygamberimiz aleyhisselam buyurdu :

— Cimadan sonra hemen gusûl edin. Çünkü söylenen sözleri yazmakta olan «Kıramen katibin» melekleri incinirler. Ve bir kimse yalan söylese onun ağzının çirkin kokusundan melekler yedi buçuk Km. uzak yere giderler.

Cima ettiğinde veya ihtilam olduğun zaman hemen yıkanman gerekir.

— 152 —

Büyüklerden biri şöyle dedi:

— Birini rü'yamda gördüm bana dedi ki:

— Ben cünüp oldum, hemen yıkanmadım, azıcık bekledim. Şimdi ateşten bir gömlek giydirdiler, ateş içindeyim..

HAMAMA GİRMENİN ADABI VE ZARARI

Ey oğul, hamamda oturmak, insana kalb çarpıntısı ve keder verir. Hamamdan çıkınca soğuktan sakın, hemen elbiseni giy, kış gününde aç olarak hamama gitme. Hamama girmek zararlıdır.

NİKAH'IN SÜNNETLERİ VE ADABI

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kızı Fa-tıma (R.A)'yı Hazreti Ali Kerremellahu vechehu'ye verdiği bir buçuk dirhem gümüşe nikahını kıydı. Kendi zevcelerine beşyüz dirheme nikah kıydı.

Evlenmek için ödünç para al, yoksulluktan korkma, Allah Teâlâ ödemesinde kolaylık ihsan eder. Evlenirken salih kadınla evlen. Çünkü iyi ve salih kadın dünya malından hayırlıdır. Asaletli olanlardan kız al, yaramaz insanlardan kız alma. Cemiyetteki yerine, malına aldanıp soyu kötü olanlardan kız alma. Malda kendinden aşağı olanı al. Aldığın kadın, uzun boylu, kısa ve çirkin olmasın. Çok konuşan, kötü söz söyleyen de olmasın. Kadın da evlenirken, salih olan, fasık olmayan, asilzade ve cömerd olın

— 153 —

erkeği seçmesi lazımdır. Kişinin karısı dört şeyde aşağı olması lazımdır: kendinden

- 1 - Yaşta,
- 2 - Boyda,
- 3 - İçtimai durumda. (Şan ve şerefte)
- 4 - Malda.

Dört husuta da karısı kendisinden üstün olması gerekir :

- 1 - Güzellikte,
- 2 - Terbiyede,
- 3 - Ahlâkta,
- 4- Her şeyde perhiz yapmakta.

Kızını ihtiyar ve çirkin insana verme, herkesten önce kendin görüp her haline muttalî olup öyle ver. Sünnet olan, karı kocanın eşit yaşta olmasıdır. Külfeti az olan, masrafı çok olmıyan kadınla evlen. Beğenip alacağın vakit kimsenin istediği ve alacağı kadını alma. Bir kimseye danışmadan ve istişare etmeden kız almak ve vermek caiz değildir. Çocuk doğuran kadını veya kızı al. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e biri gelip dedi ki:

- Ya Resûlellah, bir kadın vardır ki, asilzadedir; çok güzel ve gayet kapalıdır, alayım mı?

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) :

- Alacağın kadın çocuk doğurur mu? Buyurdular.

Adam :

- Çocuğu olmazmış dedi.

O zaman Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

- Çocuğu olmıyan kadını alma. Çocuk doğuran çirkin kadın, doğurmıyan güzel kadından efdal-dır. buyurdular.

TALAK

Ey oğul, fıkıh kitaplarında beyan olunmuştur ki, bir kimse, karısına «boş ol» dese nikah yapmak lazım değildir. Fakat, «ben karıma rucû ettim» demesiyle veya karısının bir tarafına yapışmasıyla tamam olur. Buna, talak-ı rucû denir. Eğer karısına, «seni kovdum, seni bıraktım» dese karı talak-ı bain ile boş olur ki, bu halde mutlaka nikah yapmak lazımdır. Çünkü talak-ı baine rucû yoktur. Bu sözlerden sakınmak gerekir ki, şeytan aleyhil-lânenin şerrin-den emin olunsun. Bir kimse karısına; «dört ay içinde seninle cinsî münasebette bulunmam» dese dört ay içinde karısı ile cima etmezse karısı talak-ı bain ile boş olur. Sonra nikah lazım gelir. Eğer dört ay tamam olmadan karısı ile cima ederse, karısı boş olmaz, keffa-ret lazım gelir. Bir kimse karısına, «kafir oldun» dese karısı talak-ı bain ile boş olur. Bu sözü hata veya latife olarak söylerse yine karısı boş olur. Fakat, «günahkar oldun» dese zararı yoktur. Karısının ağızına küfrederse, kendisi küfür söyliyerek kafir olursa gene karısı boş olur. Küfür söylemekden çok sakınmak gerekir.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

- Malınızı karının eline vermeyin. Çünkü Çe-nab-ı Kak bu hususu Kur'an-ı Kerimde saraheten beyan buyurmuştur.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

- Ker kim ki, bir müslümanı meşru olmıyan işten doğru yola çağırırsa kıyamet gününde Allah Te-

154 -

ICC

âlâ onu Peygamberler ile hat'eder.

Gene Resûl-i Ekrem sal'PÜahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

- Bir kimse hastayı ziyaret edip hatırını sorarsa o gün akşama kadar yetmiş melek onun için istiğfar ederler.

Hastalık halinde üç şey vaki olur: Resûlühüoıl (S.A.V.) buyurdu :

- Bir kimse hasta olduğu zaman Allah Teâû o hastaya üç melek gönderir. Biri ağzının tadını alır, ikincisi, kuvvetini alır, üçüncüsü de günahını alır. Hasta iyileşmeye yüz tuttuğu zaman ağzının tadını alan melek az az tadı geri verir. Kuvvetini alan da kuvvetini verir. Günahını alan melek ise der ki:

- Ey Allah'ım, bu günahı geri vereyim mi? Allah Teâlâ Hazretleri buyurur:

- Ey meleğim, rahmetim gayet çoktur. Kulum hasta olduğu zaman günahını alıp iyileştiğinde geri vermem benim şanıma yaraşmaz, onu afvettim.

Ey oğul, sana bir şey verildiğinde sen de ver. fana zülm edenin suçunu başısla. Sana ihanet edene sen nasihat et. Bütün peygamberlerin ahlâkı böyle idi. Resûlullah salîellâhü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Ey Ebu Hüreyre, hastanın hatırını sormak için bir mi! mesafeye, dargınları barıştırmak için iki mil mesafeye, bir din kardeşini Allah için ziyafet etmeğe de üç mil mesafeye git. Bir âlimden bir harf öğrenmek için de bir mil mesafelik yere git.

Ey oğul, iyiliği elden bırakma her kime iyilik

– 156 –

edersen Allah rızası için et ki, Allah Teâlâ katında makbul olsun.

Resûlullah salîellâhü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Ey Ebu Hüreyre, mü'minleri Allah için sevmeyince, münafıkları da Allah için buğz etmeyince, Cebraîl aleyhisselam gibi ibadet etsen yine Allah kabul buyurmaz. Her ne yaparsan Allah için yap. Misafire ikram et çünkü bunlar Cennetin anahtarıdır.

Ey oğul, arşın gölgesinde oturup, mahşerin dehşetinden kurtulmak istersen, salavat-ı şerifeye çok devam et. Resûlullah (S.A.V.) Ebu Hüreyre'ye buyurmuştur ki:

– Ey Ebu Hüreyre, arşın gölgesinde benimle buluşmak ve nruisafaha etmek istersen bana günde yüz kere salavât-ı şerife getir. Benim Havz-ı Kevse-rimden içmek istersen üç günden fazla mümin kardeşinle dargın durma. Fakat, şarap içinden (içki kullananlardan), haram yiyenden kaçın, onunla konuşma.

Ey oğul, ilim tahsil etmeğe elinden geldiği kadar çalış, gayret et.

Resûlullah salîellâhü aleyhi ve sellem Ebu Hüreyre'ye şöyle buyurdu :

– Ey Ebu Hüreyre, dünyada vücudun sağ ve sıhhatte iken ilim tahsil edip onunla amel et ki, öldükten sonra sana fâide versin.

Diğer bir hadis-i şerifinde Resûlullah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

– İlmi beşikten mezara kadar (ölünceye) tahsil ediniz.

Mal edinirsin, öldüğünde dünyada kalır, ellere

– 157 –

bırakırsın, sonra hesabını ahirette kendin verirsin.

Rivayet edilir ki, mam-ı Ahmed bin Hanbel'e biri gelip öğüt istedi.

İmam-ı Ahmed dedi ki:

– Rızık için niçin gam çekersin. Çünkü Cenânı Hak senin ve bütün alemin rızıkına kefindir. Haris olmak neden? Çünkü bütün mahlûkatın rızıkını Allân Teâlâ taksim eder, her birine ulaştırır. Bir sadakaya on sevap verilirken, niçin cimrilik edesin. Cehennem ateşi haktır, neden günah işlersin? Senin fakir olup başkalarının zengin olmasına gücenmek, üzülmek ne fâide verir? Çünkü bunların hepsi Allah'ın takdiridir. Öğüt kabul eden adama bu kadar yeter. Kabul etmeyene bin bu kadar daha söylesen fâide vermez. Bütün öğütler bunların içindedir.

Ev oâul, rızıkının az olduğuna kederlenme, sqd-ret. Resûlullah salîellâhü aleyhi ve sellem buyurmuş tur ki :

– Allah Teâlâ bir kuluna rızıkını az verdiğinde o kul, yanıp yakınmaz, fakirliğine sabrederse Allah Teâlâ bu kulu ile meleklerine iftihar eder ve buyurur ki:

– Ey meleklerim, şahid olun ki, bu kulumun her bir lokmasına Cennette bir köşk, bir derece ihsan ettim. Dünyada iken kendisine verdiğim nimete kanaat edip sabrettiği için bu dereceye onu u'aş-tırdım.

Gene Resûlullah salîellâhü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Bir kimsenin kamı aç olup, açlığını kimseye bildirmezse Allah Teâlâ ona bir yıllık sevap ihsan eder, ummadığı yerden onan nzkını verir.

Diğer ihtiyaçlarını başkasına bildirmeyenin durumu da aynıdır.

Ey oğul, yemek yerken sol elinle yeme. Çünkü sol el ile yemek yemek Allah'ı tanımayanların işidir. Halka güler yüzlü ol, ekşi yüzlü olma. Cömert ol, kalbin katı olmasın. Halka öyle muamele et ki, da>-ma seni sevip seninle beraber otursunlar, öldüğün zaman ağlaşıp sana dua etsinler, daima iyiliğinden bahsetsinler. Rast geldiğin her "mü'min kardeşine selâm ver. Resûlullah salîellâhü aleyhi ve sellem çocuğa dahi rastlasa selam vğerirdi. Bir mü'min kardeşine selam vermenin on sevabı vardır. «Selâmün aleyküm» dese on sevap alır.

Fakat «Esselâmün leyküm ve rahmetüliahi» dese yirmi «Ve berekatüh»ü ilave ederse otuz sevap alır.

Ey oğul, her işinde acele etme. Çünkü acele etmek şeytan işidir. Fakat beş yerde acele et:

- 1 - Evine misafir geldiğinde ona hemen y> mek ver.
- 2 --- Beşeriyet icabı bir günah işlediğinde hemen tevbe et.
- 3 - Beş vakit namazın vaktini geçirmeden hemen kıl.
- 4 --- Oğlun veya kızın erginlik çağına geldiklerinde hemen evlendir.
- 5 - Cenaze vukuunda bekletmeden acele defnetmektir.

Ey oğul, bütün günahlardan kaçınınız. Çünkü Resûlüllah, sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur-ki:

- Ey ümmetim, hiç bir günahı işlemeyiniz. Çünkü Allah'ın azabı hangi günahıdır bilemezsiniz. Hiç bir sevabı da terk etmeyiniz. Zira Allah'ın rızası, afv ve mağfireti hangi sevapta olduğunu bilmezsiniz.

159 -

Ey oğul, iki günahı kork:

- 1 - Kendi emrinin altında bulunanlara adaletsizlik etmeden kork. Onlara adaletli muamele et.
- 2 - Din yolunda hain olmaktan kork.

Bir kimse bir günah işlemeye niyyet eder de sonra vaz geçerse Allah feâlâ o kimseye Cennette bir köşk ihsan eder. Günah işlemekten çok kork günah işlemeyi terk et. Resûlüllah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

- Ey ümmetim, sizden birine bir kimse kötülük ederse siz ona iyilik edin. Hiç bir kimsenin aybım yüzüne vurup başına kakmayın. Size zulmedenin suçunu başıslayıp afvederseniz Cennet ile mükafatlandırılırsınız.

Ey oğul, elinden geldiği kadar yolu tamir edenlerden ol. Resûl-i Ekrem sallelallahü aleyhi ve se!-!em buyurmuştur:

- Mi'raç gecesi Cennette nimetlenen. bir kul gördüm, ona sordum :
- Ey kişi, sen bu dereceye ne ile ulaştın?
- Halkın geçtiği yolda bir diken vardı, halkı incitmesin diye onu kestim.

Allah katında bu işim kabul olup bana Allah bu dereceyi ihsan buyurdu:

Ey oğul, rızkının helal olmasını dilersem, her ne hizmette ve işte bulunursan güzel işle ve doğru ol.

Sabah yemeğini erken yemenin dört faidesi vardır:

- 1 - Ağız kokusunu giderir,
- 2 - Vücûda zarar vermez.
- 3 - Bir yere gitse tok bulunur,
- 4 - Kimsenin lokmasına bakmaz.

- 160

Yemeği az yemenin faidesi:

- 1 - Suyu az içirir,
 - 2 - Çok uyutmaz, uykunun az olmasına se-beb olur.
- Çok yemek yemek, hastalık getirir, insanı gevşetir, çok su içirir, çok uyku verir ve çok mâlâyânî (boş söz) konuşturur.

Ey oğul, dış karıştırmaktan kaçın. Çünkü bu husus yasaklanmıştır.

Resûlüllah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

- Bana Cebrail aleyhisselam dış karıştıрмаğı yasakladı.

Bir kaç nesne ile dış karıştırmamanın zararı :

- 1 - Keşniç çöpü ile dış karıştırmak benzi sa-ratır ve unutkanlık verir.
- 2 - Reyhan çöpü ile dışı karıştırmak, zahmet ve elem verir.
- 3 - Nar çöpü ile dışı karıştırmak baş ağrısı verir.
- 4 - Ayrık çöpü ile dışı karıştırmak fakirlik getirir.
- 5 - İlğün çöpü ile dışı karıştırmak ansızın ölüm getirir.
- 6 - Süpürge çöpü ile karıştırmak uyuz getirir.

Ey oğul, gıybetten çok kaçın. Eğer bir kimsenin aleyhinde konuşursan onun günahı sana gelir senin sevabın da ona gider. Gıybet etmek zinadan daha günahıdır.

Nitekim Resûlüllah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurdu:

- Gıybet günahı zinadan daha şiddetlidir.

- 161 -

F : 11

Bir kimse gıybet edeni men edip, gıybet ettirmezse Cenab-ı Hak onun üzerinden yetmiş çeşit belayı defeder.

Ey oğul, yalan yere yemin etme. Yalan yere yemin edersen zürriyetin kesilir. Cenab-ı Hak (Hc-dis-i kudside) buyurmuştur:

– Yalan yere yemin edenin kıyamete dek zür-riyetini kesip onu hor ve hakir kılarım.

Ey oğul, yalan yere evliyalık satıp, sende olmayanı bende var diye kendine bühtan etme. Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurmuştur ki:

Zahid ve alim olmadan yalan yere evliyalık tashyan kimse kıyamet gününde Cehennemde yerini hazırlasın.

Her zaman güzeli, doğruyu söyle, sözünde sadık ol. Sıdk kişiyi Cennete iletir. Dilini alıştırıp, var yere yok yere «kâfir olayım» deme, kâfir olursun. Yalan söyleme, ihanet etme, gıybet ve bühtan yapma.

Şah Kirmani, rahmetüliahi aleyhi der ki :

– Yalan söylemeyen, ihanet etmeyen, gıybet yapmıyan kimse, diğer günahlardan kaçınır.

Ey oğul başkasının aybını meydlna çıkarmaktan sakın. Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki :

– Mi'rac gecesi bir kavm gördüm ki, bakırdan tırnakları vardı. Kazma gibi uzamış, yüzlerinin derisini yırtıyorlardı. Cebrail Aleyhisselam'a dedim ki:

– Ey kardeşim Cebrail, bu kavm kimlerdir? Cebrail:

– Bunlar halkın aybını meydana çıkarıp söyleyenlerdir dedi.

– 162 –

Musa aleyhisselam Tur-i Sina'da,

– Ey Rabbim, başkasının aybını meydana çıkarıp konuşana ne ceza verirsin? Allah Celle Celâlüh buyurdu :

– Tevbesiz giderse Cehenneme ilk önce o girer.

Günahların büyüğü üçtür. Kendini bunlardan koru :

1 – Cimrilik,

2 – Hased,

3 – Riya.

İlim, sanat öğrenmek isteyene öğretmemek de cimriliktir. Cimrilik hakkında Resûlüllah (S.A.V.) buyurmuşlardır ki:

– Cimri olan her ne kadar zahid olsa uenne-te girmez.

Hased, bir kimsenin malının, ilminin ondan gitmesi dileğidir. Hased hakkında Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Ateş odunu yediği gibi hased de hasenatı yer.

Riya: Namaz ,oruç, sadaka vermek, köprü ve cami yaptırmak gibi güzel ameller yaparken, halk görsün ve (iyi adamdır) desinler diye yapmaktır. Riya küçük şıktır. Tevbe etmedikçe afv olunmaz.

ŞAKÂVET (AZGINLIK)

Ey oğul, kendisinden şekavet alâmeti bulunanlardan olma. Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– İnsanların şekavet alameti, ilmi olup ameli

– 163 –

olmamak ihlâsı olmamak ve salih kişilerin yanma gittiğinde hürmet ve riayet görmemektir.

Kimseye zulmetme. Zulüm üç kısımdır:

1 – Kendi emri altında bulunanlara eza ve cefa etmek.

2 – Allah Teâlâ'ya âsi olmak.

3 – Zalim olana yardım etmek. Bu sıfat kimde toplanırsa o tam bir zâlimdir.

Zâlimlerin yeri ise Cehennemdir. Resûl-i Ekrem (S.A.V.) buyurdu :

– Kimde bu üç nesne bulunmazsa o kimse ehli Cennettendir: Biri kibir, ikincisi hased, üçüncüsü ise hiyanetüktür.

Her musibete sabredin. Çünkü baş kesildiği za man gövde helak olduğu gibi, sabır gittimi din helak olur.

Bişr-i Hafi rahmetüllahi aleyhi der ki :

– Dünyada, ahirette aziz olmak isteyen kimsenin üç şeyden korunması lâzımdır:

1 – Mahlûkattan bir şey istemekten sakınmak,

2 – Gıybet etmekten korunmak,

3 – Eliyle koymadığı şeyi almaktan sakınmak. Üç nesneyi Allah Teâlâ sever:

- 1 - Az maldan cömertlik etmek,
- 2 - Herkesin yanında doğruyu söylemek,
- 3 - Tenha yerde Allah Teâlâ'dan korkmak

Ey oğul. bir k'lmse sana, Alah'tan korkar mtsın? Derse korkarım de.

Musa aleyhisselam Tur-i Sina'da şöyle niyazda bulundu :

- Ey Rabbim, kime fazla gadap edersin? (öf kelenirsin?)

Allah Teâlâ buyurdu :

- Ey Musa, kendisine birisi, Allahtan kork de

- 164 -

diğinde darılıp, sen mi Allah korkusunu bana öğreteceksin dese ben ona öfkelenirim, rahmetimden onu uzaklaştırırım. Biri kendisine Allah'tın kork dediğinde, korkarım dese ben ona rahmet ederim.

Ey oğul, kimsenin günahını başına kakma. Re-sül-i Ekrem sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

- Bir kimse birinin günahını başına kaksa Allah Teâlâ Hlzetleri ta'n eden kişiyi tevbesiz ve günahla dünyadan çıkarır.

Resûlullah (S.A.V.) buyurmuştur ki:

- Ana - babaya âsi olan kimse mel'undur. Allah rızası için değil, falan kişi için deyip kurban kesen de mel'undur. Kızı ile zina eden baba ve Allah Teâlâ'dan başkasına secde eden mel'undur.

Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

- Kim ki, bir kişiye su verse, o da ona temenna etse bu da şirktir, Allah Teâlâ'dan başkasına secde etmek gibidir. Allah Teâlâ Hazretlerine ortak katmış gibi olur.

Bir hadis-i şerifinde Peygamberimiz (S.A.V.) şöyle buyurmuştur:

- Rast geldiği bir kimseye temenna ile selâm vermek şirktir. Eğer selâm verdiği kimse, zengin ve iyilik yapan kimse ise ve dünyasındln ötürü, iyiliği için temenna etse dinin üçte biri gider.

Allah Teâlâ'dan başkasının cdı ile yemin etmek şirktir. Bir gün Resûlullah (S.A.V.)'ın yanında biri, babam canı için diye yemin edince Resûlullah (S.A.-V.) gücenip, Allah Teâlâ'dan başkasının adı ile yemin yoktur buyurdu. Ka'be-i muazzamanın Tanrısı hakkı için veya Muhammed'in Allah'ı hakkı için de-

- 165 -

se bu şirk değildir, böyle yemin etmesiyle de kâfir olmaz.

Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

- Biriniz bir bölgeye hakim olduğunuz zonan faiz yiyenin şahidliğini kabul etmeyiniz. Eğer kabul ederseniz Allah Teâlâ amelinizi yok eder. Zühd ve takvada İsa aleyhisselam gibi olsa da âma'nın şe-hadetini kabul etmeyiniz. Özürsüz olarak cemaatı terk edenin de şehadetini kabul etmeyin.

Namaz kılmıyanın yüzüne lanet ettiğin gibi arkasında da lanet et. Çünkü o lanete müstehaktır.

Ey oğul, hiç kimseye sövme, iânet etme. Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurdu :

- Ey Ebu Hüreyre, insanlara sövme, sonra onlar da anana-babana söverler. Halka lanet etme. Çünkü lûnet ettiğin kimse eğer lanete müstehak değilse ettiğin lanet sana döner, gelir. Hayvanlara da lanet etme. Sonra melekler sana lanet ederler. Zira hayvanlar Allah Teâlâ'ya âsi olmazlar. Gücün yeterse emr-i bilmaruf, nehyi anilmünker ile hakkı yaramaz ve harlm olan şeylerden menet. Allah Teâlâ kalbini nur ile doldurur.

Ey oğul, hiç bir kimseyi rüsvay etme, rüsvay olduğunu da isteme.

Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur :

- Ey Ebu Hüreyre, hiç bir kimsenin rüsvay olduğunu isteme ve insanlar yanında kimseyi rüsvay etme ki, Allah Teâlâ'da seni dünya ve âhirette rüsvay etmesin. Hiç bir kimsenin kötülüğünü ifşa etme. Bir kimsenin yaramaz işlerini ifşa eden Allah azab-

- 166 -

lındırarak mahşer halkı içinde rüsvay eder.

Gene Resûlullah sallelallahü aleyhi ve sellem buyurmuştur:

- Ey Ebu Hüreyre, bir kimse nafakasında orta hal ile geçinse o kimse fakir olmaz, orta dirlik aklın yarısıdır. Orta hal ile insanlarla güzel geçinip, dostu ile muhabbet etmek salihlerin halidir.

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Ey ümmetim, ahlâk-ı zemime olan dört ahlâktan kaçının ki, sonra helak olursunuz. (O dört kötü ahlâk şunlardır):

- 1 –Çok mal edinip yemeden saklamak,
- 2 – Tul-I emel (uzun emel, gözü yükseklerde olmak,)
- 3 – Dünyada haris olmak,
- 4 – Cimrilik.

Ey oğul, bu dört huy sende bulunmasın ki, dünyada ve âhirette kurtulasın.

Haya imandandır. Bir kimsenin hayası olmazsa, küfrüne işarettir.

Ey oğul, işini cimri kişiye danışma. Sonra seni cimriliğe alıştırıp, öyle bir işe götürür ki, seni rezil eder.

– 167

SABİR

Ey oğul, (aşağıda beyan edilen) bu üç nesneye sabredersen sonsuz bir dereceye nail olursun.

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur ki:

– Kim ki, bir kimseye belâ ve musibet vermeye sabrederse Allah onun her nefesine, Cennette üç-yüz derece ihsan eder. İbldete sabredene Allah Cennette altıyüz derece verir. Her bir derecenin genişliği gökle yer arası kadar olur. Kim bir musibete sabrederse Allah ona yediyüz derece ihsan eder.

Bir gün Musa aleyhisselam şöyle münacaatta bulunur:

– Ey Rabbim, bir kuluna musibet geldiğinde o kul sabrederse ve «innâ lillâhi ve innâ üeyhi râciûn» dese ona ne mükâfat verirsin?

Allah Teâlâ buyurdu :

– Ey Musa, ben o musibetin acısı gidinceye kadar, o kulumun her bir nefesine üçyüz derece veririm. O musibetin üzerine yine bir musibet ge!o sabrederse yine üçyüz derece ihsan ederim.

' ' - 168 -

Ey oğul, Allah Teâlâ'nın verdiği musibete sabret. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuştur :

– Allah Teâlâ bir kimsenin, bedenine, oğluna veya kızına bir musibet verir de o musibete sabredip kimseye şikayet etmezse Allah Teâlâ o kimse hlkında, ben o kulumu mizanın başına götürmekten haya ederim buyurur.

Ey oğul, ölüm mü hayırlıdır, yoksa hayatta kalmak mı. bilmezsin.

Resûlüllah muştur ki:

sallallahu aleyhi ve selem buyur-

– Siz, ölümünüzü dilemeyiniz. Deyin ki, Ey Allah'ım, eğer benim hakkımda ölüm hayırlı ise beni öldür. Eğer ölmek hayırlı ise bana sağlık ihsan buyur. Olur ki senin hakkında hayatta kalmak hayırlıdır. O zaman ölümünü istemek mezmumdur (kötüdür). Eğer senin hakkında ölüm hayırlı ise dirilik istemen mezmumdur. Hayırlısını sen bilmezsin. Allah Teâlâ bilir. Allah Teâlâ'dan hayırlısını istemek gerektir.

Ey oğul ölümünden kaçma. Çünkü ölümünden kaçanın kıyamet gününde iki gözü arasında, bu kişi ölümünden kaçtı diye yazılır ve mahşer halkı arasında rüsvay olur.

Bir cenaze hazır olduğu vakit onun hizmetinde bulun. Defnolurken Allah Teâlâ'nın rızası için metanın üzerine bir kürek olsun toprak at.

Velilerden biri şöyle anlatır:

Ölen bir kişiyi rüyasında gördü ve sordu :

– Nasılsın?

– 169 -

– Mizanda benim sevabımı tarttılar. Mizanın sevap kefesi hafif geldi. Hemen bir kese getirdiler, mizanın sevap kefesine koydular, o anda sevap tarafı ağır geldi. Allah Teâlâ benim günahımı affetti. Ben bu kese nedir? diye sorunca, melekler, sen bir gün mezara bir kürek toprak atmış idin. Allah onu kabul buyurmuş idi. Bu kese içindeki işte o topraktır. Bir kürek toprak atmanın sevabı böyle olursa, daha fazla toprak atanın alacağı sevap nasıl olur?

I

KABİR ZİYARETİ

Ey oğul, kabir ziyaretinde bulun ki, büyük sevaba nail olasın. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sel-lem buyurmuştur ki:

– Her mü'minin kabrini ziyaret edin. Ziyaret ederken kabirde bir saat durmak Allah Teâlâ katında bir hac ve omreden efdaldır.

Ölülerin ruhları için ayeteikürsiyi cku. Yani sevabını onların ruhlarına başışla, Allah Teâlâ sana büyük ecir verir.

Resûlüllah sallellehü aleyhi ve muştur:

sellem buyur-

– Kim kabirde, Fatiha sûresini, Ayeteikürsiyi, Elhakûmuttekâsürû, İhlâs, sûrelerini ve Kur'andan başka âyetler okuyup sevabını ölümlere başışlarsa, doğudan batıya kadar ne kadar ölü varsa onların adedince Allah Teâlâ om derece ;hsan eder ve yetmiş peygamber sevabı verir. Ve her harfine bir melek yaratır, ta kıyamete dek tesbih ederler. Sevabını o kimseye verirler.

170

– 171 –

Ey oğul, sakın kabristanda gülme. Kabristanda gülene Allah Teâlâ Uhud dağı kadar günah yazar. Kabristanda ağlıyan kimse güle güle Cennete girer. Kabristanda yatanlardan ibret alırsa korktuğu Cehennemden kurtulur.

Ey oğul, ömrün geçmeden gece gündüz ibadetle meşgul ol. Zira yarına ulaşım ulaşamayacağını bilemezsin. Bugün elindedir. Fırsat elinde iken ibadet et, fırsatı kaçırma. Hiç bir gün ve gece yoktur ki, «Ey kullar, ben sizin üzerinize hakkı bildirmeye geldim» demesin.

Ey oğul, kıyamet gününde Cehennemden Haris isminde bir akrep'^ çıkar. Eni ve boyu (büyüklüğü) bu gök ile yer arası kadardır. Cebraail aleyhisselam ona der ki- Ey Haris nereden geliyorsun?

– Cehennemden geliyorum.

– Nereye gidiyorsun?

– Arasat meydanının gidiyorum.

– Niçin, ne istiyorsun?

– Beş zümre için gidiyorum.

– Onlar kimlerdir? Haris der ki:

Biri : beş vakit namazı terk edenler.

İkincisi: İçki içenler. Üçüncüsü : Zekat vermeyenler, Dördüncüsü : Ana - babasınl âsi olanlar, Beşincisi : Camide dünya kelâmı konuşanlar.

Haris mahşer yerinden bu beş taifeyi alıp cehenneme götürür. Bu husustan Allah'a sığınırız.

– 172 –

Ey oğul, ne kadar çok yaşarsan yaşa, sonu ölümdür. Bu dünyadan bir gün olur ki, ölüp çıkacaksın. Gideceğin yolda ne kadar korkular vardır? Bir an önce yol tedarikine bak. Resûlüllah sallellehü aleyhi ve sellem buyurmuştur ki.-

– Biri ölüp ruhu bedeninden çıktığı zaman gökten bir nida gelir; denir ki:

– Ey Adem oğlu, sen dünyayı mı terk ettin, yoksa dünya seni mi terkettti? Sen dünyayı mı top-ladın, yoksa dünya seni mi topladı? Sen dünyayı mı öldürdün, yoksa dünya seni mi öldürdü?

Cenaze yıkanırken ona üç nida gelir:

– Hani senin o kuvvetli bedenini, seni nasıl zayıf kıldı? Hani senin o güzel konuşan dilin, seni nasıl konuşamaz yaptı? Hani senin o sevdiğin dostların, seni bırakıp nasıl uzaklaştılar?

Kefenlenirken de şöyle nida gelir:

– Azıksız yola nasıl çıkıyorsun? Evinden çıktıktan sonra artık ebedi olarak geri dönüp geımez-sin. Gideceğin yeri ise korkulu evdir. Çünkü, orada yılan ve akrep dop doludur.

Tabutun içine konduğunda yeni bir nida gelir:

– Eğer Allah rızasını elde ettin ise devlet ve saadet içindeisin. Eğer Alilah Teâlâ'nın rızasından mahrum olup gazabına uğradın ise vay haline, yazık oldu sana.

Tabut kabrin kenarında konduğu vakit şöyle bir nida gelir •

– Ey Adem oğlu, dünyada kabir için ne azık tedarik ettin? Bu karanlık yer için ışıktan ne getirdin? Zenginliğinden bu çıplak yeri döşemek için ne getirdin?

– 173 –

konduğu zaman ise şöyle oir

Cenaze mezara

nida gelir:

– Ey Adem oğlu, arkamda gülerdin. Şimdi içimde ağlarsın. Arkamda iken konuşurdun, şimdi ise niçin konuşmazsın? Defin işi bitip halk dönüp gittiğinde Allah Teâ-lâ tarafından bir nida gelir: – Ey benim kulum, burda yalnız kaldın. Karanlık mezarda seni bırakıp seni yalnız başına bıraktılar. Bunlar senin dostların idi. Bunlardan hiç bir fâide bulmadın. Amma sen bona asi olup emrimi tutmazdın. Fakat senin dostların bırakıp gittiler. Seni karanlık kabirde yalnız bırakmak benim Uluhiyyet şanıma yakışmaz. İzzetim ve Celâlim hakkı için sar.a öyle bir şefkat eyledim ki, ana - babanın çocuğuna ettiği şefakattan fazla olsun buyurup, kendi kereminden o kulunun bütün günahlarını afv ederek rahmetine gark eder. Ve Cennet nimetleri ile ta kıyamete kadar kabrini Cennet bahçelerinden bir bahçe kılar. Cennete ilk girenlerle girer ve ona Alluh kendi cemalini göstererek onu mesur eder.

Allah Teâlâ ne büyüktür ki, böyle günahkar kulların suçlarını bağışlar. Ve ne kadar merhametlidir ki, bin kere kullarının ayıplarının görür de örter ve yüzlerine vurmaz. Allah Teâlâ'nın keremine lutfuna nihayet yoktur.

;

Kulun Allah Teâlâ'nın emrini tutup, nehyinden kaçması ve daima iyi amel yapması, böylece kıyamet günü azaptan kurtulması gerektir.

Ey oğul, bilmiş ol ki, bu kitaptaki sahih hadis-" leri cemedip beyan ettim. İçinde hiç bir zayıf hadis yoktur. Hepsi sahihtir. Sakın şüphe etmeyesin.

– 174 –

Bu hadis-i şerifleri muteber kitaplardan toplayıp yazdım. Hadisleri aldığım kitapları sana bir bir beyan edeyim:

- 1 – İhya-i Ulûm,
- 2 – Camiu-I Usûl,
- 3 – Resûl-i Enver,
- 4 – Bostanu-I arifin,
- 5 – Mesâbih,
- 6 – Meşârik,
- 7 – İrşadüssâbirîn,
- 8 – Kuvvetü-l kulûb,
- 9 – Cami Et-Tirmizi,
- 10 – Cami El-Cinan,
- 11 – Behseti-lenvar,
- 12 – Mevıza-i Musa.

Bu kitabın sonu Ebu Hureyre'nin vasiyyetidir. Bu kitaplardan ihtisar edip (kısaltarak) yazdım ki, müslüman evlamları okuyup öğrensinler. Ve bunlarla amel etsinler. Allah Teâlâ Hazretleri bütün mü'minleri hayra muvaffak eylesin, amin: Kitabın yazıldığı tarih : 8 C. Ahir - 960

– 175 –

GAZÂLÎ SERİSİ

Kur'andan Cevherler

Âlemlerin Sırrı

Dinde Kırk Esas

Âbidler Yolu

Saadet Hazînesi

Kalblerin Keşfi

Hüccetü'l İslâm